

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

65'inci Birleşim *1 Nisan 2016 Cuma*

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	514
II.- GELEN KÂĞITLAR	519
III.- YOKLAMALAR	572,573
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	534
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>534:537</i>
1.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, İstanbul ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	534:535
2.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	535:536
3.- Burdur Milletvekili Reşat Petek'in, teröristlerce şehit edilen Savcı Mehmet Selim Kiraz'ın ölüm yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	536:537

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Diyarbakır ve Nusaybin'de şehit olan güvenlik görevlilerine Allah'tan rahmet dilediğine, Cumhuriyet Halk Partisi olarak terörün karşısında olduklarını net bir şekilde ifade ettiklerine ve Meclisin terör karşısında ortak bir duruş sergilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

537:538

2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, terör olaylarında şehit verilmeye devam edildiğine, terörle mücadelede şehit olanlara Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine, terörü lanetlediğine ve Hükümeti terör konusundaki sorumluluğunu kavramaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

538:539

3.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, içinde bulunulan sıkıntılı süreçte bu coğrafyada yaşayan tüm halkların siyasetin çözüm üretmesini beklediğine, Yüksekova'dan, Nusaybin'den, Şırnak ve Diyarbakır'dan gelen acı haberler üzerine derin bir üzüntü duyduklarına, bir an önce bir çözüm ve barış ortamının geliştirilmesi gerektiğine ve Meclisi bu konuda harekete geçmeye davet ettiğine ilişkin açıklaması

539:540

4.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, dünkü menfur saldırıda şehit olan polislere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine, terörün evrensel bir illet olduğuna ve teröre karşı bütün kurumlarla, yetkililerle beraber, hatta milletlerarası bir iş birliği içerisinde mücadele edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

540:541

5.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Meclisin çalışmasının maliyet hesabının tutulmasının felsefi olarak doğru olmadığına ve bu hesabın başka kurumlar için de yapılıp yapılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

556:557

6.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, İnsan Hakları Kurumunun niçin lağvedildiğinin açıklanması gerektiğine ve İstanbul Milletvekili Hulusi Şentürk'ün 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın ikinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

557:558

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

541

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, Divan olarak terörü bir kez daha lanetlediklerine, Meclisin teröre karşı dik durması ve ortak bir davranış sergilemesi gerektiğine ve şehitlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediklerine ilişkin konuşması

541

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

541

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

541:548

1.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen ve 28 milletvekilinin, HES'lerin sosyoekonomik, biyolojik ve çevresel etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/136)

541:544

2.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 25 milletvekilinin, yabancı casus yazılım şirketi Hacking Team'in medyaya yansıyan ve ülkemizin iç ve dış güvenliğine yönelik tehditlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/137) 544:546

3.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 28 milletvekilinin, 23/10/2014 tarihinde yaşanan Ferdi Özmen cinayetinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/138) 546:548

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

548,558,568

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

548:556,558:566,568:571

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (1/596) (S. Sayısı: 149) 548:556,558:566,568:571

IX.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

566

1.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 18'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 566:567

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

574

1.- Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman'ın, Bursa'da Bakanlığa bağlı kurumların engelli vatandaşlar için ulaşılabilirliğine ve engelli vatandaşların istihdamına ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/2441) 574:575

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, çalışma ziyaretlerine eşlik eden gazetecilere ilişkin sorusu ve Başbakan Yardımcısı Yıldırım Tuğrul Türkeş'in cevabı (7/3178) 576:578

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, çalışma ziyaretlerine eşlik eden gazetecilere ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/3278) 579:580

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01’de açılarak sekiz oturum yaptı.

Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir, Ağrı ilinin sorunlarına,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, Osmaniye Düziçi’nin düşman işgalinden kurtuluşunun 96’ncı yıl dönümüne,

Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan, Kırklareli ilinin sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı, 31/3/2015’te görevi başında öldürülen Savcı Mehmet Selim Kiraz’ı rahmet ve saygıyla andığına ve terörü şiddetle lanetlediğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, 31/3/2015’te teröristlerin saldırısı sonucu görevi başında hayatını kaybeden Savcı Mehmet Selim Kiraz’a Allah’tan rahmet dilediğine ve bu olayın Türk yargısına, Türk demokrasisine ve Türkiye’deki bütün vatandaşlara yapılmış bir saldırı olduğuna,

Ankara Milletvekili Levent Gök, 31/3/2015’te teröristlerin saldırısı sonucu görevi başında hayatını kaybeden Savcı Mehmet Selim Kiraz’a Allah’tan rahmet dilediğine, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bütün terör olaylarını lanetlediklerine ve Türkiye’nin sorunlarının demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü çerçevesinde çözülebileceğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, MHP Grubu olarak, 31/3/2015’te teröristlerin saldırısı sonucu görevi başında hayatını kaybeden Savcı Mehmet Selim Kiraz’ı rahmetle andıklarına, bugüne kadar meydana gelen bütün terör eylemlerini lanetlediklerine ve Hükûmetin terörle mücadele konusunda kapsamlı ve kararlı bir politikası olmadığına,

Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel, İran devleti tarafından idam edilen Kürt Cumhuriyeti Başkanı Qazi Muhammed’in 69’uncu ölüm yıl dönümüne ve insanların yaşam haklarının ellerinden alınacağı hiçbir uygulamayı kabul etmeyeceklerine,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, Hatay ilinin Samandağ sahilinde rip akıntıları nedeniyle boğulma vakalarının yaşandığına ve bu bölgeye bir dalgakıran yapılmasının yerinde olacağına,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, 31/3/2015’te teröristlerin saldırısı sonucu görevi başında hayatını kaybeden Savcı Mehmet Selim Kiraz’ı rahmetle andığına ve Uşak’ın bazı köylerindeki göletler için kira alınmasının doğru olmadığına,

İstanbul Milletvekili Serap Yaşar, 31/3/2015’te teröristlerin saldırısı sonucu görevi başında hayatını kaybeden Savcı Mehmet Selim Kiraz’ı rahmetle andığına, terörün insanlığa karşı bir suç olduğuna ve tüm terör örgütlerini lanetlediğine,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, Denizli’nin bazı ilçelerindeki adliyelerin kapatılmasına ve İŞKUR tarafından gönderilen işçilerin sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından ödenmesi gerektiğine,

Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara, 31/3/2015’te teröristlerin saldırısı sonucu görevi başında hayatını kaybeden Savcı Mehmet Selim Kiraz’ı rahmetle andığına ve tüm terör örgütlerini lanetlediğine,

İstanbul Milletvekili Markar Eseyan, 31/3/2015’te teröristlerin saldırısı sonucu görevi başında hayatını kaybeden Savcı Mehmet Selim Kiraz’ı rahmetle andığına,

Bursa Milletvekili Zekeriya Birkan, 31/3/2015'te teröristlerin saldırısı sonucu görevi başında hayatını kaybeden Savcı Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle andığına ve terör örgütlerinin amaçlarına ulaşamayacaklarına,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, Edirne Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından “Edebiyat Günleri” adı altında düzenlenen bir etkinliğe Mustafa Armağan'ın hangi sıfatla davet edildiğini öğrenmek istediğine,

Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu, muhtarların BAĞ-KUR primlerinin devlet tarafından ödenmesinin düşünülüp düşünülmendiğini öğrenmek istediğine,

Zonguldak Milletvekili Faruk Çaturoğlu, 31/3/2015'te teröristlerin saldırısı sonucu görevi başında hayatını kaybeden Savcı Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle andığına ve özellikle Meclis çatısı altında terörü kutsayanları şiddet ve nefretle kınadığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 24 milletvekilinin, İstanbul Tuzla'da artan yapılaşmanın kent dokusuna verdiği zararlar ile marina ve AVM gibi yapıların kentlilik kültürüne olan etkilerinin (10/133),

İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin ve 29 milletvekilinin, Rusya'yla olan ilişkilerimizde yaşanan sorunlar nedeniyle Türk vatandaşlarının Rusya'da yaşadığı zorlukların (10/134),

Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu ve 23 milletvekilinin, Rusya'ya yapılan yaş meyve ve sebze ihracatında yaşanan sorunların (10/135),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önerilerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

MHP Grubunun, 23/12/2015 tarih ve 608 sayılı Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan ve arkadaşları tarafından, son yıllarda ülkemiz ile içinde bulunduğumuz coğrafyadaki belirsizlikler ve siyasi istikrarsızlıklar bağlamında turizm sektörünün içine düştüğü krizin sebeplerinin araştırılması, turizm sektörünün sorunlarının tespit edilmesi, tespit edilen sorunların giderilerek yaşanan mağduriyetlerin önüne geçilmesi, yapılacak olan yasal düzenlemeler de dâhil olmak üzere alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun 31 Mart 2016 Perşembe günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına,

HDP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Tahir Elçi'nin ölümüne ilişkin hususların tüm boyutlarıyla araştırılarak faili meçhul katliamının neden ve sonuçlarının tespiti ve sorumluların ortaya çıkarılmasına yönelik olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/38) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin,

CHP Grubunun, 6/1/2016 tarihinde Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu ve 24 milletvekili tarafından, atık yağların neden olduğu su ve çevre kirliliğinin boyutlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (186 sıra no.lu), Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 31 Mart 2016 Perşembe günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 31 Mart 2016 Perşembe günü (bugün) birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine; bastırılarak dağıtılan (11/3) ve (11/4) esas numaralı Gensoru Önergelerinin 4 Nisan 2016 Pazartesi günü gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarına alınmasına ve Anayasa’nın 99’uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerinin haftalık çalışma günlerinin dışında 4 Nisan 2016 Pazartesi günü saat 14.00’te toplanarak bu birleşimde yapılmasına ve gensoru önergelerinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç’in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine,

Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna,

Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna,

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna,

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya’nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna,

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya’nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu, Manisa Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması ile Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu’nun AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu’nun AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Antalya Milletvekili Mustafa Köse'nin AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Antalya Milletvekili Mustafa Köse'nin AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Antalya Milletvekili Mustafa Köse, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Millî Eğitim Bakanı Nabi Avcı, Kırklareli Milletvekili Türcü Kaya'nın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, "kürdistan" ifadesini kullanmaya yasal ve anayasal herhangi bir engelin olmadığına ve Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın bu ifadeye itiraz etmesinin doğru olmadığına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, Anayasa'da olmayan, tamamen ideolojik amaçlı etnik bir adlandırmaya itiraz etmesinin son derece haklı ve yerinde olduğuna,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Diyarbakır Otogar Kavşağı'ndaki terör saldırısı neticesinde şehit olan 4 polise Allah'tan rahmet, yaralanan 14 polise acil şifalar dilediğine, "kürdistan" ifadesinin tarihî, kültürel ve coğrafi bir geçerliliği olmadığına ve siyasi bir maksatla dile getirildiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Diyarbakır Otogar Kavşağı'ndaki terör saldırısı neticesinde şehit olan 4 polise Allah'tan rahmet, yaralanan 14 polise acil şifalar dilediğine ve CHP Grubu olarak bu saldırıyı lanetlediklerine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Otogar Kavşağı'ndaki terör saldırısı neticesinde şehit olan 4 polise Allah'tan rahmet, yaralanan 14 polise acil şifalar dilediğine ve terörün insanlığın, ahlakın, halkın yanında olan herkes tarafından telin edilmesi gerektiğine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Diyarbakır'da meydana gelen saldırı neticesinde yaşamını yitiren 4 polise rahmet dilediğine ve yaşanan süreçle ilgili bütün şiddet yöntemlerinin reddedilmesi, diyalog kanallarının açılması gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı;

Eski Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi'yi sevgiyle andığına,

Türkiye'de "kürdistan" diye bir bölge olmadığına ve Parlamentoda ayrımcı bir dil kullanılmaması gerektiğine,

"Kürdistan" ifadesinin hukuki ve siyasi bir terminoloji olarak kullanılmasına itirazını sonuna kadar savunacağına,

Diyarbakır’da yaşanan terör saldırısında şehit olan 4 polise rahmet, yaralı polislere acil şifalar dilediğine ve Parlamentodan terör olayları ile şiddete karşı birlik çağrılarının yükselmesini temennini ettiği,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporlarının (S. Sayısı: 149), görüşmelerine devam edilerek 17’nci maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2’nci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 170) görüşmeleri, Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 1 Nisan 2016 Cuma günü saat 14.00’te toplanmak üzere 01.11’de birleşime son verildi.

Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

Başkan Vekili

Sema KIRCI

Balıkesir

Kâtip Üye

Emre KÖPRÜLÜ

Tekirdağ

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 82

1 Nisan 2016 Cuma

Tasarı

1.- Çocuk Nafakası ve Diğer Aile Nafaka Türlerinin Uluslararası Tahsiline İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/698) (Adalet; Avrupa Birliği Uyum ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.04.2016)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, gazete ve dergi alımlarına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3660) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

2.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Cumhurbaşkanlığı bünyesinde danışman statüsünde görev yapan kişilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3661) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.01.2016)

3.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Cumhurbaşkanlığı'nın başdanışman ve danışmanlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3662) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2016)

4.- Şırnak Milletvekili Aycan İrmez'in, Şırnak ve Hakkari kent merkezlerinin taşınacağına dair iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3663) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.02.2016)

5.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Şırnak'ın Cizre ilçesinde uygulanan sokağa çıkma yasağına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3664) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.02.2016)

6.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Diyarbakır Barosu Eski Başkanı Tahir Elçi'nin öldürülmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3665) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.02.2016)

7.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, bir medya grubuna el konulmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3666) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2016)

8.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, yargıya olan güvenin sarsıldığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3667) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2016)

9.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi ile İstanbul Tıp Fakültesinin kaynak yetersizlikleri ile bina sorunlarına ve çeşitli iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3668) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2016)

10.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, Ankara'da bir grubun düzenlediği toplantıya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3669) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2016)

11.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Arhavi ilçesinde yapımı devam eden bir HES Projesinin çevreye zarar verdiği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3670) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2016)

12.- İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter'in, Ege Üniversitesi yönetimi ile ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3671) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.03.2016)

13.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı kapsamında yargı kararlarının etkin şekilde icrasındaki mevcut duruma ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3672) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

14.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, Aydın'ın il sınırları içinde bulunan Eşek Adası'nın Yunanistan tarafından fiili olarak işgal edildiği ve Türk vatandaşlarının bu adaya pasaportla girdikleri iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3673) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

15.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, havaalanlarında VIP alanlarının kullanımına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3674) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

16.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, havuç üreticilerinin sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3675) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

17.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir'in, bazı belediye eşbaşkanlarına yönelik gözetim ve tutuklamalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3676) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.03.2016)

18.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsni Bozkurt'un, Diyanet İşleri Başkanı'nın bir açıklamasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3677) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

19.- Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'nın, Antalya'daki ulaşım kartlarının değişimine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3678) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

20.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, Suriyeli mültecilerle ilgili bir açıklamaya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3679) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

21.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Gökdağ'ın, Gaziantep'teki şehit ve gazi ailelerine yönelik TOKİ projesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3680) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

22.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İçişleri Bakanı'nın açıklamalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3681) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

23.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, Ankara'da gerçekleştirilen terör saldırılarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3682) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

24.- Hatay Milletvekili Mevlüt Dudu'nun, son günlerde yaşanan terör saldırılarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3683) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

25.- Bingöl Milletvekili Hışyar Özsoy'un, Bingöl'de geçici askeri güvenlik bölgelerinin ilan edilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3684) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

26.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Hrant Dink cinayeti faileri hakkında hazırlandığı iddia edilen bir belgeye ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3685) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

27.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, önlendiği açıklanan canlı bomba eylemlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3686) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

28.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, 2005-2015 yılları arasında maganda kurşunuyla yaşanan ölüm ve yaralanma olaylarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3687) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ülkemizin 2002 ile 2015 yıllarındaki ekonomik göstergelerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3688) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

30.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, sosyal medya üzerinden belli yönde paylaşımlarda bulunan kişilere maaş verildiği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3689) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, terör saldırılarında kullanılan çalıntı araçlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3690) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

32.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, bir vakıfta görevli kişiyle ilgili cinsel istismar iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3691) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

33.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın, Türkiye'nin Moro sorununun çözümünde üstlendiği role ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3692) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

34.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Nevruz kutlamaları için alınan güvenlik önlemlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3693) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

35.- Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı'nın, bir şirketin Mersin'deki arazisinin Hazine tarafından satın alınacağına ve çeşitli iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3694) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

36.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, TRT'de üst düzey bürokratların görevden alınmasına dair iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3695) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

37.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016 yılı Mart ayı itibarı ile batık kredi miktarı ve icra dosyası sayılarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3696) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

38.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016 ve 2015 yıllarının ilk iki ayına dair çeşitli turizm verilerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3697) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

39.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Karaman'da öğrencilerin bir öğretmenin tecavüzüne uğraması olayına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3698) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

40.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Ankara'da yaşanan terör saldırılarına ve güvenlik zafiyeti iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3699) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

41.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'da yaşanan terör olaylarından kaynaklanan mağduriyetlerin giderilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3700) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

42.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, bankacılık sektöründeki çalışma koşullarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3701) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

43.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, 13 Mart 2016 tarihinde Ankara'da gerçekleşen terör saldırısına ve istifa iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3702) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

44.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, çocuk istismarı vakalarına ve alınan önlemlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3703) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

45.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, hazırlanma aşamasında olduğu iddia edilen bir kanun tasarısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3704) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.02.2016)

46.- Adana Milletvekili Zülfikar İnönü Tümer'in, Adana Bölge İdare Mahkemesi'nin ve Saimbeyli ilçesindeki adliye binasının kapatılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3705) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2016)

47.- Şırnak Milletvekili Aycan İrmez'in, Şırnak T Tipi Cezaevi'nden başka cezaevlerine nakledilen tutuklulara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3706) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.03.2016)

48.- İstanbul Milletvekili Edip Semih Yalçın'ın, Ankara Adliyesinin ek binalarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3707) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

49.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Diyarbakır Cezaevi'nden Osmaniye Cezaevi'ne nakledilen tutuklulara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3708) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

50.- Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan'ın, 2016 yılı içinde bulundukları cezaevlerinden başka cezaevlerine sevk edilen tutuklu ve hükümlülere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3709) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.03.2016)

51.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, gözaltına alınan avukatlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3710) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

52.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Suriyeli tutuklu ve hükümlülere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3711) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

53.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, Adli Tıp Kurumu ve yargı verilerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3712) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

54.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli T Tipi Kapalı Cezaevi'nde yaşanan bir intihar vakasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3713) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

55.- Van Milletvekili Nadir Yıldırım'ın, cinsel şiddetin önlenmesine yönelik politikalara ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3714) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2016)

56.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, Bakanlık tarafından yayınlanan bir reklam filmine ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3715) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

57.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, engellilerin erişebilirliklerinin sağlanmasına yönelik çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3716) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

58.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, coğrafi işaretleme konusunda yapılan çalışmalara ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3717) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

59.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, vergi diliminden dolayı asgari ücretin azalmasının önüne geçilmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3718) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

60.- Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul'un, veteriner hekimlerin özlük haklarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3719) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

61.- Bartın Milletvekili Muhammet Rıza Yalçinkaya'nın, Bartın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü hizmet binasının güçlendirilmesi çalışmalarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3720) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

62.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, orman kadastroyuyla ilgili sorunlara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3721) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

63.- Van Milletvekili Nadir Yıldırım'ın, IŞİD ve El Nusra çetelerine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3722) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2016)

64.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, İran, Lübnan, Yemen ve Bahreyn'e gerçekleştirdiği ziyaretlere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3723) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

65.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Almanya-Türkiye arasındaki ticari verilere ilişkin Ekonomi Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3724) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

66.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, elektrik faturalarına yansıtılan kayıp kaçak bedellerine ve bazı iddialara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3725) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2016)

67.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, elektrik dağıtım şirketleri ile faturalara yansıyan bedellere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3726) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

68.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Erzurum'da yapılması planlanan 2016 Dünya Gençler Curling Şampiyonası'nın iptaline ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3727) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

69.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Bakanlık teşkilatındaki atamalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3728) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.03.2016)

70.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, domates üreticilerinin sorunlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3729) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

71.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, tarım danışmanlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3730) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

72.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, kırmızı et üretimi ve fiyatlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3731) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

73.- Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un, 2002-2015 yılları arasında Osmaniye'deki üreticilerin kredi başvurularına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3732) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

74.- Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un, 2002-2015 yılları arasında Osmaniye'de ipotek altında bulunan tarlalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3733) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

75.- Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un, 2002-2015 yılları arasında Osmaniye'deki tarım arazisi verilerine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3734) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

76.- Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un, çiftçilerin elektrik borçlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3735) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

77.- Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un, 2002-2015 yılları arasında Osmaniye'deki çiftçilere yönelik tarımsal desteğe ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3736) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

78.- Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un, 2015 yılındaki tarımsal desteklemelere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3737) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

79.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, 2002-2016 yılları arasında şeker pancarı ekim alanlarında ve üretiminde gerçekleşen değişime ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3738) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

80.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, nişasta bazı şeker üretim kotasına ve şeker pancarı üretimine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3739) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

81.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, esnaf ve sanatkarlar kredi ve kefalet kooperatifleri aracılığıyla esnaf ve sanatkarlar için sağlanan krediye ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3740) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

82.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Diyarbakır Barosu Eski Başkanı Tahir Elçi'nin öldürülmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3741) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.02.2016)

83.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, bir şantiyede yapılan baskında güvenlik güçlerinin tutumuna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3742) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.02.2016)

84.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinliklerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3743) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2016)

85.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, yeni kimlik kartlarının üzerinde yer alacak figürlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3744) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2016)

86.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, Ankara'da bir grubun düzenlediği sempozyuma ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3745) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2016)

87.- Şırnak Milletvekili Leyla Birlik'in, kimlik tespiti yapılmadan defnedilen cenazelere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3746) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.03.2016)

88.- Şırnak Milletvekili Leyla Birlik'in, Şırnak'ın Cizre ilçesinde altyapı ve yardım çalışmalarının engellendiğine yönelik iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3747) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.03.2016)

89.- Batman Milletvekili Saadet Becerekli'nin, AFAD kampları ile ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3748) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.03.2016)

90.- Ankara Milletvekili Şenel Sarıhan'ın, Ankara'da bir grup tarafından düzenlenen bir toplantıya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3749) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

91.- Şanlıurfa Milletvekili Dilek Öcalan'ın, Şanlıurfa'da 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinliklerinin gerçekleştirilememesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3750) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

92.- Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir'in, Diyarbakır Valiliğinin belediyelerin fen işlerinin durdurulmasına dair yazısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3751) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.03.2016)

93.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, vekaleten görev yapan emniyet müdürü verilerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3752) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

94.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, fahri trafik müfettişleri ile trafik cezalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3753) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

95.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Hrant Dink hakkında emniyet tarafından hazırlandığı iddia edilen bir belgeye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3754) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

96.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Kars'ta Nevruz kutlamalarına izin verilmemesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3755) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

97.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara'daki EGO garajı olarak kullanılan bir alanın devredilmesine ve çeşitli iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3756) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

98.- Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan'ın, 21 Mart 2016 tarihi öncesinde Nevruz kutlamalarına izin verilmemesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3757) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

99.- Ankara Milletvekili Necati Yılmaz'ın, Kırşehir'in Karaman ilçesi Kurancılı Kasabası'nda Atatürk büstüne yönelik saldırı yapılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3758) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

100.- Van Milletvekili Nadir Yıldırım'ın, Ege Denizi'nde Sahil Güvenlik ekiplerinin bir mülteci botuna müdahalesine dair medyada yer alan görüntülere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3759) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

101.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın bazı ilçelerindeki içme suyu sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3760) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

102.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, büyük projelerin finansmanında kullanılan kamu-özel ortaklığına ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3761) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

103.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'nin restorasyonuna ve bazı iddialara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3762) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2016)

104.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın Haymana ilçesinde yer alan tarihi kalıntıların tahrip edildiği iddiasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3763) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2016)

105.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, son beş yıl içinde Türkiye'ye gelen turistlerin Türkiye'de kalış sürelerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3764) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

106.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale'nin Eceabat ilçesi Bigalı Köyü'nde bulunan Atatürk Evi'nde yapılan tadilat çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3765) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

107.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale Abidesi'nde devam eden tadilat çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3766) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

108.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, muhtar maaşlarının miktarına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3767) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

109.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen arazilere ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3768) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

110.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Maliye Bakanlığı ve Gelir İdaresi Başkanlığında uzmanlık sınavı açılıp açılmayacağına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3769) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

111.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Cumhurbaşkanının doğum günü nedeniyle gerçekleştirildiği iddia edilen kutlama programına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3770) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2016)

112.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, bir ilçenin milli eğitim müdürünün silahla görüntülenmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3771) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2016)

113.- İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un, bir öğretmen hakkındaki iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3772) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2016)

114.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde dağıtılan bazı kitapların öğrenciler için olumsuz örnekler içerdiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3773) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2016)

115.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, okullarda yaşanan taciz vakalarına ve çeşitli iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3774) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2016)

116.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, eğitim sisteminde değişiklik yapılacağı iddialarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3775) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2016)

117.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, Konya'nın Ereğli ilçesinde bir lisede yaşanan cinsel istismar vakasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3776) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2016)

118.- İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un, üniversitelerde siyasi nedenlerle bazı etkinliklerin iptal edildiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3777) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2016)

119.- Ankara Milletvekili Necati Yılmaz'ın, Ankara'nın Çankaya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından bir çocuk oyununun sakıncalı bulunmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3778) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2016)

120.- Van Milletvekili Nadir Yıldırım'ın, okullarda cinsel ve psikolojik şiddetin önlenmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3779) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2016)

121.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, eğitim kurumlarında yaşanan cinsel istismar vakalarına dair şikayetlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3780) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2016)

122.- Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil'in, Danıştay tarafından iptal edilen şube müdürü atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3781) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2016)

123.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, KESK üyelerine yönelik açılan soruşturmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3782) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.03.2016)

124.- Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, Çorum'daki aday öğretmenlere baskı yapıldığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3783) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

125.- Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, Ankara'da bulunan bir lisenin idari kadro açığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3784) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

126.- Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın, bazı okul müdürlerinin aday öğretmenleri bir sendikaya üye olmaya zorladıkları iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3785) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

127.- Mersin Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat'ın, üniversitelerine geri çağrılan Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamındaki araştırma görevlilerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3786) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

128.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Karaman'da öğrencilerin bir öğretmen tarafından cinsel istismara uğramasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3787) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

129.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, sahte diplomalı oldukları tespit edilen öğretmenlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3788) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

130.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, KPSS ve DGS sınavlarının Kars'ta yapılmıyor oluşuna ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3789) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

131.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in, ilk ve orta okullarda seçmeli olarak okutulacak olan Arapça derslerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3790) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

132.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in, Eskişehir'de yürütülen Proje Okul uygulamasına ve görev yerleri değiştirilen öğretmenlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3791) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

133.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in, ücretli öğretmenlik sistemine ve ücretli öğretmenlerin sorunlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3792) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

134.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, öğretmenlerin sınav görevlendirmesi sistemine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3793) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

135.- İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter'in, tıbbi sekreterlik eğitimine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3794) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

136.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, yurtlarda ve eğitim kurumlarında çocukların cinsel istismar ve kötü muameleden korunması için alınan önlemlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3795) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

137.- İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un, Karaman'da yaşanan bir cinsel istismar vakasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3796) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

138.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3797) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

139.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir'in, asker intiharlarına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3798) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.03.2016)

140.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılması planlanan evsel katı atık değerlendirme ve bertaraf tesisi kurulumu projesine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3799) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

141.- Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın, bazı kamu hastanelerinde kürtaj yapılmadığına dair iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3800) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2016)

142.- Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir'in, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde bir aile sağlığı merkezinin kalekol veya karakola dönüştürüleceğine dair iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3801) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.03.2016)

143.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Rize Kaçkar Devlet Hastanesindeki hekim ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3802) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

144.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, İstanbul'un bazı ilçelerindeki sağlık kurumlarının yetersizliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3803) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

145.- İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter'in, tıbbi sekreterlik istihdamı ile ilgili iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3804) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

146.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, TÜRKSAT yönetim kurulu üyelerine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3805) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2016)

147.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, yurt dışına direk uçuş seferi bulunan illere ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3806) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2016)

148.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in, Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğe ve iptal edilen yetki belgelerine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3807) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

149.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, bazı havayolu şirketleri ile ilgili iddialara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/3808) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

1.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, Cumhurbaşkanlığı'na hakaret suçu kapsamında açılan davalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1605)

2.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Adli Tıp Kurumunun taciz, tecavüz ve istismar vakalarında mağdurların ruh sağlığına dair verdiği raporlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1606)

3.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, cezaevlerinde keyfi uygulama ve kötü muamele gerçekleştirildiği iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1607)

4.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi'nin öldürülmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1608)

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, infaz koruma memurlarının özlük haklarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1610)

6.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, Hazineye ait bir arazinin bir vakfa kiralanmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2282)

7.- Şırnak Milletvekili Aycan İrmaz'ın, Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçelerinde görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitime alınmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2283)

8.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, son 5 ayda yaşanan çatışmalarda 44 çocuğun hayatını kaybettiği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2284)

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, YTÜ Rektörlüğü'nün bir öğrenci hakkında sosyal medya paylaşımları nedeniyle suç duyurusunda bulunduğu iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2285)

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, GDO'lu ürünlere verilen izinlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2286)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şırnak'ın Cizre ilçesinde bir kişinin hayatını kaybettiği olaya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2287)

12.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, bir kamu görevlisinin bir vatandaşa şiddet uyguladığı görüntülere erişimin mahkemece engellenmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2288)

13.- Ankara Milletvekili Necati Yılmaz'ın, ASKİ'nin su faturalarına reklam almasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2289)

14.- Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'nın, Antalya Büyükşehir Belediyesince düzenlenen bir karşılama törenine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2290)

15.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan'ın, Düzce'de yapılan bir katı atık bertaraf tesisinin ÇED raporlarının hukuka uygun olmadığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2291)

16.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, terör örgütünün saldırılarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2292)

17.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen terör saldırısının faillerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2293)

18.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, Sarıyer Dermirciköy'ü Dalya plajına bağlayan yolun tel bariyerlerle kapatılmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2294)

19.- Van Milletvekili Adem Geveri'nin, mülteci ve sığınmacılarla ilgili geri gönderme ve alıkonma vakalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2295)

20.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, selden etkilenen Borçka-Murgul karayolunun yapımına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2296)

21.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, kamusal alanda anadil kullanımının sağlanmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2297)

22.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, İşsizlik Fonu'nun kullanım alanlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2298)

23.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, Ege Denizi'nde ve Akdeniz'de yaşanan mülteci ölümlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2299)

24.- Ankara Milletvekili Necati Yılmaz'ın, Ankara'da toplu taşıma ücretlerine yapılan zamma ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2300)

25.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, cari işlemler açığının milli gelire oranına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2301)

26.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, sıcak para stoğuna ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2302)

27.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın, Suriyeli sığınmacılar için yapılan harcamalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2303)

28.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 2002 ile 2016 yıllarındaki batık kredi miktarlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2304)

29.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 2002 ile 2016 yıllarındaki tüketici kredisi kullananların sayılarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2305)

30.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Yassıada'nın tarihi dokusunun bozulduğu iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2306)

31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015 ve 2016 yıllarında örtülü ödenek kullanımına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2307)

32.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016 yılı itibarıyla hesaplanan işsizlik rakamları ile tüketici fiyat endeksine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2308)

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, son bir yılda vatandaşların kredi borcu istatistiklerindeki değişikliklere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2309)

34.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, Adana'da yaşayan Suriyeli mültecilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2311)

35.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, TRT'de yayınlanan bir dizide oynatılan bir çocuk oyuncuya ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Numan Kurtulmuş) yazılı soru önergesi (7/2312)

36.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, Konya'da sağlık kurumunda çalışan bir kadının tacize uğradığı iddiasına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2319)

37.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, kadına yönelik şiddete ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2320)

38.- Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün, son beş yıl içinde TÜBİTAK'a dışarıdan atanan kişilere ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2321)

39.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, Bakanlık bünyesinde yapılan şube müdürlüğü sınavı ile ilgili iddialara ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2322)

40.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, İşsizlik Sigortası Fonu'nda biriken paraların kullanım alanlarına ve çeşitli iddialara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2323)

41.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, asgari ücretteki yükselişin toplumun bazı kesimlerine olan olumsuz etkilerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2324)

42.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, inşaat sektöründe iş güvenliği önlemlerinin artırılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2325)

43.- Van Milletvekili Lezgin Botan'ın, çocuk işçiliğine ve sığınmacı çocuklara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2326)

44.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir'in, İstanbul'da bir inşaatı üç işçinin hayatını kaybettiği kazaya ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2327)

45.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, atık kağıt alımı yapan firmalarla ilgili yönetmelik ve uygulamasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2328)

46.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, İzmir'in Çeşme ilçesindeki bir taş ocağına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2329)

47.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, Aydın'da bulunan jeotermal santrallerin çevreye olan olumsuz etkilerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2330)

48.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, kağıt toplayıcılara ceza verilmesini öngören düzenlemeye ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2331)

49.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Şanlıurfa ve Tekirdağ Büyükşehir Belediyelerinin ödeneklerinde yaşanan karışıklığa ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2332)

50.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, sokağa çıkma yasaklarına ve AİHM'e yapılan başvurulara ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2333)

51.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Rus savaş uçağının düşürülmesinin etkilerine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2334)

52.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, elektrik faturalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2335)

53.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, doğalgaz tüketim bedellerindeki artışa ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2336)

54.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Arhavi ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2337)

55.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, elektrik tüketim bedellerine yapılan zamlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2338)

56.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bazı iş yerlerinden elektrik bedellerinin tahsil edilmemesine rağmen elektrik verilmeye devam edildiği iddiasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2339)

57.- Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan'ın, KESK üyeleri hakkında açılan soruşturmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2341)

58.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, Jandarma Genel Komutanlığı Hukuk Hizmetleri Başkanlığı ve Adli Müşavirliğinde yapılan atamalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2342)

59.- Batman Milletvekili Saadet Becerekli'nin, İstanbul'un Eyüp ilçesinde okul müdürlüklerine gönderildiği iddia edilen bir görevlendirme yazısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2343)

60.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, İstanbul'da bazı cadde ve sokaklarda bulunan bariyerlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2344)

61.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul'da bir evde yapılan aramaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2345)

62.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Adana ve Mersin'de bir siyasi partinin binalarına yapılan bombalı saldırılara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2346)

63.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Adana Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından yaptırılan bir ankete ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2347)

64.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Adana'da bir çocuğun hayatını kaybettiği olaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2348)

65.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) tarafından toplu taşıma ücretlerine yapılan zamma ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2349)

66.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından bazı alanların kiralanmak üzere sözleşme ile TURYAP şirketine devredildiği iddiasına ve tahsil edilen kira gelirlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2350)

67.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, bazı kamu idarelerince mevzuata aykırı şekilde açıldığı Sayıştay raporlarında yer alan özel hesaplara ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2351)

68.- Şırnak Milletvekili Aycan İrmez'in, Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçeleri güvenlik güçlerinin okul tahtalarına çeşitli yazılar yazdığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2352)

69.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, okulların temizlik, kalorifer ve kırtasiye giderlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2353)

70.- Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan'ın, KESK üyeleri hakkında açılan soruşturmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2354)

71.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, ilkökul öğrencilerinin ders kitaplarında yer alan bazı test sorularına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2355)

72.- Mardin Milletvekili Ali Atalan'ın, sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı yerlerde eğitimleri aksayan öğrencilerin durumuna ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2356)

73.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul'un Sultanbeyli ilçesindeki bazı okulların kapasite yetersizliği ve materyal eksikliği iddialarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2357)

74.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Milli Eğitim Bakanlığı'nın etkinliklerini sözleşme yapılan bir ajans aracılığıyla duyurduğu iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2358)

75.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Tunceli'de yapılan bir operasyonda kullanılan silahlara ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2359)

76.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 06 Eylül 2015 tarihinde Dağlıca'da gerçekleştirilen saldırıya ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2360)

77.- Hakkari Milletvekili Nihat Akdoğan'ın, orman yangınlarına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2361)

78.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın, sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı yerlerde sağlık çalışanlarının korunmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2363)

79.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, anestezi teknisyenleri ve teknikerlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2364)

80.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Zika virüsü ile ilgili yapılan çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2365)

81.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde bulunan bir aile sağlık merkezinin boşaltılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2366)

82.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir'deki sağlık personelinin ve ekipmanın yetersiz olduğu iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2367)

83.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, şehirlerarası tren yolcu taşıma ücretlerine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2368)

84.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Ereğli-Devrek karayolu çalışmalarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2369)

85.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, Göcek Tüneli'nden alınan geçiş ücretine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2370)

86.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Ardanuç ilçesindeki Yalnızçam-Ardahan bağlantı yolunun tamamlanmasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2371)

87.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Rize'de yapılması planlanan havaalanına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/2372)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen ve 28 milletvekilinin, HES'lerin sosyo-ekonomik, biyolojik ve çevresel etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/136) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

2.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 25 milletvekilinin, bir yabancı casus yazılım şirketinin ülkenin iç ve dış güvenliğini tehdit ettiği iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/137) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

3.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 28 milletvekilinin, 23 Ekim 2014 tarihinde gerçekleşen bir cinayetin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/138) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

1 Nisan 2016 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Sema KIRCI (Bahkesir), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, İstanbul’un sorunları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu’ya aittir.

Buyurun Sayın Aksu.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu’nun, İstanbul ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İstanbul’un temel sorunlarına ilişkin söz aldım, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

İstanbul, 14 milyon 657 bin kişinin yaşadığı pek çok ülkeden büyük bir megakenttir. Türkiye nüfusunun yüzde 18,5’u İstanbul’da yaşamaktadır. Yüzyıllardır birçok medeniyeti barındıran İstanbul, Peygamber Efendimiz’in övgüsüne de mazhar olmuş kutlu bir kenttir. İstanbul, kadim değerleri, doğal ve tarihi güzellikleriyle birlikte yaşam şartlarının oldukça zor olduğu bir şehir durumundadır. Genel olarak bakıldığında, İstanbul’un öncelikli sorunlarını işsizlik ve kontrolsüz göç, sığınmacılardan kaynaklanan sosyal sorunlar, güvenlik zaafı, trafik yoğunluğu, afet riski, sanayinin üretim kapasitesini sınırlayan yanlış teşvik sistemi, çarpık kentleşme, sağlık ve eğitim kapasitesinin yetersizliği ve yönetim sorunları olarak sıralamak mümkündür.

Değerli milletvekilleri, tüm bu sorunların içerisinde en önemlisi kuşkusuz insanlarımızın yaşam hakkını tehdit eden güvenlik sorunudur. Bugün İstanbul’un birçok mahallesinde bölücü terör örgütü PKK yuvalanmış, IŞİD ve DHKP-C gibi terör örgütlerinin de eylem alanı hâline gelmiştir. Bugüne kadar İstanbul’da yaşanan terör saldırıları sonucu onlarca vatandaşımız hayatını kaybetmiş, birçok güvenlik görevlimiz şehit olmuştur. Son günlerde Küçükçekmece, Kanarya Mahallesi, Esenyurt, Eyüp, Gaziosmanpaşa başta olmak üzere İstanbul’un birçok yerinde güvenlik görevlileri ve vatandaşlarımız taciz, tehdit, yaralama ve öldürmeye dönük terör saldırılarına muhatap olmaktadır. Son olarak da İstanbul’un göbeğinde, İstiklal Caddesi’nde meydana gelen intihar saldırısı tüm İstanbulluları büyük endişeye sevk etmiştir. Kuşkusuz terör Türkiye’yi teslim alamayacak, milletimiz teröre boyun eğmeyecektir. Ancak başta bölücü terör örgütünün yuvalandığı mahallelerde olmak üzere telafisi imkânsız sonuçlar doğmadan gerekli önlemler alınarak vatandaşın huzuru temin edilmelidir. Aksi takdirde taciz, tehdit, yaralama ve cinayetlerin önü alınamayacaktır.

Değerli milletvekilleri, İstanbul önemli bir sanayi ve turizm kentidir. Gelir İdaresi Başkanlığı verilerine göre vergi mükelleflerinin yüzde 28,5’i İstanbul’dadır. Türkiye’nin yüz yüze olduğu en önemli sorun olan üretimsizliğin ortaya çıkardığı işsizlik ve yoksulluk İstanbul’un da hayati sorunlarından. Bu nedenle çevre-kalkınma ikileminde kalmadan öncelikli sektörler başta olmak üzere üretimdestekleyecek önlemler süratle hayata geçirilmelidir.

Yine, en önemli turizm merkezlerinden birisi olan İstanbul'un New York, Londra, Paris ve Tokyo gibi dünya turizm pastasından hak ettiği payı alması sağlanmalıdır.

İstanbul'un bir diğer önemli sorunu ulaşım'dır. TÜİK verilerine göre Kasım 2015 itibarıyla Türkiye'de trafiğe kayıtlı 19 milyon 882 bin aracın yaklaşık yüzde 18'i İstanbul'da bulunmaktadır. Çarpık kentleşme ve kaçak yapılaşma deprem riski taşıyan İstanbul için büyük bir tehlikedir. 2,5 milyon civarında binanın yarısından fazlası imara aykırı yani kaçak binalardır. Olası bir depremde bu binaların ciddi hasarlar alacağı açıktır. İstanbul'da imar değişiklikleriyle kent rantları belirli ellerde toplanmaktadır. Kentsel dönüşüm afet öncelikli olmaktan çıkmış, rant odaklı hâle gelmiştir. İstanbul'da nüfus yoğunluğu ve ülkemizin diğer yerlerinden aldığı göç nedeniyle eğitim ve sağlık kurumları yetersiz kalmaktadır. Kamu hastanelerindeki yatak sayısının yetersiz olması hem yoğun bakım ve acil hem de normal servislere hastaların yer bulmasını zorlaştırmaktadır. Her 10 bin kişiye düşen yatak sayısı 2002 yılında 24,3 iken, 2014 yılında 23,4'e düşmüştür. Bu oran AB ülkelerinde 50'nin üzerindedir. Özellikle gecekondu bölgelerindeki okullarda hem öğrenci sayısı fazla hem de öğretmen kadrosu yetersizdir. İstanbul'da eğitimde dünya standartlarının yakalanabilmesi için yaklaşık 30 bin ek dersliğe ve 35 bin yeni öğretmene ihtiyaç vardır. Son olarak, Türkiye'nin birçok yerinde yaşanan Suriyeliler sorunundan en çok etkilenen ilin İstanbul olduğunu da ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Hükümeti ve İstanbul'un yöneticilerini, güvenlik başta olmak üzere, belirtilen sorunları çözmeye, İstanbullulara huzurlu ve güvenli bir gelecek temin etmeye çağırıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aksu.

Gündem dışı ikinci söz, Hatay'ın sorunları hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Serkan Topal'a aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Topal.

2.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

SERKAN TOPAL (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, dün Diyarbakır'da hain saldırıda şehit olan başta Hataylı hemşehrim Serkan Talan olmak üzere, tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Bir kez daha terörü lanetliyoruz, kınıyoruz, milletimizin başı sağ olsun diyorum.

Bakın, 2000 yılında şehit sıfırdı, 2001 yılında şehit sıfırdı. AKP iktidarıyla birlikte, maalesef, her yıl artarak şehit haberleri gelmeye başladı. Son dört beş ayda yaşanan süreçte şehitlerimizin sayısını Başbakanlık ayrı Genelkurmay ayrı söylüyor, kendileri bile artık bilemiyor.

Bu kürsüden defalarca AKP Hükümetini uyardık mı? Uyardık. Sürdürülen sürecin şeffaf olması gerektiğini, çözümün dışarıda değil, Parlamentoda aranması gerektiğini belirttik mi? Belirttik. Bu sorunun ancak halkın temsilcilerinin kuracağı ortak bir platformda çözülebileceğini, başka herhangi bir yol olamayacağını söyledik mi? Söyledik ama dinletemedik.

Değerli milletvekilleri, biz burada ne için varız? Sizler burada bir hata yapıyorsanız, yanlış yapıp bu güzelim ülkeyi zor duruma düşürüyorsanız, sizleri uyarmak için varız; siz de bu uyarıları dikkate almakla mükellefsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bugün ülke ne hâle geldi. Her gün ciğerimiz yanıyor. Artık şehit haberleri her gün geliyor. Siz evlerinize gidip rahat uyku uyuyabiliyor musunuz? Sizin sorun çözülmedi dediniz şey bu mu? Bu vatan uğruna, bu millet uğruna, bu toprak uğruna, bu bayrak uğruna öleceksek hep birlikte ölelim. Ama bu sorun belli ki sizin söylediğiniz yöntemlerle, önerdiğiniz çözüm önerileriyle çözülmedi, çözülüyor. Artık haber izleyemez, gazetelere bakamaz olduk. Hangi televizyona baksak, hangi gazeteyi okusak şehit haberleri, ölümler, bombalar maalesef. Sizin vicdanınız hiç sızlamıyor mu?

Şimdi, sokaklar ve caddeler bomboş. Sayın Başbakan halkı sokağa çıkmaya davet ediyor. Kimse kusura bakmasın ama kendisi bu güzelim ülkenin hangi sokağında, hangi caddesinde, hangi mahallesinde korumasız gezebiliyorsa, vatandaşları da orada sokağa çıkmaya davet etsin, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar) Ülkede güvenliğimiz kalmadı. Sadece vatandaşımız değil, siz de tedirginsiniz, siz de aileleriniz için endişeleniyorsunuz. Herhangi bir vatandaşımız çoluğunu çocuğunu dershaneyle yollarken, okula yollarken nasıl endişeleniyorsa, ben biliyorum ki sizler de bizler de endişeleniyoruz.

Bu sorunları çözebilmemiz için bazı alışkanlıklarınızı değiştirmeniz gerekiyor. Bakın, siz bütün politikalarınızı Sayın Cumhurbaşkanına göre endekslemiş durumdasınız. Bu yanlış değil midir? Herhangi biri bu konuda Sayın Cumhurbaşkanının düşüncelerinin veya söylemlerinin aksine bir fikir beyan ediyorsa siz anında refleks gösteriyor, en sert şekilde eleştiriyorsunuz. Oysa hepimizin kriteri kişiler olmamalı, olamaz da. Hepimiz demokrasinin ahlakına ve bu cumhuriyetin kurallarına bağlıyız ve ona göre hareket etmek zorundayız. (CHP sıralarından alkışlar)

Burada yaptığım konuşmalarda eleştirilerimin dozunun fazla olduğunu düşünenler bilmelidirler ki bizler de eleştirilerimizi bu ülkenin iyiliği, yurttaşlarımızın menfaati için, ülkeyi uçuruma sürüklediğiniz için yapıyoruz. Ancak sizlerin de bize göstermiş olduğunuz tepkinin, sataşmaların, zaman zaman hakarete varan sözlerin onda l'ini tecavüz vakaları için, hırsızlıkları tescillenmiş insanlar için, bayrağımızı indirmeye çalışanlar için, ülkemizi bölmeye çalışanlar için, PKK için, IŞİD için kullanmış olsaydınız, halkın beklediği tepkiyi koysaydınız, belki bizlerin de yapmış olduğu eleştiri ve tepkilerin dozu bu denli yüksek olmayacaktı.

Bugün Suriye'de savaş hâlâ devam ediyor. Soruyorum size; Suriye'de siz kime tarafsınız, kimi destekliyorsunuz? Şunu kabul ediniz: Suriye politikasında yanlış yaptınız. Bir an önce politikanızı barış endeksli değiştirmek zorundasınız. Bunun bedelini şehit yakınlarımız, babasız kalan çocuklar, eşsiz kalan kadınlar, evlatsız kalan ana babalar ödüyor. Koskoca Türkiye Cumhuriyeti başka bir ülkenin iç işlerine karışmamalıdır, taraf olmamalıdır. Eğer taraf olacaksa barışın tarafı olmalıdır, barıştan taraf olmalıdır.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Topal.

Gündem dışı üçüncü söz, merhum savcı Mehmet Selim Kiraz'ın ölüm yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Burdur Milletvekili Reşat Petek'e aittir.

Buyurun Sayın Petek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Burdur Milletvekili Reşat Petek'in, teröristlerce şehit edilen Savcı Mehmet Selim Kiraz'ın ölüm yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

REŞAT PETEK (Burdur) – Sayın Başkan ve teröre destek vermeyen değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

DHKP-C terör örgütünün bundan bir yıl önce şehit ettiği çok kıymetli savcımız Mehmet Selim Kiraz, meslek hayatına Mersin ilinde cumhuriyet savcılığı yapmaktayken benim yanımda başlamıştı. Bu nedenle kendisini yakinen tanımamdan dolayı, teröristlerin bu vahşice saldırıları ve savcımızı şehit etmeleri üzerine o günden bu güne tabii ki yüreğimizdeki yara bir kat daha fazla ve derin. Ailesini tanıyorum, gerçekten savcımıza da çok güzel bir aile terbiyesi, iman, ahlak, adalet, hukuk ve hakkaniyet dersini vermiş, o şekilde yetiştirmişler.

Değerli milletvekilleri, buraya çıkıp terör örgütlerinin sebebiyet verdiği katliamları, yakmaları, yıkmaları, yok etmeleri görmezden gelerek; bazı resimlerle, fotoğraflarla ortaya çıkıp da olayları ters yüz edip gösterme gayretlerine hakikaten şaşırılmamak mümkün değil.

Bakın, şehit savcımızın bugün dul bir eşi, 2 yetimi var. Terör örgütünü ağzına almaktan çekinenler, neden o 2 yetimin hakkını bu kürsülerde savunmuyorlar? Bunu da sorup cevabını aramalıyız değerli kardeşlerim.

Hep söylediğimiz gibi, terörün haklı bir gerekçesi olamaz. Bir yıl önce cumhuriyet savcımız Mehmet Selim Kiraz'ı alçakça şehit eden teröristler, dün de 7 polisimizi ve 3 askerimizi şehit ettiler. Bu vesileyle şehitlerimizi rahmetle anıyorum, gazilerimize de acil şifalar diliyorum.

Önce bir tespit yapalım: Terörle mücadelenin sadece silahlı mücadeleyle yapılmayacağını, bunun bilinciyle bataklığı kurutmanın esas olduğunu düşünen AK PARTİ'miz, on dört yıldan bu tarafa devrim niteliğinde değişikliklere imza attı. Irkçı yaklaşımları ortadan kaldırdık, bölgesel farklılıkları ortadan kaldırdık, ötekileştirmeyi ortadan kaldırdık; mezhep ayrımını, bölge ayrımını, hepsini ortadan kaldıran önemli reformlar yapıldı. Terör örgütünün istismar edeceği konular kalmadı ama terör örgütlerinin ipini elinde bulunduran dış odaklar, hiçbir gerekçe kalmasa da saldırı talimatını verdiler. Bu nedenle, 2015 Temmuz ayında saldırıyı yeniden başlatan terör örgütleri olmuştur. Şimdi bu gerçeğin bu kürsülerde kabul ve tespitini yapmadan çare aramak elbette ki doğru olmayacaktır. Şimdi hep yakınıyor, "Efendim, yeniden görüşmeler yapılsın, yeninden müzakere, bu yolla çözüm aransın." Aransın ama bunun yolunu AK PARTİ açtı. Üç yıl bu ülkede şehit cenazesi gelmedi. Barış ve kardeşlik süreci çerçevesinde gerçekten huzur ortamına doğru giderken-söyleyin, hepimiz soralım ve cevabını arayalım-22 Temmuzda saldırıları tekrar başlatıp devrimci halk savaşı ilan eden PKK terör örgütü değil miydi? Ee, o zaman bu saldırıların durmasını isteyenler gönülünden, yüreктen istiyorsa, gelsinler, bu kürsüden terör örgütü PKK'yı, DAES'i, DHKP-C'yi, YPG'yi, PYD'yi, hepsini birlikte lanetleyip onlara da "Durun, demokrasi var, siyaset yoluyla çözüm var." diyerek çağrıda bulunma cesaretini gösterebilirler, o zaman bu mesele çözülebilecektir.

Çok değerli milletvekilleri, şimdi terör olayları üzerinde sık sık araştırma önermeleri veriliyor ve "Olayları araştıralım." diyorlar. Ben bunda da bir samimiyet görmüyorum. Türkiye hukuk devletiyse, en büyük suç olan terör olaylarını soruşturmak yargının görevidir, cumhuriyet savcılarını bunu soruşturur, adalete teslim eder. Siz, Diyarbakır'da Tahir Elçi'nin ölümünü araştırmaya, olay yeri incelemesine giden Diyarbakır Başsavcısını olay yerine yaklaştırmamak için silahlı saldırı yapan teröristleri kınamazsanız, onların ayıbını, onların günahını, onların saldırısını ortaya koymazsanız bu olayları izah etmek mümkün değildir. Ben Diyarbakır Başsavcısıyla görüştüm, iki gün üst üste gitti delil toplamaya. Dedi ki: "Bize, burada gittiğimiz anda teröristler tekrar silahlı saldırıda bulundular." Bu gerçekleri görmeden teröre çare bulamayız değerli milletvekilleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Petek.

REŞAT PETEK (Devamla) – Ben teşekkür ederim.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz isteyen grup başkan vekili varsa söz vereceğim.

Sayın Gök, sisteme girmişsiniz, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Diyarbakır ve Nusaybin'de şehit olan güvenlik görevlilerine Allah'tan rahmet dilediğine, Cumhuriyet Halk Partisi olarak terörün karşısında olduklarını net bir şekilde ifade ettiklerine ve Meclisin terör karşısında ortak bir duruş sergilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

LEVENT GÖK (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Meclis oturumlarının artık başındaya da herhangi bir yerinde aldığımız şehit haberlerini ve üzüntülerimizi bildiriminin -neredeyse belli bir süre- artarak devam ettiği bir süreçten geçiyoruz.

Dün Diyarbakır'da öldürülen 7 polisimiz ve 27 kişinin yaralanması ve Nusaybin'de yine 2 güvenlik görevlisinin şehit olması, 7 kişinin yaralanması Türkiye'yi tarifsiz acılara boğdu. Bugün de Ankara'da -Ankara'da ailesiyle yaşayan- 4 polisimizin cenazesi kaldırılacak Kocatepe'de. Bir diğer polisimiz de Ankaralı. Ankaralı hemşehrilerimizin de içinde bulunduğu bütün şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Gerçekten siyaset kurumu olarak terör konusunda artık hepimizin çok ciddi bir kararlılıkla terörün üstüne gitmesi ama teröre zemin hazırlayan tüm faktörleri ortadan kaldırmak için de bir el birliği yapmanın zamanı gelmiş ve geçmiştir. Bu acılara daha ne kadar katlanacağız, daha ne kadar bu acılarla yaşayacağız? Şehitlerimiz vatan için ölüyorlar, aileleri “Vatan için öldüler, vatan sağ olsun.” diyorlar ama bizim de elbette tüm ailelere ve bu uğurda hayatını kaybeden herkese bir borcumuz var, siyaset kurumu bu konuda gereğini her zamankinden çok daha fazla yapmalıdır. Hiçbir annenin, hiçbir ananın, babanın gözyaşı akar hâlde bırakılmamalıdır ve bu konuda Meclis bu artan olaylarıyla ilgili olarak ortak bir duruşu her zamankinden çok daha fazla sergilemelidir diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika daha veriyorum, tamamlayın lütfen Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Ve ölen, hayatını kaybeden tüm güvenlik görevlilerimize tekrar başsağlığı diliyorum. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz terörün, hangi kuruluş tarafından yapılsa yapılsın, PKK mı olur, DHKP-C mi olur, İŞİD mi olur, hangi örgüt tarafından yapılsa yapılsın hepsine karşı olduğumuzu çok açık yüreklilikle ve net bir şekilde ifade ediyoruz. Terörle, Türkiye'nin, bir yere varılamayacağını biliyoruz ve Türkiye'deki terör karşısındaki dik duruşun bugün çok daha kıymetli bir hâlde geldiğini düşünüyoruz. Hem Parlamentoda mevcut olan tüm partiler hem de tüm yurttaşlarımızla beraber terörü lanetlemeliyiz, bu acının daha fazla uzun sürmesine izin vermemeliyiz. Meclisimizin böyle önemli bir de görevi var. Karşılıklı sataşmalar elbette olabilir ama terör karşısında ortak bir duruş sergilemek de Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevidir diye düşünüyorum.

Şehit olan polislerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Gök.

Sayın Akçay...

2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, terör olaylarında şehit verilmeye devam edildiğine, terörle mücadelede şehit olanlara Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine, terörü lanetlediğine ve Hükümeti terör konusundaki sorumluluğunu kavramaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Vatanımız için, milletimiz için, devletimiz, birlik, beraberliğimiz için ve geleceğimiz için yine canlarımızı, terörle mücadelede şehitler vermeye devam ediyoruz. Dün Diyarbakır Bağlar, Mardin ve Hakkâri'de 10 evladımız, güvenlik görevimiz şehit oldu; 30 evladımız, vatandaşımız, kardeşimiz yaralandı. Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Ailelerine, yakınlarına ve büyük Türk milletine başsağlığı dileklerimi iletiyorum ve yaralılarımıza da Cenab-ı Allah'tan acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, ifade ettiklerimiz rakam değil, sayı değil; can, hayat. Onlar, eş, ana, baba, evlat, arkadaş, hısım, akraba. Ülkemizin bazı şehirleri ve yerleşim yerleri âdetâ terör örgütlerince fiilen işgal edilmiş gibi. Bombalar, el yapımı patlayıcılar, hendekler, barikatlar, tüneller örümcek ağı gibi sarmış. Bunlar akşamdan sabaha, birkaç ayda olacak şeyler değil. Hükümet Oslo'da, Kandil'de, Habur'da terörle müzakere ve mütareke masaları kurarken defalarca uyardık “Terörü masalarda önleyemezsiniz.

2002’de sıfırlanan teröre şimdi siz bu masalarla toparlanma imkânı oluşturunuz...” Sokaklara bombalar yığılırken Hükümet valileri uyarmış “Aman ha, bu küçük şeylere müdahale etmeyin.” demiş. İşte, bugünkü şehitlerimizin sorumlusu dün müdahale etmeyenler ve ettirmeyenlerdir. Gün ve gün burada taziye mesajı vermek gerçekten bizleri kahrediyor. Bunun bir sorumlusu olmalıdır. Hükümeti bu sorumluluğu kavramaya davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika daha veriyorum Sayın Akçay, tamamlayın lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Son aylarda tek tek dökülen itiraflar kimseyi kurtarmayacaktır. Terörle mücadelede göstermelik mesajlar verip Mardin’de çözüm süreci eylem planı açıklaması yapanlar, Hollanda dönüşünde terörle müzakere konseptlerinin olmadığını söyleyip eylem planını tevیل edenler tarih ve millet vicdanında mahkûm olup mutlaka hesabını da adaletle vereceklerdir.

Sayın Başbakan dün “Vatandaşlarımıza teröre teslim olmadıkları için teşekkür ederiz.” diyor, “Geliniz el ele, yürek yüreğe, teröre karşı tek ses olalım.” diyor. Milletimizde bir sorun yok, bizde bir sorun yok. Elbette el ele, yürek yüreğe, teröre karşı tek ses ve tek bileğiz ve Türk milleti hiçbir zaman teröre teslim olmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, toparlayın lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ancak, Hükümetin hâli pürmelaline bakınız. Dışışleri Bakanı ABD’de “PYD yüzünden ABD’ye küsecek değiliz.” diyor. Oysa siz değil miydiniz aynı PYD’yi terör örgütü ilan edip ABD’ye rest çeken, “Ben miyim senin ortağın yoksa Kobani’deki teröristler mi?” diyen? Allah aşkına, biz sizin hangi sözünüze inanacağız? Peki, ya, İçişleri Bakanı nerededir? Diyarbakır Valisiyken “Cana geleceğine cama gelsin.” diyen İçişleri Bakanı bunca can şehit olurken ne yapmaktadır, neden hiçbir açıklama yapmamaktadır? Polislik mesleği biraz da tecrübe mesleğidir. Acaba bu teşkilatın birikimlerine, tecrübelerine ne yaptınız?

Çağrım Hükümete: Terörle mücadele vatan, millet, devlet mücadelesidir. Bu mücadele “ama”sız, “fakat”sız, “lakin”sız, “tevil”sız, dik durmakla olur.

Konuşmama son verirken aziz şehitlerimizi bir kez daha rahmetle anıyor, terörü tüm gücümüzle lanetlediğimizi belirtiyor ve Türkiye’nin bu zulmet ve zillet günlerini mutlaka aşacağına inandığımızı ifade etmek istiyorum ve terörle mücadelede alınacak her türlü etkin önlemin arkasında olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın Baluken...

3.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, içinde bulunulan sıkıntılı süreçte bu coğrafyada yaşayan tüm halkların siyasetin çözüm üretmesini beklediğine, Yüksekova’dan, Nusaybin’dan, Şırnak ve Diyarbakır’dan gelen acı haberler üzerine derin bir üzüntü duyduklarına, bir an önce bir çözüm ve barış ortamının geliştirilmesi gerektiğine ve Meclisi bu konuda harekete geçmeye davet ettiğine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, gerek içerisinde bulunduğumuz Orta Doğu coğrafyası gerekse de ülkemiz son derece zorlu ve sıkıntılı bir süreçten geçmektedir. Bu sıkıntılı süreçte, özellikle bu coğrafyada yaşayan tüm halkımızın beklentisi, siyasetin çözüm üretme gücü ve yeteneğini bir an önce devreye

koyması ve bu sorun alanlarını bir an önce gidermesidir. Maalesef uzun süreden beridir siyaset kurumu çözüm üretmek yerine hamaset dolu söylemlerle, demagojinin ötesine geçmeyen birtakım metinlerle, deyim yerindeyse zaman kaybetmektedir. Bizler burada soluduğumuz havadan daha değerli olan bu zamanları kaybettiğimiz süre içerisinde, maalesef insanlarımızı yitirmeye, yurttaşlarımızı yitirmeye devam ediyoruz. Hemen hemen her saat başı gelen ölüm haberleri üzerine bütün milletvekilleri, bütün parlamenterler olarak derin bir acı, derin bir üzüntü duyuyoruz. Ölümler arttıkça daha fazla kan, daha fazla ölüm, daha fazla acı çağrılarını üzerinden siyaset yürütmenin hiçbir şekilde çözüm üretmeyeceğini bugüne kadar söyledik, bundan sonra da söylemeye devam edeceğiz.

İşte böylesi bir ortam içerisinde dün de Yüksekova'dan, Nusaybin'den, Şırnak'tan ve Diyarbakır'dan gelen acı haberler üzerine bizler derin bir üzüntü, derin bir acı yaşadık. Diyarbakır'daki saldırıyı ilk duyduğumuz anda da burada yaşamını yitiren ve yaralanan polisler ve yurttaşlar için üzüntü dileklerimizi, başsağlığı, geçmiş olsun dileklerimizi ifade etmiştik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika daha veriyorum Sayın Baluken, lütfen toparlayınız.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Ancak bunun ötesine geçmenin zaruri bir görev olarak önümüzde durduğu bir sürecin içerisindeyiz. Biz acılar, ölümler üzerinden siyasi rant devşirmeyi, hamaset üzerine söylemleri farklı konularda yapabiliriz ama ölümler yaşanırken çözüm üretmekle ilgili yükümlülüğümüzü ve mükellefiyetimizi bu halkımıza karşı Parlamento olarak, Meclis olarak yerine getirmek zorundayız. Zor olanı, böylesi ortamlarda çözüm ve barış duruşu gösterebilmektir. Acının, gözyaşının, kanın, intikam duygularının yoğunlaştığı bir dönemde kararlı bir şekilde çözüm ve barış ısrarında bulunmak zor olandır ki o zor olanı yapma mecburiyeti dışında herhangi bir seçeneğimizin olmadığı kanaatindeyiz.

Halkların Demokratik Partisi olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika daha vereyim Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – ...koşullar ne olursu olsun, bu yaşanan ortamın ülkemize ve halklarımıza yakışmadığını, bir an önce bir çözüm ve barış ortamının geliştirilmesi gerektiğini, yaşamını yitiren her yurttaşın hayatıyla ilgili yapabileceğimiz bir şeyler olabileceği kanaatiyle bir kez daha Parlamento'yu ve Meclisi bu konuda irade göstermeye, inisiyatif almaya, çözüm komisyonları kurmak suretiyle de harekete geçmeye davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Sayın Çakır...

4.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, dünkü menfur saldırıda şehit olan polislerle Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine, terörün evrensel bir illet olduğuna ve teröre karşı bütün kurumlarla, yetkililerle beraber, hatta milletlerarası bir iş birliği içerisinde mücadele edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben de dün menfur saldırıda hayatlarını kaybeden, şehit olan polis kardeşlerimize Cenab-ı Hak'tan gani rahmetler diliyorum.

Bu olayda yaralanan hem güvenlik görevlisi hem de sivil vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyorum.

Yine, bu vesileyle, sadece bu olayda değil, onun dışında da vatanını, ülkesini, yurdunu savunmak suretiyle bu uğurda hayatlarını kaybeden, şehit olan bütün şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Kuşkusuz, ifade edildiği gibi, buradan sürekli taziyede bulunmak yüreğimizi yakıyor ve her defasında yüreğimiz yanarak bu taziyeleri tekrar etmek zorunda kalıyoruz. Allah'tan dileğimiz odur ki tekrar etmek durumunda kalmayalım. Fakat terör evrensel bir iletir, terörün dini, mezhebi, milliyeti, hiçbir şeyi yoktur. Bu anlamda evrensel bir iletir. Bugün bizi vurur, yarın bir başkasını vurur; başka bir milletin, başka bir ülkenin, başka bir devletin canını yakar. Esas itibarıyla, günümüzde yaşamış olduğumuz tablo da bundan farksızdır. Eğer evrensel bir iletse terör, buna karşı mücadele de kesinlikle, ne sadece siyaset kurumunun ne sadece yargının ne sadece bir kesimin yapacağı bir faaliyet değildir. Hep birlikte, bütün 78 milyon insan olarak, bütün kurumlarımızla, kuruluşlarımızla, yetkililerimizle beraber teröre karşı mücadele etmek durumundayız. Hatta milletlerarası bir iş birliği içerisinde teröre karşı mücadele edilmesi gerekir.

Bu anlamda, teröre karşı mücadele ederken iki kavramın önemli olduğunu düşünüyorum; bunlardan birisi kararlılık, diğeri de tutarlılıktır. Teröre karşı mücadele ederken mutlaka kararlı olmak zorundayız. Eğer kararlılık göstermezsek terörün ekmeğine yağ çalmış oluruz. Bu bakımdan son...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika daha süre ekliyorum.

Buyurun Sayın Çakır.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bizim çözüm süreci bağlamında geliştirdiğimiz... Adına ne dersek diyelim, “çatışmasızlık ortamı” diyelim, başka adlandırılabilir, önemi yok, önemli olan fonksiyonudur; yapmış olduğumuz iş tutarlı bir iştir. Ortada var olan bir ateşin sönmesine katkı sağlamak üzere gösterilen bir çabadır. Hatta bunun siyasi aktörleri, başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, siyasi geleceği ne olursa olsun yahut siyasi geleceğinin bir anlamda yok olması pahasına baldıran zehri içmeyi hesap ederek, kitap ederek, göze alarak ortaya konulan muazzam bir çabadan bahsetmek istiyorum. Kararlılık dediğim budur. Bugün de günümüzde de aynı kararlılıkla bu terörle mücadele devam etmektedir. Tutarlılık ise eğer bu soruna katkı sağlamak isteyen kim varsa, herkesle bir şekilde meşru zeminde görüşmek, konuşmak, tartışmak gerekir. Çünkü bu iyi niyetli bir çabadır, çünkü bu hayırlı bir çabadır, çünkü bu sorunun çözümüne katkı sağlayacak bir çabadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Ancak şunu da eklemek gerekir ki siyaset kurumuna burada önemli bir rol düşmektedir ifade edildiği gibi. Fakat siyaset kurumu...

BAŞKAN – Bir dakika daha açıyorum.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bağlıyorum.

Siyaset kurumu elbette çözüm üretmesi gereken bir kurumdur, çözümün parçası olması gerekir, bunun hiç tartışılacak bir tarafı yoktur. Fakat eğer siyaset kurumu çözümün parçası olacakken sorunun parçası oluyorsa işte bence işin tıkanıdığı nokta da burasıdır. O bakımdan, özellikle bu çatının altındaki bizlere düşen görev siyasetçiler olarak sorunun parçası değil, çözümün parçası olarak hareket etmek ve eylem ortaya koymak, söylem ortaya koymaktır.

Bu vesileyle tekrar şehitlerimizi rahmetle anıyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Grup başkan vekili arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, Divan olarak terörü bir kez daha lanetlediklerine, Meclisin teröre karşı dik durması ve ortak bir davranış sergilemesi gerektiğine ve şehitlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Biz de Divan olarak terörü bir kez daha şiddetle lanetliyoruz. Evet, bu Meclis teröre karşı dik durmalı, ortak bir davranış sergilemelidir. Bu konuda da sorumluluğu neyse bütün milletvekili arkadaşlarımızın, bütün grupların o ölçüde dikkatli ve bilinçli davranması gerektiğine inanıyoruz.

Bu vesileyle şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyoruz, yaralı vatandaşlarımıza ve görevlilere acil şifalar diliyoruz ve ailelerine geçmiş olsun dileklerimizi ve başsağlığı dileklerimizi sunuyoruz.

Sayın milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, önergeleri ayrı ayrı okutacağım.

Birinci ve ikinci sırada okutacağım Meclis araştırması önergeleri 500 kelimeden fazla olduğu için önergelerin özeti okunacaktır ancak önergelerin tam metni tutanak dergisinde yer alacaktır.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ**

1.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen ve 28 milletvekilinin, HES'lerin sosyoekonomik, biyolojik ve çevresel etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/136) (x)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde 2000'den fazla küçük nehir tipi hidroelektrik santralinin yapımına izin verilmesi, alım garantisinin yanı sıra suyun kullanım hakkının devredilmesi çok tehlikeli toplumsal ve ekolojik maliyetlere neden olmaktadır. Doğu Karadeniz Bölgesi dik topografik yapısı ve sahip olduğu zengin su kaynakları nedeniyle nehir tipi hidroelektrik santrallerin yapımı için açık bir yağma, tehdit, tahribat ve yıkımla karşı karşıya kalmaktadır. HES'lerin akarsu yatağındaki sucul yasama olan etkilerinin incelenmesi, akarsudaki mevcut ekolojik dengenin ve canlı yaşamının devamı için akarsuya bırakılması, planlanan can suyunun miktarının bilimsel bir yöntemle belirlenmesi, HES'lerin inşa edildiği ya da inşa edileceği bölgedeki endemik bitki ve hayvan türleri üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması, bölgede yaşayan insanların, tarım alanlarının, hayvanların ve akarsudan doğrudan faydalananların su ihtiyaçlarının karşılanması hususunda ortaya çıkan sorunların araştırılması; HES inşaatlarının yapıldığı bölgede sel ve heyelan oluşumuna yol açıp açmayacağı ve inşaat çalışmaları sırasında katı atık ve atık suların bölgenin flora ve faunasına zarar verip vermeyeceğinin incelenmesi; HES'lerin sosyoekonomik, biyolojik ve çevresel etkileri ile yaratacağı toplumsal ve ekolojik maliyetlerin tespit edilmesi; çevre, insan ve hayvan sağlığına verilen olumsuz etkilerin en aza indirilmesi ve alternatif enerji politikalarının üretilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereği, Meclis araştırması açılmasını arz ederiz. 2/12/2015

Saygılarımızla.

1) Haluk Pekşen (Trabzon)

2) Ali Şeker (İstanbul)

(x) (10/136) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin tam metni tutanağa eklidir.

3) Gülay Yedekci	(İstanbul)
4) Ahmet Akın	(Balıkesir)
5) Mustafa Tuncer	(Amasya)
6) Hüseyin Yıldız	(Aydın)
7) Ali Yiğit	(İzmir)
8) Murat Bakan	(İzmir)
9) İbrahim Özdiş	(Adana)
10) Kamil Okyay Sındır	(İzmir)
11) Mahmut Tanal	(İstanbul)
12) Musa Çam	(İzmir)
13) Gürsel Erol	(Tunceli)
14) Selina Doğan	(İstanbul)
15) Erdin Bircan	(Edirne)
16) Mehmet Göker	(Burdur)
17) Özkan Yalım	(Uşak)
18) Gamze Akkuş İlgezdi	(İstanbul)
19) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)
20) Yaşar Tüzün	(Bilecik)
21) Kadim Durmaz	(Tokat)
22) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
23) Atila Sertel	(İzmir)
24) Zülfikar İnönü Tümer	(Adana)
25) Şerafettin Turpcu	(Zonguldak)
26) Haydar Akar	(Kocaeli)
27) Devrim Kök	(Antalya)
28) Okan Gaytancıoğlu	(Edirne)
29) Aytuğ Atıcı	(Mersin)

Gerekçe özet:

Anayasa'mızın 56'ncı maddesi "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." hükmü gereği, bütün vatandaşlarımız sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Ancak Türkiye'de "üstün kamu yararı" veya "stratejik kullanım" gibi kavramlarla ekolojik tahribat son hızla devam etmektedir.

Ekolojik yıkımlara neden olan HES inşaatları çok ciddi toplumsal maliyetler yaratmaktadır. Özellikle ülkemizde 2 binden fazla küçük nehir tipi hidroelektrik santralinin yapımına izin verilmesi, alım garantisinin yanı sıra, suyun kullanım hakkının devredilmesi çok tehlikeli toplumsal ve ekolojik maliyetlere neden olmaktadır.

Doğu Karadeniz Bölgesi, dik topoğrafik yapısı ve sahip olduğu zengin su kaynakları nedeniyle nehir tipi hidroelektrik santrallerin yapımı için açık bir yağma, tehdit, tahribat ve yıkımla karşı karşıya kalmaktadır. DOKAP eylem raporuna göre, bölgede aktif ve yapımı devam eden 271 adet lisanslı HES bulunmaktadır. İktidar, ülkemizin her akarsuyunu kapsamlı ekolojik değerlendirmeler yapmadan, büyük kapsamlı havza planları geliştirmeden, rastgele bir şekilde HES inşaat sektörüne terk etmiştir.

HES'ler bireylerin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı yok sayılarak inşa edilmektedir. Bireylerin güvenli ve temiz su hakkının sağlanmasıyla sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı korunabilir. HES inşaatları nedeniyle ulaşım yolları, şantiye alanları, depolama alanları açılırken orman alanları tahrip edilmekte; tarım alanları kamulaştırılmakta; dere yatakları doldurulmakta; ormanlar, doğal yaşam alanları, vadiler parçalanıp bölünmekte; yaban hayatı, tarım alanları, endemik bitki örtüleri risk altına girmekte; birçok nadir ve tehdit altındaki türü barındıran yaşam ortamları yok edilmekte; fauna ve flora zarar görmektedir.

HES inşaatları sonucunda dere yatağının büyük ölçüde kuruma olasılığının bulunduğu, su alınan akarsu yataklarındaki sucul yaşamın olumsuz olarak etkileneceği, akarsuya bırakılması planlanan can suyunun akarsudaki mevcut ekolojik dengenin ve canlı yaşamının devamı için yeterli olmadığı, akarsuda bulunan balıkların ve diğer canlıların yaşamlarına olumsuz etkisinin olacağı, bölgede yaşayan insanların, tarım alanlarının, hayvanların ve ırmaktan doğrudan faydalananların su ihtiyacının karşılanması hususunda olumsuz etkilerinin olacağı bilinen gerçeklerdir.

HES'ler yüzünden suyun taşınması sonucunda ürün veriminde azalma, balıkçılık faaliyetlerinin sona ermesi, turizm gelirlerinde azalma vb. ciddi ekonomik problemler ortaya çıkmaktadır. Can suyu, HES işletmecisinin insafına bırakılmış olup yeterli can suyunun bırakılıp bırakılmadığına ilişkin kontrol sistemi çalışmamaktadır.

Ülkemizi enerjide dışa bağımlı olmaktan kurtarmanın çaresi ülke genelinde âdeti yangından mal kaçırıcısına binlerce nehir tipi HES projesine izin vermek kesinlikle değildir. HES'lerin akarsu yatağındaki sucul yaşama olan etkilerinin incelenmesi; akarsudaki mevcut ekolojik dengenin ve canlı yaşamının devamı için akarsuya bırakılması planlanan can suyunun miktarının bilimsel bir yöntemle belirlenmesi; HES'lerin inşa edildiği ya da inşa edileceği bölgedeki endemik bitki ve hayvan türleri üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması; bölgede yaşayan insanların, tarım alanlarının, hayvanların ve akarsudan doğrudan faydalananların su ihtiyaçlarının karşılanması hususunda ortaya çıkan sorunların araştırılması; HES inşaatlarının yapıldığı bölgede sel ve heyelan oluşumuna yol açıp açmayacağına ve inşaat çalışmaları sırasında katı atık ve atık suların bölgenin flora ve faunasına zarar verip vermeyeceğinin incelenmesi; HES'lerin sosyoekonomik, biyolojik ve çevresel etkileri ile yaratacağı toplumsal ve ekolojik maliyetlerin tespit edilmesi; çevre, insan ve hayvan sağlığına verilen olumsuz etkilerin en aza indirilmesi ve alternatif enerji politikalarının üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

2.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 25 milletvekilinin, yabancı casus yazılım şirketi Hacking Team'in medyaya yansıyan ve ülkemizin iç ve dış güvenliğine yönelik tehditlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/137) (x)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Hacklenerek gizli bilgileri sızdırıldığı ifade edilen İtalyan casus yazılım şirketi Hacking Team'in medyaya yansıyan ve ülkemizin iç ve dış güvenliğine yönelik tehditlerin araştırılması amacıyla İç Tüzük'ümüzün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince araştırma komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz.

1) Barış Yarkadaş (İstanbul)

2) Mahmut Tanal (İstanbul)

(x) (10/137) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin tam metni tutanağa eklidir.

3) Ömer Fethi Gürer	(Niğde)
4) Gülay Yedekci	(İstanbul)
5) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
6) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
7) Gürsel Erol	(Tunceli)
8) Hüseyin Yıldız	(Aydın)
9) Nurhayat Altaca Kayışoğlu	(Bursa)
10) İbrahim Özdiş	(Adana)
11) Gamze Akkuş İlgezdi	(İstanbul)
12) Niyazi Nefi Kara	(Antalya)
13) Atila Sertel	(İzmir)
14) Musa Çam	(İzmir)
15) Şerafettin Turpcu	(Zonguldak)
16) Erdin Bircan	(Edirne)
17) Özkan Yalım	(Uşak)
18) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)
19) Devrim Kök	(Antalya)
20) Zülfikar İnönü Tümer	(Adana)
21) Haydar Akar	(Kocaeli)
22) Okan Gaytancıoğlu	(Edirne)
23) Aytuğ Atıcı	(Mersin)
24) Mevlüt Dudu	(Hatay)
25) Ali Yiğit	(İzmir)
26) Tur Yıldız Biçer	(Manisa)

Gerekçe Özeti:

2000 yılında Milano/İtalya’da 2 yazılımcı tarafından kurulan Hacking Team’in, hükûmetlere ve kolluk güçlerine başkalarının makinelerine sızmayı mümkün kılan yazılımlar sattığı ifade edilmektedir.

Şirketin geliştirdiği yazılımların son zamanlarda medyada konuşulan pek çok mahremiyet, sızma olaylarının arkasındaki güç olduğu söylenmektedir. Torrent üzerinde yayınlanan belgelerine göre, firmanın ABD, Almanya, Avustralya, Azerbaycan, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Çek Cumhuriyeti, Ekvador, Etiyopya, Fas, Güney Kore, Honduras, İspanya, İsviçre, İtalya, Kazakistan, Kıbrıs, Kolombiya, Lübnan, Lüksemburg, Macaristan, Malezya, Meksika, Mısır, Moğolistan, Nijerya, Özbekistan, Panama, Polonya, Rusya, Singapur, Sudan, Suudi Arabistan, Şili, Tayland, Umman, Vietnam hükûmetleriyle çalıştığı gözlemlenmektedir.

Hacking Team firmasının verilerine bakıldığında, Türkiye’den polis teşkilatının firmaya aldığı yazılım karşılığında 2011 Haziran-2014 Kasım arasındaki dönemde ödediği lisans ücreti rakamının 440 bin dolar (1,3 milyon TL) olduğu görülmektedir. Firmadan ele geçen dokümanlardan birisinde 75 bin dolarlık avans karşılığı olan ve Haziran 2011 tarihli bir faturaya bakıldığında “Uzaktan Kumanda Sistemi (RCS)” şeklinde bir ürün gözüktüğü ifade edilmektedir.

Hacking Team firmasının RCS yazılımı konusunda Citizen Labs'in 2014 yılında yayınladığı raporda yer alan haritada Türkiye'nin de görüldüğü gözlemlenmektedir. Yine rapor, bu servisin çeşitli ülkelerdeki insan hakları savunucuları ile bağımsız gazetecileri hedeflediğini ifade etmektedir. Yine o bilgisayarlardan İnternet'e sızdırılan belgelere göre, Türk Emniyetinden bazı kişilerin "berkinelvan.docx" isimli dosyaya uzaktan kontrol sağlamak amacıyla casus yazılım yüklemesini talep ettiği medyaya yansımıştır.

Emniyet teşkilatının İtalyan Hacking Team firmasından aldığı "faturalı hackerlık hizmeti" iddialarının ciddi bir şekilde araştırılarak, ülkemizin bilişim alanında karşılaşılabileceği tehditlere karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir an önce Meclis araştırması komisyonu kurularak iddiaların araştırılması önem arz etmektedir.

3.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 28 milletvekilinin, 23/10/2014 tarihinde yaşanan Ferdi Özmen cinayetinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/138)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Sosyal medyanın tanınan isimlerinden olan Ferdi Özmen 23 Ekim 2014 tarihinde bir alışveriş merkezinden çıktıktan sonra birçok güvenlik kamerasının bulunduğu bir bölgede öldürülmüştür. Aradan geçen dokuz aylık süre boyunca, muhalif kimliğiyle tanınan Ferdi Özmen cinyeti aydınlatılamamıştır. Cinayetin hiçbir istisnaya yer bırakmayacak şekilde araştırılıp hakikatlerin ortaya çıkarılması amacıyla İç Tüzük'ümüzün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince araştırma komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz.

1) Barış Yarkadaş	(İstanbul)
2) Mahmut Tanal	(İstanbul)
3) Atila Sertel	(İzmir)
4) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
5) Gülay Yedekci	(İstanbul)
6) Gürsel Erol	(Tunceli)
7) Nurhayat Altaca Kayışoğlu	(Bursa)
8) Hüseyin Yıldız	(Aydın)
9) İbrahim Özdiş	(Adana)
10) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
11) Özkan Yalım	(Uşak)
12) Selina Doğan	(İstanbul)
13) Gamze Akkuş İlgezdi	(İstanbul)
14) Niyazi Nefi Kara	(Antalya)
15) Musa Çam	(İzmir)
16) Şerafettin Turpcu	(Zonguldak)
17) Erdin Bircan	(Edirne)
18) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)
19) Devrim Kök	(Antalya)
20) Zülfikar İnönü Tümer	(Adana)

21) Haydar Akar	(Kocaeli)
22) Mustafa Tuncer	(Amasya)
23) Sibel Özdemir	(İstanbul)
24) Okan Gaytancıoğlu	(Edirne)
25) Ayтуğ Atıcı	(Mersin)
26) Mevlüt Dudu	(Hatay)
27) Dursun Çiçek	(İstanbul)
28) Ali Yiğit	(İzmir)
29) Tur Yıldız Biçer	(Manisa)

Gereke:

Atatürk hayranlığıyla bilinen ve sosyal medyada tanınan isimlerden olan Ferdi Özmen 23 Ekim 2014 tarihinde park hâlindeki aracına bindikten hemen sonra bir kişi tarafından araçtan indirilerek tabancayla vurularak öldürülmüştür.

İnternet fenomenlerinden biri olan ve sosyal medyada binlerce takipçisi olan Ferdi Özmen'in yaptığı paylaşımlardan dolayı birçok defa tehditler aldığı da yine kamuoyuna yansımıştır.

Cinayetin olduğu gün amcasıyla İstanbul Sarıyer'de bir alışveriş merkezine giden ve bu eylemini yine sosyal medya aracılığıyla "yer bildirimi" olarak paylaşan Ferdi Özmen'in kurgulanarak öldürüldüğü şüphelerini kuvvetlendirmiştir.

Cinayet sonrasında basına yansıyan haberlerde cinayet zanlılarının Gürcistan'da yakalandığı ve Türkiye'ye iade edileceği haberleri çıkmasına rağmen aradan geçen bunca süreye kadar herhangi bir gelişme yaşanmamıştır. Cinayete kalınan duyarsızlık Paris merkezli Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütünün de dikkatini çekmiş, örgüt; polis ve yargı yetkililerine Ferdi Özmen cinayetinin aydınlatılması için elden gelen tüm çabanın gösterilmesi çağrısında bulunmuştur.

Ferdi Özmen'in etkili bir Türk "blogger"ı ve iktidarı eleştiren bir kişi olduğu, 27 bin takipçisi bulunduğunu kaydeden Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü, "Bu genç 'blog'cunun öldürülmesinin siyasi saikle yapılma, sosyal medya faaliyetleriyle bağı bulunduğ u ihtimali iyice araştırılmalıdır" şeklinde açıklamasıyla uluslararası arenada konuyu gündeme getirmiştir.

Ferdi Özmen'in Haziran 2013'te yaşanan Gezi eylemleri sırasında Facebook üzerinden paylaştığı mesajlar nedeniyle yargılandığı, hakkında eski Başbakan, şimdiki Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a hakaretten İstanbul Sulh Ceza Mahkemesinde dava açıldığı yine kamuoyuna yansıyan ayrıntılardan biri olmuştur.

Hedefi belli olan, planlı şekilde kamuya açık alanda işlenen ve toplumsal vicdanı yaralayarak infiale neden olan cinayetin hiçbir istisnaya yer bırakmayacak şekilde araştırılıp hakikatlerin ortaya çıkarılması elzemdır. Bu amaçla Meclis araştırması komisyonu kurularak olayın tüm yönlerinin araştırılması önem arz etmektedir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Alınan karar gereğince, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden başlayacağız.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (1/596) (S. Sayısı: 149) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Geçen birleşimde, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın birinci bölümünde yer maddelerin oylamaları tamamlanmıştı.

Şimdi, ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm, 28'inci maddenin (1)'inci, (2)'nci, (3)'üncü, (4)'üncü ve (5)'inci fıkraları ile Geçici Madde 1 dâhil, 17 ila 30'uncu maddeleri kapsamaktadır.

Şimdi, ikinci bölüm üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Kadir Koçdemir konuşacak.

Buyurun Sayın Koçdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MHP GRUBU ADINA KADİR KOÇDEMİR (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı hakkında Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerim başında dün canımızı yakan son olayla birlikte bütün şehitlerimize Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifa, yakınlarına geçmiş olsun diyorum ve şehitlerimizin yakınları ile milletimize başsağlığı diliyorum.

Ülkenin geldiği ortam bugün öğlen şahit olduğum bir olayla çarpıcı bir şekilde ortaya konmuştur, onu size aktarmak istiyorum. Bugün cuma biliyorsunuz, öğlen cumaya Meclis Başkanımızın makam arabası ve arkasında 2 tane “jammer”lı büyük koruma timiyle birlikte yine Meclisin içindeki camiye gittiğini gördüm.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Maalesef!

KADİR KOÇDEMİR (Devamlı) – Biz küçükken cumanın şartları, kime farz olduğu bize öğretilirken “hür olmak” diye bir şarttan söz edilirdi. Hür olmak da en geniş tanımıyla, korkudan azade olmak demektir. Bu, ülkenin geldiği durumu göstermesi bakımından çarpıcı bir tablodur.

Diğer bir tablo, biz burada ne yapıyoruz? Indiana Jones filminin bir sahnesini hatırlıyorum, birkaç seri şeklinde o filmler var, filmin birinde şöyle bir sahne vardı: Filmin kahramanı kilise gibi eski bir binaya gidiyor, bir yeri delmesi gerekir, büyük bir balyozla orayı delmek üzere zemine vuruyor. Orada bir görevli var, bu görevli de o arada bir deftere mühür vuruyor. Öyle denk geliyor ki, o mühür vurduğu vakit, bizim kahraman da zemine o balyozla büyük bir şiddetle vuruyor ve bina sallanıyor. O görevli zannediyor ki, mühür vurduğu için bina sallanmaktadır.

(x) 149 S. Sayılı Basmayazı 29/3/2016 tarihli 62'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Biz de burada arkadaşlar, Avrupa Birliğine uyum sürecinde gerekli olan yasal düzenlemeler için Meclisi gece saat 1'lere, 2'lere kadar çalıştırıyoruz. Ama bu yasal düzenlemelerden, bırakın bizi, haberi olması gereken komisyonların bile haberi yok. Bugün üzerinde görüşmeler yaptığımız bu tasarı, benim de üyesi olduğum Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görüşülmedi. Avrupa Birliğine uyum adına yaptığımız bir kanuni düzenleme ama orada bu tasarı görüşülmedi.

Yine, ayrımcılık, diskriminasyon dediğimizde ilk akla gelen önemli alanlardan biri olan Aile, Sosyal İşler, Çalışma Komisyonunda da bu tasarının görüşülmediğini, oradan bir görüş verilmediğini görüyoruz. Agatha Christie'nin bir sözü var, diyor ki: "İyi bir romanın sırrı komiserin asla okuyucudan daha fazlasını bilmemesidir." Sanki biz de burada milletvekilliği yemini ederken dört yıl boyunca siyaset yapmama üzerine yemin ettik. Üzerine oylama yaptığımız maddeler konusunda çok azımızın bilgisi var, hatta bazen, iki gün önce gece olduğu gibi aksi tarafa kabul oyu kaldırıp daha sonra nasıl düzeltceğiz diye Başkanlık Divanının arkasında görüşmeleri mecbur hâle getiriyoruz.

Vize muafiyeti ve geri kabul anlaşması, Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin "eş süreçler" dediği ve 2013'te başlattığı, Meclisten de geri kabul anlaşmasını 2014'te geçirerek, normal şartlarda 2017 Haziranında iki sürecin de tamamlanmasını öngördüğü bir sürecin ürünü. Ancak bu zamana kadar nedense hiç gelmedi, bugün temel kanun statüsüne getirerek bunu alalecele buradan geçirmek istiyoruz.

Bugün sabah, Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda kolluk gözetim komisyonu üzerinde bir tasarı vardı, orada baktık ki bu tasarı ilk olarak 2010 yılında yola çıkmış ama sürekli kadük olarak bugüne gelmiş, işte, haziran ayı sonunda vize muafiyeti adına bugün alalecele tekrar gündeme geldi.

Türkiye bugün bir organize sorumsuzluk sisteminin yerleştiği bir ortama doğru gitmektedir. Türkiye'nin pek çok kurumu, bu arada başta Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu birlikte yaşama düzeninde kendisine atfedilen fonksiyonu tam manasıyla yerine getirememekte, hatta bunu bir yerlere aktarmaktan memnun vaziyettir. Burada konuşmalar, lisede edebiyat hocamın sık sık tekrarladığı gibi "kellim kellim la yenfa" derdi, yani konuş konuş faydasız, karşı tarafta herhangi bir etkisi yok. Eğer bir etkileşim olmayacaksa, eğer muhalif düşünceler dikkate alınmayacaksa o zaman grup başkanlarına aldığımız oy kadar rey hakkı verelim, parmağını kaldırdığında 316 sayılsın, biz de rahat edelim çünkü buradaki bu oyalama sebebiyle Türkiye'nin gündeminden de pek çoğumuz ayrı kalıyoruz, geç saatlerde gidip şey yapıyoruz.

İkinci bir husus, Avrupa Birliğine uyum adına yaptığımız bu düzenlemelerde kurumun ve kurulların teşkilinde Avrupa Birliğinin temel mantığına aykırı davranmakta ısrar ediyoruz. Bundan önce gelen kanunda daha sonra yapılan bir değişiklik oldu ama nedense ısrarla sayı öyle ayarlandı ki sadece Milliyetçi Hareket Partisinin orada temsilcisi olmayacak şekilde iktidar partisi tarafından zorlandı. Bunda, 10'uncu maddede hiçbir değişiklik kabul edilmediği için Meclisteki siyasi partilerin bu kurumda temsilcisinin bulunması imkânı getirilmedi.

Arkadaşlar, günümüz demokrasisinin en önemli sorunlarından birisi otonomlaşan bağımsız kurum ve kurullardır çünkü bunlar kamu kaynağı kullanırlar, aldıkları kararlar kamuyu etkiler, bizi, çocuklarımızı etkiler ama demokratik denetimin dışındadırlar, Meclis denetiminin dışındadırlar. İşte, bu mahzuru gidermek için mümkün olan yollardan birisi, Anayasa'mızın 95'inci maddesinde de ifade edildiği gibi, siyasi partilerin buralara temsilci atamasıdır ancak bu yapılamamıştır ve nihayet bu üzerinde çalıştığımız kanunun amaçlarında belirtilen bir şey, şöyle söylüyor, diyor ki: "Kanunen kendisine tanınmış hakları kullanma ve bu haklara erişimde engellerin ortadan kaldırılması, engelleme varsa bunların tespiti..." Fakat, bu engelleme ve ayrımcılığa öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisi maruz kalmaktadır çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi gündemine hâkim değildir, bir ay sonra neyi tartışacağız, ülkenin birinci sorunu nedir, bu konularda kendi kararını verememekte, Hükûmetten gelen direktifler doğrultusunda değişiklikler yapılmakta ve gündem belirlenmektedir. Çünkü bu

iktidar -geçen sefer de söylediğim gibi- başarısını ayırma, kayırma ve buyurmaya bağlamış bir iktidardır, kamplaşmadan medet uman bir iktidardır, kamplaştıkça kendi saflarını garantide gören bir iktidardır. Bunu yaptığı için de bu kanunlarda kamplaşmayı devam ettirecek uygulamalara gitmekten çekinmemektedir.

Ben, bu vesileyle bizzat Türkiye Büyük Millet Meclisinin hukuken kendisine tanınmış olan haklarından yararlanmada karşılaştığı engellerin ve ayrımcılığın önlendiği, Meclisimizin yasama ve denetim görevini ayırmadan, kayırmadan ve buyurmadan akıl, adap, ahlak ve adaletle yerine getirebildiği bir ortam umuduyla hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Koçdemir.

Hakların Demokratik Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Ayhan Bilgen konuşacak.

Buyurun Sayın Bilgen. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son Osmanlı Mebusan Meclisinin siyasi literatüre girmiş kanun yapmayla ilgili meşhur bir sözü vardır, “Yok kanun, yap kanun.” diye bir tekerlemeye dönmüştür bu. Yani, ülkenin sorunları ile parlamentoların gündemi arasında makas açıldığında bu sorunları çözecek bir inisiyatif, bir siyasi irade geliştirmek yerine kanun yaparak bir şey yapıyor gibi olmak aslında tam bir alışkanlığa dönmüş ve ne yazık ki bugün de ülkenin karşı karşıya bulunduğu gündem ile bizim buradaki mesai ve performansımız aynen bu sözdeki durumu ortaya koymaktadır. Ülke gündeminde çok ciddi hak ve özgürlüklerle ilgili sorunlar yaşanırken bunlarla ilgili ortaklaşma bir siyasal inisiyatif alma yerine bu kurumla ve aslında kurumun biraz sonra tek tek tartışacağımız, konuşacağımız maddelerinde ifade edilen boyutlarıyla bu sorunların çözülmesi neredeyse imkânsız. Belki sonra ayrıntısıyla konuşulacak ama mesela 21’inci madde var, biraz sonra konuşulacak maddelerden birisi, ispat yükümlülüğü konusunda aslında son derece ileri bir tutum ortaya konuyor. Belli ki benzer kurumların mevzuatından tercüme edilmiş, alınmış ama burada her gün tartıştığımız ve işte polemik konusu ettiğimiz hak ve özgürlükler konusuna baktığımızda böyle bir perspektifin bu Parlamentoda olmadığını görüyoruz. İspat yükümlülüğü ayrımcılığa uğrayana ait değildir. Bu, aslında işkence suçlarında on yıllardan beri dünyada genel kabul görmüş bir hükümdür. İspat yükümlülüğü eğer yeterli karine varsa, ciddi işaretler varsa ihlalcie aittir yani ayrımcılık yapana, eşitsizlik uygulamasını gerçekleştirene aittir yani ihlal olmadığını ispat etmek zorundadır, ayrımcılık yapmadığını ispatlamak zorundadır, eşitsiz davranmadığını ispatlamak zorundadır.

Şimdi, bu ispat yükümlülüğüyle ilgili bu güzel cümleyi bu yasaya koyduğumuzda uygulama gerçekten böyle gerçekleşecek mi? Çok uzun ayrıntıya girmeyeceğim ama dün bir acı daha yaşandı. Elbette her gün ülkede ne yazık ki ölümlerle birlikte ciddi acılar yaşıyoruz ama bir mülki idare amiri sosyal medyadan bir “tweet” paylaştı, bir mesaj paylaştı. İsmi, görev yerini ifade etmeyeceğim. Eğer ciddiye alacak bir siyasi muhatap çıkar da sorarsa adresi de şahsı da zaten paylaşıyoruz. Bir kaymakam diyor ki: “Teröristler güvenlik güçlerimize nasıl saldırıyor, nasıl öldürüyorlarsa biz de aynı yöntemle onları infaz etmeliyiz.” Kelimeler aynen kendisine ait, “Biz de aynı yöntemle infaz etmeliyiz.” Yetmiyor, altına bir de ayet yazıyor, diyor ki: “Kısa hayat vardır.” Şimdi, kaymakamımız ayetlerin sebebini, nüzulünü falan bilmiyor olabilir yani böyle bir şey gerekmiyor. Kaymakam olmak için, iyi mülki idare amiri olmak için ayetleri bilmek gerekmiyor. Oysa ayetin devamında “Umulur ki suç işlemeyesiniz.” diye de bir başka uyarı var. Yani, Allah, haşa, herhâlde “Kan davası güdün.” falan demiyor, “İntikam alın, öç alın. Bir siz öldürün, bir onlar öldürsün.” falan demiyor, demez herhâlde. Aksine, bu başka bir mesaj içindir. Ama, şimdi “Onlar ne yapıyorsa biz de onu yapalım.” derse bir ülkede kaymakam, o zaman polisin, askerinin ya da başka güvenlik görevlilerinin yaptıkları hak ihlallerinin hesabını soracak, onları denetleyecek, onların hukuk içerisinde bunu yapmasını, sivillere zarar vermemesini, hukuk devletinin gereği neyse, yargılama, cezalandırma gibi bir mantıkla hareket etmesini zaten sağlayamayız.

Şimdi, burada kürsüye çıkan bazı arkadaşlarımız, neredeyse sanki silahlı örgütler, illegal örgütler siyasetçilerden talimat alıyorlar, sanki onların görevlendirmesiyle iş yapıyormuş gibi görev çağırısı yapıyorlar. Yani, devletin memurlarına siz talimat vermiyorsunuz ya da veremiyorsunuz, devletin memurları sizi dinlemiyor, sizin eğer varsa uyarılarınızı dikkate almıyorlar ama silahlı örgüt mensuplarının, illegal örgüt mensuplarının muhalefet partilerini dinlemesini bekliyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, şiddet, terör bir sonuçtur. Dünyanın her yerinde, hukuk devletlerinde terörle mücadelede, şiddetin son bulmasına dair ortaya koyulacak siyasi performansta en temel ilke şiddetin ve terörün bir sonuç olduğu varsayımından hareket etmektir. Aksi takdirde, şiddeti bir sebep gibi görmeye başlarsanız aslında tam da o şiddet sarmalına teslim olursunuz. Bu sonucu doğuran sebeplerle yüzleşmek, siyaseten yapılması gereken, hukuk devleti sınırları içerisinde yapılması gereken ne varsa bunları ortadan kaldıracak adımları atmak da siyasetçinin sorumluluğundadır. Aksi takdirde, tam da terör kavramı konjonktürel bir pozisyona dönüşür.

Bakin, birkaç gün önce Adıyaman'da El Nusra örgütüne yönelik operasyon yapıldı. Şimdi, El Nusra örgütünün terör örgütü olduğunu en azından Suriye'de Türkiye'nin müttefikleri birkaç yıldır söylüyorlar, defaatle söylüyorlar; her platformda Türkiye'yi temsil eden diplomatik muhataplarla bir araya geldiklerinde sadece IŞİD demiyorlar, yanına Nusra'yı, Ahrar-uş Şam'ı ekliyorlar. Şimdi, Türkiye'de, Nusra'ya, benim duyduğum, benim takip edebildiğim kadarıyla ilk defa bu hafta operasyon yapıldı; oysa, birçok kişi biliyor ki, Nusra, El Kaide'dir ve asıl örgüttür, IŞİD ondan kopmuş, Suriye ve Irak'ta İslam devleti kurma iddiasıyla ortaya çıkmış bir yapıdır. Şimdi, asıl örgütün Türkiye gibi Suriye'ye en uzun sınırı bulunan bir ülkedeki örgütlenmesini siz geçen hafta gündeme almışsanız o zaman terörle mücadele konusunda etrafa ders vermeden önce dönüp aynaya bakmanız gerekir. Ahrar-uş Şam'ın üyelerinin içerisinde çok ciddi biçimde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğunu yakalandıklarında pasaportlarından ya da öldüklerinde üzerlerinde çıkan evraklardan herkes biliyor, Anadolu'da da herkes biliyor bunu. Nitekim, insanlar işte, IŞİD ve diğer örgütlere kendilerine göre İslami düşüncelerle, kaygılarla ya da Suriye'deki rejimi daha İslami kılmak niyetiyle gidiyorlar, savaşıyorlar ve ölüyorlar ama Ahrar-uş Şam'la ilgili Türkiye'de şimdiye kadar herhangi bir takip, herhangi bir yargılama, herhangi bir tutuklama süreci henüz yok. Dolayısıyla, bu konularda galiba biraz daha dikkatli, biraz daha özenli, biraz daha etrafa bir şeyi tavsiye ederken biz nerede duruyoruz, dünya bizi nerede görüyor, bizim sözlerimiz dünyada ne kadar inandırıcı bulunuyor, buna da yoğunlaşmamız gerekiyor.

Evet, toplumsal çözülme ne yazık ki kanunlarla değiştirilemeyecek kadar vahim hak ihlallerini ortaya çıkarır. Yani, keşke toplumsal çözülme, yozlaşmayı, dejenerasyonu burada el kaldırıp indirerek kanun çıkardığımız gibi çözebiliyor olsaydık ve ne yazık ki toplumsal çözülmenin telafisi, tedavisi öyle kanun yapmak kadar da kolay değildir. Bir toplum eğer değerlerini yitirmeye başlamışsa, öfke, intikam, güç gösterisi, taciz, hırsızlık toplumda ciddi biçimde yaygınlaşmışsa iktidarlar değiştiğinde de bunu değiştirmek çok kolay olmaz. Nasıl, kanun yaparak bunun önüne tek başına geçemiyorsanız iktidar değişikliğiyle de bunun önüne geçemezsiniz. Kuşaklar değişir, eğitim sistemi, insan modeliniz, bütün bunların değişmesi on yıllarınızı alır. Ama Türkiye'nin şu anda, sabah, akşam haberleri açtığınızda, neredeyse her okulunda tacizle ilgili, tecavüzle ilgili, istismarla ilgili haberlere şahit oluyorsunuz. Şimdi, bu kadar vahim bir süreç yaşanırken eğer biz hak ihlalleri konusunu sadece birkaç alana indirirsek, sadece birkaç alana daraltarak ele alırsak, yaklaşırsak bu kadar vahim bir gidişatı, bu kadar tehlikeli bir seyri, siyaset kurumu olarak durdurmak, önüne geçmek, tedbir almak imkânı ne yazık ki söz konusu olmaz.

Evet, suç ve ceza konusu çok uzun, çok ayrıntılı bir konudur. Biliyorsunuz, dünya klasiklerinden çok değerli bir romana da konu olmuştur ve suçla mücadelenin sadece suçluyu teşhir etmek olamayacağını, tam da toplumun bu suçta payı nedir, eğitim sisteminin payı nedir, ekonomik gelir dağılımındaki çarpıklığın payı nedir, bütün bunlarla yüzleşmeyi gerektirdiğini ifade etmekle yetineyim.

Herkesi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bilgen.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi konuşacak.

Buyurun Sayın İlgezdi. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özgür insan için özgürlükçü demokrasiyi savunan Cumhuriyet Halk Partisi adına, bizlerden insanca ve onurlu bir yaşam bekleyen, adaletin ve hukukun üstünlüğünü isteyen bütün yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Ünlü edebiyatçı Cahit Irgat bir şiirinde “En dar, en karanlık sokaklar/ Çok yakında bir gün/ Bayramlaşıp ışıyacaklar/ Hürriyet giyecek aydınlık ayaklar.” der. İşte, bizler de bugün aydınlığa ulaşmak için en karanlık yollardan geçmeye çalışıyoruz ancak bayramlaşmanın hasretini yaşarken sonsuz bir matemin içine çekiliyoruz. Kötü bir karanlığın ortasında acılarıyla birlikte yapayalnız kalmış binlerce insan var dışarıda, her biri bizden umut bekliyorlar. Çocukların geleceğinden endişe duyan anneler, babalar kaygılarını gidermemizi istiyorlar, kanayan bir yara var, bizden kanı durdurmamızı istiyorlar. Bunu ne derece başarabileceğiz, önce kendi vicdanlarımıza sormamız gerekiyor. İşte bu nedenle, bugün görüştüğümüz bu tasarı yaraları sarmak, haksızlığı, cezasızlığı ve eşitsizliği ortadan kaldırmak adına çok önemli. Yerinden yurdundan koparılmış 16 yaşındaki Suriyeli bir çocuğun en masum kaygısını “Geleceğimi hayal ettiğimde hiçbir şey göremiyorum.” diyerek dile getirdiği gibi, ben de bu kanuna baktığımda ülkemizde insan hakları mücadelesinin geleceğine yönelik umut veren bir ışık göremiyorum ne yazık ki.

Öncelikle, bu tasarı eleştirileri karşılama kaygısıyla hazırlanmış bir tasarı. Tasarıya genel olarak bakacak olursak, insan haklarını koruyacak, ayrımcılıkla mücadele edecek, işkence ve kötü muameleye karşı ulusal önleme mekanizmasını aynı çatı altında, aynı anda harekete geçirecek bir kurum oluşturuyoruz. Göze hoş, kulağa güzel geliyor. Hatırlayın, 1980’lerin sonunda Türkiye’yi yönetenler ülkeyi dikensiz bir gül bahçesi yapmayı vadetmişlerdi, insan hak ve onurlarını koruyacaklarını söylemişlerdi. Oysa ülkemizin insan hakları karnesine bakıldığında birçok düzenleme yapıldığını ancak uygulamaların hep sorunlu olduğunu görüyoruz. O günlerde Türkiye’yi insan hakları konusunda düzenlemeler mezarlığına çevirenler çoktan tarih sahnesinden silindiler.

Arkadaşlar, şurası bir gerçek ki iki yanlış bir doğru etmiyor. Bu tasarı vize serbestliği için hazırlanmış bir tasarı. Oysaki demokrasi, özgürlük ve eşitlik bizlerin, hepimizin ortak isteği olmalıdır. Bununla birlikte daha fazla demokrasi, daha fazla özgürlük ve her alanda eşitlik ancak ve ancak uzlaşma kültürüyle sağlanır fakat getirmiş olduğunuz tasarıda ne uzlaşmanın ne çoğulculuğun ne de eşitliğin izlerini görmek mümkün değildir. Demokrasilerde böylesine dayatmacı bir anlayışla getirilen düzenlemeler her zaman başarısız olmuştur. Öte yandan torba kanunlarla ülke idare etmeyi bir alışkanlık hâline getirmiş siyasi iradenin hak ve özgürlükleri de bir torba içine koymasını artık yadırgamıyoruz.

Değerli vekiller, ülkenin geleceğini belirleyecek, yeni nesillere emsal teşkil edecek kararlara burada el kaldırıyoruz. Bugün görüştüğümüz tasarıyla Türkiye’de insan hakları ve eşitlik mücadelesini geriye götürüyorsunuz; itirazımız bizlerin bu yüzden. Ayrımcılığın tanımını eksik yapıyorsunuz. Ayrımcılıkla mücadele ederken insanları ırkından, renginden, cinsinden, dilinden, din ve mezhebenden, inancından, etnik kimliğinden, siyasi vicdani ve felsefi kanaatinden bağımsız olarak ele almanız

gerekir. Yoksa, bu tasarıda ayrımcılıkla mücadelenin çerçevesini eksik ve yanlış çizmiş oluruz. Bu durum da arkadan dolaşarak ayrımcılığa karşı cezasızlığı meşrulaştırmış olur ne yazık ki. Bakan, Komisyon görüşmeleri esnasında ayrımcılık tanımının muallak olduğu yönündeki eleştirilerimize “Biz kurulu esnek bırakıyoruz.” diyerek cevap vermişti. Arkadaşlar, ayrımcılığın, eşitsizliğin ve hak ihlalinin esneği olmaz. Eğer ki her türlü hak ihlaline karşı alınacak önlemleri esnek bırakırsak bunun adı keyfiyet olur ne yazık ki. Ülkemiz daha yakın geçmişte ucu bucağı belli olmayan, keyfiyete dayalı esnek soruşturmalar yaşadı. Haksız tutuklamalar, Ergenekon, Balyoz, askerî casusluk gibi davalarda yaşanan intihar ve ölümler hâlâ hepimizin hafızalarında.

Tasarıda işkence ve kötü muameleyle karşı ulusal önleme mekanizmasını Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu çatısı altına yerleştiriyorsunuz, bunu da bir reform olarak topluma sunuyorsunuz. Avrupa Birliğine işkenceye karşı sıfır tolerans mesajı veriyorsunuz, keşke samimi olsanız. Türkiye’de işkenceyle mücadelede en önemli engel cezasızlıktır. Getirdiğiniz bu tasarıda cezasızlığa karşı mücadeleye ilişkin herhangi bir atıfta bulunmuyorsunuz. Örneğin, gaz fişegiyle sağ gözünü kaybeden 14 yaşındaki çocuğu vuran polisler soruşturma dahi açılmadı. Gezi Parkı sürecinde şiddet uyguladıkları sabit olan polisler hakkında başlatılan soruşturmanın çoğu kovuşturmayla bile dönmedi. Açılan davalarda ise daha az cezayı gerektirecek suçlardan iddianame düzenlendi, verilen cezalar da ertelendi. Tüm bunlar cezasızlık değilse nedir? Tüm bunlar insan hakları ihlali değilse nedir?

Arkadaşlar, kısacası, ülkemizde ölenler öldükleriyle kalıyor. O hâlde, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Türkiye’nin bozuk sicilini düzeltmeyecekse neden kuruyoruz? Bakın, “İşkenceyle mücadele edeceğiz.” derken teoride mümkün ancak pratikte uygulanması mümkün olmayan bir şeyi söylüyorsunuz. Kurumun denetim alanına girecek hapisane, gözaltı, merkezî kamp, bakım merkezi ve hastanelerin sayısı geçtiğimiz yıl 5 bin olarak ifade ediliyordu. Kurumun bu tasarıda öngörülen personel sayısı ve bütçeyle bu görevi yerine getirmesi mümkün değil. 6 psikolog, 10 sosyal hizmet uzmanıyla hak ihlaline uğrayanların tedavisini yapmayı öngörüyorsunuz; bu, çok komik bir rakam aynı zamanda. Uyarıyoruz, bu yasa bu şekilde kabul edilirse işkence ve hak ihlalleri konusunda 1990’lı yıllara döneriz. “Faili meçhulleri bitirdik.” dediniz, 17 kişi faili meçhul, hâlâ da 6 kişinin gözaltında kayıp olduğunu biliyoruz. Sadece Ankara’da altı ayda 174 kişi katledildi. Aynı dönemde, 300’ün üzerinde asker ve polis şehit oldu. Geçtiğimiz yıl 186 çocuğumuz tecavüze uğradı, Karaman’daki istismarın tesadüf olmadığını burada da görüyoruz.

Bir de kayıtlara geçmeyen vakalar var ki asıl düşünmemiz gereken bunlar. Ancak, en tehlikeli işi kurumun yapısını belirlerken yapıyorsunuz. Bireysel hak ve özgürlükleri güvence altına almak için kurduğunuz ileri sürdüğünüz bu kurumu iktidarın denetimine bırakarak siyasi iradeye bağımlı hâle getiriyorsunuz yani devletleştiriyorsunuz. Tasarıyla Bakanlar Kuruluna öylesi ucu açık bir yetki veriyorsunuz ki liyakat sahibi olmayan insanların buraya atanması bizler için şaşırtıcı olmayacak ileride. 11 kişilik kurulun 8 üyesini Bakanlar Kurulu, 3’ünü de Cumhurbaşkanı seçecek. Seçecek de, nereye göre seçecek, kime göre seçecek, kriterler ne belli değil. Böylesine “Ben yaptım oldu.” anlayışıyla yönetiliyor bu süreç. Kürsüye her geldiğimizde kurumun Paris İlkeleri’ne uygun olmadığını söylüyoruz ama “Yanılıyorsunuz.” diyorsunuz. 2012’de aldığımız Paris İlkeleri’ne uygun olmadığımızı ispatladığımız veriler şunlar: Siyasi iradeden bağımsız olmadığı için, STK’lara yer vermediği için, çoğulcu olmadığı için, genel bütçeden ödenek tahsis edilmesi nedeniyle mali açıdan özerk olmadığı için Paris İlkeleri’ne uygun bulunamamış bir önceki kurum.

Dolayısıyla arkadaşlar, ben merak ettim “Acaba akreditasyon başvurusu yapılmış mı şu an kapatacağımız kurumla ilgili?” dedim. 11 Ocak 2016’da akreditasyon başvurusu yapılmış. Bunun sebebini de merak ediyorum. Neden bu kurum kapatılmak üzereyken akreditasyon başvurusu yapılıyor acaba? Dolayısıyla bu tasarının 2012’de yapılan düzenlemelerden de geri olduğunu düşünerek yine akreditasyon başvurusu yapamayacağız.

Sonuç olarak anlaşılan o ki, sadece kendinizden hissettiklerinizin insan hakları ve eşitlik kurumunu kuruyorsunuz. “Türk tipi Başkanlık”, “Türk tipi demokrasi” derken, Komisyon bizzat -kendinizin de ifade ettiği gibi- Türk tipi insan haklarını yaratıyor. Hükûmetin memuru olacak kurul üyeleriyle kamunun yaptığı insan hakları ihlallerinin tespitinin yapılabilmesi mümkün değil, akla aykırı.

Değerli dostlar, sözümü şöyle bitirirken, hoşuma giden bir sözü paylaşmak istiyorum. Hallacı Mansur diyor ki: “Cehennem acı çektiğimiz yer değildir, acı çektiğimizi kimsenin duymadığı yerdir.” İnsanların sesini duyurabilecekleri ve acı çekmedikleri, en doğal haklarını gerçekten kullanabildikleri bir Türkiye diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN –Teşekkür ederim Sayın İlgezdi.

Şahsı adına, Ankara Milletvekili Sayın Levent Gök konuşacak.

Buyurun Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu sözü tarihî bir uyarıyı yapmak üzere aldım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; 2012 yılında bu Meclise İnsan Hakları Kurumu Kanunu Tasarısı getirildi. Bu tasarı getirildiğinde bu Mecliste yine çok sert tartışmalar yaptık ve 2012 yılında getirilen 279 sıra sayılı İnsan Hakları Kurumu Kanunu Tasarısı’nın gerekçesine baktığınızda aynen şunlar ifade edilmişler: “İnsan Hakları Kurumu Kanunu Tasarısı ile -2012’deki- Birleşmiş Milletler Paris Prensipleri ile uyumlu bir insan hakları teşkilatı kurulması amaçlanmaktadır.” Yani 2012’de, Paris İlkeleri gözetilerek bir kanun hazırladığınızı ifade ettiniz ve buraya geldiniz.

20 Haziran 2012 tarihinde aynen şu konuşmayı yaptım, orada çıktım huzurunuz; konuşmamı yaptıktan sonra bütün AKP milletvekilleri üzerime yürüdü istisnasız; aynen şunları söyledim: “Değerli arkadaşlar, böyle yaptığımız zaman –yani o günü yasayı söylüyorum- İnsan Hakları Kurulu Avrupa’dan geçerli not alamayacaktır, Türkiye’deki insan haklarından geçerli not alamayacaktır. Biz, bırakın Avrupa’yı, dünyayı, kendi insanlarımızı, kendi sivil toplumumuza bunu kabul ettiremezsek yazıklar olsun bize! O yüzden, bugün, buradan çıkmadan, değerli arkadaşlarım, önergelerimizi lütfen dikkatle takip edin. Bu şekilde, Komisyonun önerdiği, Hükûmetin önerdiği şekilde gelen öneri tam bir aldatmacadır, buradan İnsan Hakları Kurulu çıkmaz.”

Ne zaman söylemişiz bunu? 2012’nin 20 Haziranında değerli arkadaşlarım. Hükûmet ne söylemiş? “Biz, bu yasayı Paris İlkeleri çerçevesinde getirdik.” diyor.

Peki, şimdi, bugün getirdiğiniz ve tartıştığımız 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu için ne söylüyorsunuz? Diyorsunuz ki: “Ek Protokolün getirdiği yükümlülüğün bir gereği olarak Türkiye İnsan Hakları Kurumuna bu sorumluluğun yüklenmesi -yani işkenceyi ve zalimane muameleyi ulusal önleme mekanizmasının yüklenmesi- Kurumun kapasitesinin artırılması anlamında güçlendirilmesi amacıyla bunu getiriyoruz.” ve şunu söylüyorsunuz: Türkiye’nin uluslararası alanda eleştirilmemesi ve Paris İlkeleri çerçevesinde önceki yasanın değerlendirilmemesi bakımından bu yasayı getirdiğinizden bahsediyorsunuz. Yani şimdi hangisi doğru? 2012 yılında getirmiştiniz “Paris İlkeleri” diyorsunuz. şimdi getiriyorsunuz “Paris İlkeleri’ne benzeşmek için bunu yapıyoruz.” O mu doğru, bu mu doğru?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – İkisi de yanlış.

LEVENT GÖK (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, ikisi de yanlış. Sayın Bakan, tarihî uyarımı lütfen dikkate alın. 2012’de yaptığınız yanlıştı, bugün yanlış olduğunu gördünüz, şimdi bu yasayı getiriyorsunuz. Bu yasayla getirdiğiniz ulusal önleme mekanizması Birleşmiş Milletler tarafından akredite edilmez, kabul edilmez. Bunu niçin söylüyorsunuz? Biz Türkiye’nin itibarlı bir ülke olmasını istiyoruz. Türkiye’nin Avrupa Birliğiyle yürüttüğü müzakere sürecinde vize muafiyeti dâhil her türlü kolaylığın sağlanması bakımından muhalefet partisi olarak görevlerimizi yerine getirmeye hazırız ama

uyarılarımızın, önerilerimizin dikkate alınması kaydıyla. Bu yasa bu hâliyle çıktığı anda kadüktür, yoktur; Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilmez. 2012 yılında tam bir hafta tartıştık, şimdi yine bir hafta tartışıyoruz. Ülkenin zamanını çalılıyorsunuz. O gün yanlış yaptıysanız, gelin, buradan özür dileyin bizden. (CHP sıralarından alkışlar) Ülkenin, insanlarımızın çok daha önemli güncel konularına çözüm üretmek varken hiçbir iktidar sözcüsü buradaki muhalefet partilerine “Meclisi çalıştırmıyorsunuz.” diyemez. Meclisi çalıştırmayan iktidarın bizzat kendisidir. Bir getirdiği yasayı bir müddet sonra tekrar değiştirmek suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemini işgal ediliyorsunuz, yazıktır günahdır. Geçenlerde bir sayın bakan açıkladı; Meclisin bir saatlik faaliyetinin maliyetinin 600 bin TL olduğu söylendi. Yazıktır bu insanlarımıza. Yanlış yaptığınız bir yasa.

Yine, kurumun çoğulculuk yapısını tanımlıyorsunuz, Bakanlar Kuruluna, Cumhurbaşkanına atama yetkisi veriliyorsunuz. Bütün her şeyi özelleştirdiniz Türkiye’deki, bütün şirketleri özelleştirdiniz, insan haklarını devletleştiriliyorsunuz değerli arkadaşlarım. Evet, insan hakları devletleştiriliyor. Böyle bir tablo insan hakları açısından kabul edilemez. Bu yasa yanlıştır. Gelin, bu konuşmalar devam ederken kurulun yapısını yeni bir önergeyle getirin ve Birleşmiş Milletlerin kabul edeceği bir düzenlemeye mutlaka geçelim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gök.

Şahsı adına ikinci konuşmacı, İstanbul Milletvekili Hulusi Şentürk olacak.

Buyurun Sayın Şentürk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İnsan hakları ve eşitlik günümüz dünyasının evrensel değerleri arasında yer almaktadır ve hepimizin bildiği gibi bu evrensel değerler Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi’yle tüm dünyaya ilan edilmiştir. Elbette ki söz konusu Beyanname insan hakları alanındaki dünyadaki ilk metin değildir. Batılı kaynaklara soracak olursak 1215 tarihli Magna Carta Anlaşması bu konuda ilk metin olarak kabul ediliyor. Oysa, yine hepimiz biliyoruz ki söz konusu anlaşma insan hakları alanındaki bir metin değil, o dönemde krala başkaldıran derebeyleri ile kral arasında yetkilerin tekrar paylaşıldığı bir anlaşmadır. Çünkü, insan hakları, insanların eşit doğması ve her insanın onurlu olması anlayışı üzerine bina edilmektedir ve bu şekilde de olması gerekmektedir. İşte tam da bu anlamda, her insanın doğuştan şerefli olduğu ve her insanın doğuştan eşit haklara sahip olduğu anlayışı Batılılardan çok daha önce, yüzlerce sene önce gerek kitabı kerimlerde gerek Medine Vesikası’ndagerek Veda Hutbesi’nde günümüzden bin dört yüz sene önce ilan edilmiştir ve bu ilan edilen ilkelere göre rengi, cinsiyeti, etnik kökeni ve statüsü ne olursa olsun, Allah katında takva ayrıcalığı hariç herkes eşittir ve kimsenin kimseye karşı hiçbir üstünlüğü yoktur. İşte bu sebeptendir ki fıkımızda “İsmet âdemiyettir.” prensibi vardır; yani dokunulmazlık ve hak sahibi olmak için gereken tek şey insan olarak dünyaya gelmektir ve yine medeniyetimizde “Zalimin ve mazlunun kimliği sorulmaz.” anlayışı vardır. Cinsiyeti, statüsü, serveti, etnik kökeni, mezhebi ve dini ne olursa olsun zalimin karşısına çıkmak ve yine bu anlamda dini, dili, mezhebi ne olursa olsun mazlunun yanında yer almak her insanın temel sorumlulukları arasındadır. İşte, böyle bir medeniyet anlayışına bugün her günküden daha çok ihtiyacımız var.

Günlerdir bu kanun görüşülürken atfı yaptığımız Avrupalılar ve Batılılar. Bunlar için insan hakları, benim için ya da bu coğrafya için söz konusu değil. Onlar için insan hakları ancak kendi coğrafyalarındaki insanların hakları ihlal edildiğinde söz konusudur. Soruyorum: Dün Irak’ta milyonlarca insan bombalar altında ölürken caretta caretalarla ilgilenen bunlar değil miydi? Bugün Suriye’de 100 binlerce insan bombalarla katledilirken, milyonlarca Suriyeli evinden barkından göç etmek zorunda kalırken hâlen entelektüel takıntılarla uğraşan, hâlen bu vahşeti, bu zulmü görmeyen Avrupa’dan alınacak dersimiz olmaması gerekir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, biz kendi medeniyet değerlerimiz üzerinde kendi anlayışımızı bina etmek ve dünyaya gerçek medeniyeti göstermek mecburiyetindeyiz. Batı'nın bugün medeniyet dediği şey yüz yıllardır sömürdükleri insanlardan elde ettikleri kaynaklarla kurdukları vahşi bir imparatorluk ve bugün bize medeniyet diye sunmaya çalıştıkları da bu kanla kurulu medeniyetlerinin, şaşaalı medeniyetlerinin bizim dünyalarımızın hâlen pazar olarak görülmesi gayretine matuftur. O yüzden biz kendi değerlerimize dayalı medeniyetimizi inşa etmek mecburiyetindeyiz.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ olarak iktidara geldiğimiz 2002 yılından beri demokrasi çitasını yükseltebilmek, hukuk ortamını geliştirebilmek, insanımızın daha da şerefli ve daha insanca yaşamasını sağlayabilmek için her alanda adımlar attık. İnsan hakları alanında da 21 Haziran 2012 tarihli ve 6332 sayılı İnsan Hakları Kurumu Kanunu'yla bu konuda önemli bir adım atılmış ve bu kurum kurularak çalışmaya başlamış, ertesi sene ulusal önleme mekanizması da bu kuruma verilmiştir. Bugün gündemimizde olan yasa tasarısıyla kurum yeniden yapılandırılmakta, ayrımcılıkla mücadele görev ve yetkisi de bu kuruma verilmektedir. Yasa tasarısı ayrımcılığa sebep olan tutum ve davranışları belirlemekte ve tanımlamakta. Yine, yasa tasarısı, resen inceleme yapma yetkisini kuruma vermekte, başvuru kolaylığı da getirmektedir. Bunun yanı sıra daha önceki kurumda 75 olan personel kadro sayısını da 150'ye çıkararak daha güçlü, daha etkin bir İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu kurulmasını amaçlamaktadır. Bu yasa tasarısı gerçekleştiği takdirde Türkiye, insan hak ihlalleri ve ayrımcılıkla mücadele konusunda önemli bir adım daha atacaktır ama elbette ki bu adımlar nihai adımlar değil, nihai adımlardan önce atılması gereken adımlardır.

Bu duygularla hepinizi saygıyla selamlıyor, iyi günler diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, İç Tüzük 60'a göre bir söz talebim var.

LEVENT GÖK (Ankara) – Benim de birtalebim var efendim.

BAŞKAN – Sayın Baluken, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Meclisin çalışmasının maliyet hesabının tutulmasının felsefi olarak doğru olmadığına ve bu hesabın başka kurumlar için de yapılıp yapılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe görüşmeleri sırasında Kalkınma Bakanının dile getirdiği bir hususu demin Cumhuriyet Halk Partisi grup başkan vekili de Meclis kürsüsünden ifade etti. Doğrusu o dönemde ben anlayamamıştım. Meclisin bir saatlik çalışma maliyetinin 600 bin TL gibi devasa bir rakam olduğuyla ilgili bir iddia dolaşıyor ortalıkta. Şimdi, bu rakam nereden çıkmış, nelere dayanıyor, bilmek mümkün değil ama basit bir mantık yürüttüğümüz zaman, günde on saat çalışan bir Meclisin 6 milyon TL'lik bir maliyet çıkardığı, bunu aylık bir bilançoya vurduğunuz zaman da neredeyse 100 milyon TL'ye yakın bir maliyet hesabının ortaya çıktığı görülüyor. Bu, bir kere, inandırıcı değil, yani inandırıcı olması mümkün değil. Bizler burada Meclisteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – 600 binlik, 6 milyonluk...

BAŞKAN – Toparlayın lütfen, bir dakika daha vereyim.

Buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sanırım bir dakika vermiştiniz ama hep iki dakika artı bir dakika veriyordunuz.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika veriyorum şimdi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yani bu merakımı anlatmak istiyorum, önemli bir husus.

Yani biz milletvekilleri olarak saatte 600 bin ya da bir günde 6 milyonluk bir maliyetin olduğu bir şey göremiyoruz. Bu konunun bir şekilde açıklığa kavuşturulması lazım.

Bir kere, şu mantık yanlış: Halk iradesini yansıtan bir Meclisin çalışmasının bir maliyet hesabına tutulması felsefik olarak doğru değil. Velez ki yaptınız, bir şey ortaya attınız, o zaman bunu doğru bir şekilde halka, kamuoyuna ve milletvekillerine anlatmak zorundasınız diye düşünüyoruz. Ben, bunu, sanki biraz bilinçli olarak Parlamentoyu işlevsizleştirmeye çalışan, Parlamentonun mesaisini gereksiz gibi göstermeye çalışan bir politikanın devamı olarak değerlendiriyorum. Hatırlarsanız bütçe görüşmeleri sırasında hem Ana Muhalefet Partisinin Genel Başkanı hem bizim adımıza kürsüden konuşan değerli milletvekilimiz sarayın maliyetini sormuştu, toplam maliyetle ilgili bir cevap alınamadı. Şimdi orayla ilgili bir toplam maliyet hesabı çıkaramayanların, Meclisin, halkın iradesini yansıtan Meclisin çalışma saatleriyle ilgili bu kadar detaylı bir çalışma yapmalarını da doğrusu biraz manidar buluyorum. Varsa bu detaylar konusunda, Sayın Bakanın da -daha önce Plan ve Bütçe Komisyonunda çalışıyordu- Genel Kurula, kamuoyuna ve halkımıza bir bilgilendirme yapmasını özellikle rica ediyorum. Saatlik maliyet hesabı Meclis dışında, saray başta olmak üzere, başka yerlerde de yapılmış mıdır? Bir kıyaslaması var mıdır? Bununla ilgili hepimizi bilgilendirirlerse sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Gök, sizin de bir söz talebiniz olmuştü.

Buyurun.

6.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, İnsan Hakları Kurumunun niçin lağvedildiğinin açıklanması gerektiğine ve İstanbul Milletvekili Hulusi Şentürk'ün 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın ikinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEVENT GÖK (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, ben az önce ifade ettim belki Sayın Bakan cevaplandırır diye ama ben gerçekten bu konu önemli olduğu için mülga edilen, 279 sıra sayılı Kanun Tasarısı'yla daha önce kabul edilen İnsan Hakları Kurumunun niçin lağvedildiğinin, o gün bizlere şatafatlı sözlerle anlatılan bu kurumun neden görevini yerine getiremediğinin, şu andaki bu kuruma niçin ihtiyaç duyulduğunun çok berrak bir şekilde açıklanmasında yarar görüyorum. Çünkü, o gün de çok ciddi mesai yaptık, şimdi de çok ciddi mesai yapıyoruz. Biz muhalefet olarak mesai harcıyoruz ama iktidar partisi bize fazladan fazladan mesai yaptırmak suretiyle yaptıkları bir hatayı örtmeyi çalıştıklarını zannediyorlarsa bunu ne Türkiye'deki aydınlar, demokratlar bir kenara bırakırlar ne de yurt dışındaki örgütler.

Az önce AKP adına konuşan sayın sözcü, Türkiye'nin kendi değerleri doğrultusunda buna baktıklarını, Avrupa'nın kendilerini ilgilendirmediklerini ifade etti. Ben AKP sözcülerine şunu hatırlatırım: Bu kurumun kurulmasıyla ilgili Birleşmiş Milletlere onay veren ek protokolü, şu andaki mevcut Başbakan Sayın Ahmet Davutoğlu o zaman Dışişleri Bakanıyken kendisi gidip Birleşmiş Milletlere sunmuştu, yani biz bu yasaları çıkartacağız diye. Yani, öncelikli olarak Sayın Başbakanlarından

Türkiye'nin değerleri, Avrupa'nın değerleri konusunda az önce de söz alan arkadaşlarımızın bir fikir almasını isterim. Çünkü ek sözleşmeye uygun olarak bu yasaları çıkartacağımızı bizzat Sayın Ahmet Davutoğlu Birleşmiş Milletlere sunmuştur.

Bu bilgiyi de paylaşmak istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (1/596) (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

17'nci madde üzerinde dört adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 17'nci maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan “otuz gün” ibaresinin “onbeş gün” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu

Mustafa Mit

Nuri Okutan

İstanbul

Ankara

Isparta

Mehmet Erdoğan

Zihni Açıba

Arzu Erdem

Muğla

Sakarya

İstanbul

Deniz Depboylu

Ruhi Ersoy

Aydın

Osmaniye

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 17'nci maddesinin (1)'inci ve (5)'inci fıkralarının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi kuruma başvurabilir. Kuruma başvuru illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar bünyesinde oluşturulacak ayrımcılıkla mücadele büroları aracılığı ile de yapılabilir. Başvuru hakkının etkin bir şekilde kullanılmasına hiçbir surette engel olunamaz. Başvurular, yazılı veya sözlü olarak yapılabilir. Başvurulardan herhangi bir ücret alınmaz.”

“(5) İnsan hakları ve ayrımcılık yasağı ihlallerine ilişkin resen yapılan incelemeler için, ihlal mağdurunun şahsen belirlenebilir olduğu durumlarda kendisinin veya kanuni temsilcisinin açık rızasının alınması şarttır. Şahsın, belirlenebilir olmadığı veya rızasının alınmasının olanaklı olmadığı durumlarda, rıza var kabul edilir.”

Ahmet Akın

Şenal Sarıhan

Mahmut Tanal

Balıkesir

Ankara

İstanbul

Onursal Adıgüzel

Tahsin Tarhan

Murat Emir

İstanbul

Kocaeli

Ankara

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 17'nci maddesine (4)'üncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesini ve sonraki fıkraların buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Coşkun Çakır	Ramazan Can	Abdullah Öztürk
Tokat	Kırıkkale	Kırıkkale
Nureddin Nebati	Mehmet Demir	Osman Aşkın Bak
İstanbul	Kırıkkale	Rize
	Şahin Tin	
	Denizli	

“(5) 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 5 inci maddesi kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvurular 4857 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında belirlenen şikâyet usulleri izlendikten sonra herhangi bir yaptırım kararı alınmadığı hallerde yapılabilir.”

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 17'nci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	İdris Baluken	Sibel Yiğitalp
Diyarbakır	Diyarbakır	Diyarbakır
Bedia Özgökçe Ertan	Behçet Yıldırım	Erol Dora
Van	Adıyaman	Mardin

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Mardin Milletvekili Erol Dora konuşacak.

Buyurun Sayın Dora. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 17'nci maddesi üzerinde Halkların Demokratik Partisi adına söz almış bulunuyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarıda kurumun görevlerinden söz edilirken kuruma yüklenen görevler arasında “Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmelerinin uygulanmasını izlemek” biçiminde dikkat çekici bir ifade bulunmaktadır. Yani bu ifadeye göre, kurulacak olan İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Türkiye’nin imzalamış olduğu uluslararası insan hakları sözleşmelerinin Türkiye’deki uygulamalarını izleyecektir. Bu konuyla ilgili tasarının gerekçe bölümünde de Türkiye’nin insan hakları hukuku kapsamında ortaya çıkan temel uluslararası sözleşmelere taraf olduğu ve Anayasa’nın 90’ıncı maddesinde bu sözleşmelere diğer kanunlar karşısında üstünlük tanındığı, insan hakları hukukunun tüm önemli belgelerinin altında Türkiye’nin imzası ve katkısı bulunduğu büyük bir övgüyle anlatıldığı ifadelerle rastlamaktayız.

Değerli milletvekilleri, tasarının gerekçesinde kullanılan ifadeler gerçeği gizlemektedir, gerçeği eksik anlatmaktadır; bu anlamda yanıltıcıdır. Türkiye'nin insan hakları hukuku kapsamında ortaya çıkan temel uluslararası sözleşmelere taraf olduğu belirtilmektedir. Ancak, aynı zamanda Türkiye'nin bu sözleşmelere koyduğu çekincelerden söz edilmemektedir, konulan çekinceler dikkatlerden kaçırılmaya çalışılmaktadır. Birkaç örnek vererek konuşmamı sürdürmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri,Türkiye, Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi'ne çekinceler koymuştur. Türkiye, Uluslararası Medeni veSiyasi Haklar Sözleşmesi'ne çekince koymuştur. Türkiye, Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması Uluslararası Sözleşmesi'ne çekinceler koymuştur. Türkiye, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne çekinceler koymuştur. Türkiye, Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi'ne çekincelerkoymuştur. Türkiye, Avrupa Konseyi Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na çekinceler koymuştur. Elbette Türkiye'nin çekince koyduğu sözleşmeler bunlarla dasınırlı değildir, bunlar yalnızca birkaç örnektir.

Değerli milletvekilleri, tasarıda övünülerek söz edilen uluslararası sözleşmelerde çekince konulan maddelere de izninizle bazı örnekler vermek istiyorum. Örneğin, Türkiye, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 29'uncu maddesine çekince koymuştur. Türkiye'nin çekince koyduğu bu madde ne diyor okuyalım: “Madde 29- 1) Taraf devletler çocuğun eğitiminin aşağıdaki amaçlara yönelik olması hususunda mutabıktırlar:

Çocuğun anne babasına, kendi kültürel kimliğine, diline ve değerlerine, çocuğun yaşamakta olduğu ülkenin veya kökeni itibarıyla gelmiş bulunduğu kendi ülkesinin ulusal değerlerine ve kendisinin bağları bulunduğundan farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi;

Çocuğun, anlayış, barış, hoşgörü, cinsiyetler arası eşitlik ve tüm halklar, etnik, ulusal ve dinsel gruplar ve yerli halk kökenli kişiler arasında dostluk ruhu içinde, özgür bir toplumda sorumluluk sahibi bir insan olarak yaşamaya hazırlanması...” Evet, sürem kısıtlı olduğu için bu örnekle sınırlı kalacağım. İşte, gördüğünüz gibi, Türkiye bu sözleşmeyi imzalamış ancak en önemli maddesine de çekince koymuş bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, “çocuğun anlayış, barış, hoşgörü, cinsiyetler arası eşitlik ve tüm halklar, etnik, ulusal ve dinsel gruplar ve yerli halk kökenli kişiler arasında dostluk ruhu içinde, özgür bir toplumda sorumluluk sahibi bir insan olarak yaşamaya hazırlanması” biçiminde ifadelerin bulunduğu bir uluslararası sözleşme maddesine çekince koymak, aslında insan haklarına bakımızın içerisinde bulunduğu vahim bir durumu göstermektedir.

Bu çekinceler sürdürüldüğü müddetçe Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin de aslında fazla bir anlamının da olmadığı ortaya çıkmaktadır. Bu çekinceler politikası sürdürüldükçe ülkemizde insan hakları hukuku gerçek anlamda gelişemeyecektir ve bu hâlimizle uluslararası kamuoyu nezdinde de bir inandırıcılığımız da olamayacaktır.

Tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dora.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, karar yeter sayısı istiyorum.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.41

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.01****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Sema KIRCI (Balıkesir), Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 17’nci maddesi üzerinde Mardin Milletvekili Erol Dora ve arkadaşlarının önergesinin oylanması sırasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Şimdi 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon burada.

Hükûmet burada.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 17’nci maddesine (4)’üncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesini ve sonraki fıkraların buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Coşkun Çakır (Tokat) ve arkadaşları

“(5) 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 5 inci maddesi kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvurular 4857 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında belirlenen şikâyet usulleri izlendikten sonra herhangi bir yaptırım kararı alınmadığı hallerde yapılabilir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Kim konuşacak?

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Gerekçe Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

4857 sayılı Kanunun 5 inci maddesi iş ilişkisinde eşit davranma ilkesini düzenlemekte olup, bu maddeye aykırı fiiller anılan Kanunda bir yaptırım sistemine bağlanmıştır. Değişiklikle, uygulamada belirsizlik ve yetki karmaşası yaşanmaması ve mükerrer cezalarla karşılaşılmasından anılan Kanun kapsamındaki yaptırım sistemine tabi olan konulardaki bireysel başvuruların, söz konusu yaptırım sistemindeki başvuru yolu tüketildikten sonra Kuruma yapılabilmesi öngörülmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 17'nci maddesinin (1)'inci ve (5)'inci fıkralarının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinde zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi kuruma başvurabilir. Kuruma başvuru illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar bünyesinde oluşturulacak ayrımcılıkla mücadele büroları aracılığı ile de yapılabilir. Başvuru hakkının etkin bir şekilde kullanılmasına hiçbir surette engel olunamaz. Başvurular, yazılı veya sözlü olarak yapılabilir. Başvurulardan herhangi bir ücret alınmaz.”

“(5) İnsan hakları ve ayrımcılık yasağı ihlallerine ilişkin resen yapılan incelemeler için, ihlal mağdurunun şahsen belirlenebilir olduğu durumlarda kendisinin veya kanuni temsilcisinin açık rızasının alınması şarttır. Şahsın, belirlenebilir olmadığı veya rızasının alınmasının olanaklı olmadığı durumlarda, rıza var kabul edilir.”

Murat Emir (Ankara) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir konuşacak.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (Gürtültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen sessizliğimizi koruyalım.

Buyurun.

MURAT EMİR (Devamla) – Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması ve bu kanun için emek veren herkese teşekkür etmekle başlamak istiyorum. Elbette, bu yönde gösterilecek her çaba değerli ve önemlidir.

Ülkemizde her gün hukukun aşındırıldığını, Anayasa'nın defalarca ihlal edildiğini, Anayasa'nın teminat altına aldığı insan haklarının sürekli olarak çiğnendiğini göz önünde bulundurursak böyle bir yasanın, böyle bir kurulun oluşturulmasının Türkiye'de insan hakları ihlallerinin azaltılmasına ve eşitsizliklerin giderilmesine katkı vereceğini ummak istiyoruz ama bunun böyle olamayacağını, çok küçük ilerlemeler olabileceğini kabul etmek zorundayız. Dolayısıyla, arkadaşlar, sorunu temelinden ele almak da sorunu teşhis etmek de ve ona dönük çareler, çözümler üretmek de hepimizin bir görevi olmalıdır.

Sorun nedir? Sorun, insan haklarını ve ayrımcılık yasağını teminat altına alan yasaların eksikliğinden çok bu yasaların uygulanmaması ve uygulamakla mükellef, yükümlü olanların da sık sık bunları çiğnemeleridir. Dolayısıyla, sorunu burada bulduğumuz zaman, bizim, insan haklarının ilerletilmesinde, ihlallerinin azaltılmasında ve eşitsizliklerin giderilmesinde, ayrımcılıkların azaltılmasında yapmamız gereken, aslında bir zihniyet ve anlayış değişikliğidir. Bunu, böylesine, siyasi iktidarın atadığı, şekillendirdiği ve siyasi iktidarın ağzının içine bakan bir kurulla başaramayacağınızı bilmeniz gerekir.

Bu yasa tasarısının en önemli eksikliklerinden birisi, bu oluşacak kurumun ve kurulun yaptırımlarının son derece sınırlı olmasıdır. Bakın, bu ülkede, Sayın Cumhurbaşkanından başlayarak siyasi iktidar yasaları tanımıyor. Örnek mi istiyorsunuz? Bugünün en canlı konusu Çağlayan Adliyesinde görülmekte olan dava. Çağlayan Adliyesinde sadece Can Dündar ve Erdem Gül yargılanmıyorlar; orada ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü ve gazetecilik sanık sandalyesinde, halkın haber alma özgürlüğü yargılanmaktadır.

Peki, Sayın Cumhurbaşkanı bu davayla ilgili olarak neler söylemiştir, hemen anımsayalım: “Bedelini ağır ödeyecek, öyle bırakmam onu.” “Anayasa Mahkemesi kararını tanımıyorum.” Ceza Mahkemesine hitaben diyor ki: “Kararında diren. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine giderler. Ceza alacağımız da çok belli. Parasını verir hallederiz.” Dolayısıyla, arkadaşlar, bu anlayışın değişmesi gerekiyor. Bakın, sadece bu üç sözde bile Anayasa’nın 153’üncü, 138’inci ve ilgili maddeleri defalarca ihlal edilmiş oluyor. Şimdi, böyle bir anlayışın ürettiği siyasi iktidarın oluşturacağı kurumların ve üretecekleri kararların insan haklarına ve ayrımcılığın giderilmesine hizmet edeceğine inanıyor musunuz gerçekten?

Değerli arkadaşlar, mesela Birleşmiş Milletler Kalkınma Örgütü İnsani Gelişmişlik Raporu’nda, toplumsal cinsiyet eşitliğinde 149 ülkeden 69’uncu olduğumuz görülüyor. Bu bizim asla içimize sindiremeyeceğimiz bir durumdur. Peki bu nereden kaynaklanmaktadır, bizim yasalarımızdan mı kaynaklanmaktadır? Hayır, bunun sebebi sizin de sürekli olarak desteklediğiniz erkek egemen kültürün bir sonucudur. Dolayısıyla, bu yasalarla bu anlayışın düzeltilmesi mümkün değildir. Sorunu anlayışınızda, zihniyetinizde, hukuk tanımazlığınızda, despotluğunuzda aramak ve çözümleri de oradan geliştirmek zorundasınız.

Bakın, kadın haklarında diyor ki yani onu demeye getiriyor, Türk tipi bir kadın hakları anlayışı var. Nasıl Anayasa’da yapıyorsa, aynısını yapmaya çalışıyor.

Değerli arkadaşlar, sizin bilebileceğiniz basit bir gerçeği söyleyeceğim: İnsan hakları, kadın hakları yere, coğrafyaya, milliyete göre değişmez, evrenseldir. Zaten evrenselliğini de değişmemesinden alır. Dolayısıyla, bize özgü kadın hakları söz konusu olamaz. Bu anlayışın beslediği siyasi iktidar, istediği kadar kurul oluştursun, istediği kadar yasa yapsın eşitsizliği asla çözemez.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 17’nci maddesinin (2)’nci fıkrasında yer alan “otuz gün” ibaresinin “onbeş gün” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak konuşacak.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Gerekçe...

BAŞKAN – Peki, buyurun.

Gerekçe:

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısının “Başvurular ve İnceleme Usulleri” başlıklı 17’nci maddesinin 2’nci fıkrasında Kurumun yetki ve sorumluluğuna giren hak ihlaline uğramış gerçek ve tüzel kişilerin başvuru yöntemini belirlemektedir. İnsan hakları ve eşitlik alanındaki ihlaller çok çeşitli olup sonuçları önceden kestirilemeyecek durumlar ortaya çıkabilir. Değişiklik ile başvuru sürecinin gecikmemesi, mağduriyetin büyümeden Kurumun çalışmalarını tamamlaması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

18’inci maddede dört adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 18’inci maddesinin (1)’inci fıkrasında yer alan “Kurum” ibaresinden sonra “her türlü insan hakları ihlali” ibaresinin, “incelemeleri” ibaresinden sonra “araştırma ve değerlendirme” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu	Mustafa Mit	Nuri Okutan
İstanbul	Ankara	Isparta
Mehmet Erdoğan	Zihni Açıba	Arzu Erdem
Muğla	Sakarya	İstanbul
Deniz Depboylu	Ruhi Ersoy	Mehmet Necmettin Ahrazoğlu
Aydın	Osmaniye	Hatay

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 18’inci maddesinin (6)’nci fıkrasının tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Tanal	Tacettin Bayır	Dursun Çiçek
İstanbul		İzmir İstanbul
Necati Yılmaz	Mustafa Hüsnü Bozkurt	Şenal Sarıhan
Ankara	Konya	Ankara
	Özgür Özel	
	Manisa	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 18’inci maddesinin (6)’nci fıkrasının metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Coşkun Çakır	Ramazan Can	Abdullah Öztürk
Tokat	Kırıkkale	Kırıkkale
Mehmet Demir	Nureddin Nebati	Şahin Tin
Kırıkkale	İstanbul	Denizli
	Osman Aşkın Bak	
	Rize	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 18'inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	İdris Baluken	Sibel Yiğitalp
Diyarbakır	Diyarbakır	Diyarbakır
Bedia Özgökçe Ertan	Behçet Yıldırım	Mahmut Celadet Gaydalı
Van	Adıyaman	Bitlis
	Kadri Yıldırım	
	Siirt	

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken konuşacak.

Buyurun Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, insan haklarının, insan haklarıyla ilgili bir yasal düzenlemenin görüşüldüğü bu saatte, İstanbul'da Çağlayan Adliyesinde, 2 gazetecinin sadece kendi mesleklerini yerine getirdikleri için, halkın haber alma hakkıyla ilgili anayasal güvence altına alınmış olan bir sorumluluğu yerine getirdikleri için yargılandığı bir süreci buradan kınadığımızı ifade etmek istiyorum. Bu tablo ortadayken istediğimiz kadar bu Meclisten birtakım göstermelik, palyatif düzenlemeler içeren yasal düzenlemeler çıkaralım, hiç kimseyi, ne iç kamuoyunda ne dış kamuoyunda insan hakları konusunda, özgürlüklerin genişletilmesi konusunda “Türkiye’de iyi şeyler oluyor.” iddiasına inandırmamız mümkün değil. Türkiye’de hiçbir dönemde olmadığı kadar düşünce ve ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü, özellikle son dönemdeki, 2011 yılındaki AKP uygulamalarından sonra ağır tehdit altındadır. Bugün cezaevlerinde hâlâ 29 gazeteci bulunuyor ve Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütüne göre de Basın Özgürlüğü İndeksi’nde Türkiye 180 ülke arasında 149’uncu sırada. Yani, siz istediğiniz kadar, Amerika’ya gittiğinizde, işte “Tutuklu gazeteci yoktur. Basın özgürlüğü, insan hakları konusunda Türkiye’nin ilerisinde bir ülke yoktur.” deyin, dünya bunlara bakmaz, önüne gelen bu rakamlara, önünde bulunan mevcut objektif kriterlere göre değerlendirme yapar.

Bakın, gazeteciler, uzun süredir, sadece görevlerini yerine getirdikleri pratik alanda da çok ciddi baskılara, sokak ortası işkencelere maruz kalıyorlar. Silvan’da, sokak ortasında kafasına silah dayatılan gazetecinin, muhabirin yaşadığı sıkıntıyı her biriniz izlemiştinizdir ancak o tabloya müdahale edilmediği için bugün Can Dündar ve Erdem Gül şahsında bir kez daha sanık sandalyesinde olması gerekenlerin yerine gazeteciler sanık sandalyesinde yer alıyorlar. Bunu kabul etmek mümkün değil. Özellikle basın özgürlüğünün bu gelmiş olduğu aşama itibarıyla da gazetecilerin her hafta ablukaların ve baskıların yaşandığı yerde haber nöbeti tutmaları ve oradan habercilik yapmalarını da çok değerli bir katkı olarak burada değerlendirmek gerekiyor.

Aynı şekilde yani düşünce ve ifade özgürlüğü hakkını kullanan akademisyenlerden tutalım aydın, yazarlara kadar herkes bu baskıcı, ceberut anlayışın uygulamalarıyla maalesef mağdur olmaya devam ediyor. “Ben barış istiyorum, savaş suçuna ortak olmuyorum.” bildirisini imzalayan akademisyenlerin başına gelmeyen kalmadı. 1.128 akademisyenle ilgili toplu dosya konusunda burada sayısız konuşmalar yapıldı. Bakın, o süreçten bugüne kadar 25 akademisyen işten çıkarıldı. Burada, işte, iktidar partisinin grup başkan vekili de akademisyen, bu ülkenin Başbakanı da akademisyen. Bunu nereye koyuyorlar, bu tabloyu nasıl içselleştirebiliyorlar, doğrusu biz hayret ediyoruz. İnsanlar illa ki sizin ortaya koyduğunuz doğrultuda düşünmek, görüşlerini açıklamak zorunda mı? Sizin yaptığınız politikalara aykırı olan, o politikaları eleştiren bildiriler imzaladıklarında illa ki işten mi çıkarılmaları gerekiyor?

4 akademisyen istifa ettirildi, istifa etmek zorunda kaldı. 68 akademisyen yaşam hakkıyla ilgili tehdit edildi. 37 akademisyen görevden uzaklaştırıldı. İşte, 33 gözaltı ve ev baskını yapıldı. Yani, grup başkan vekilinin, milletvekili olarak burada olmasaydı, dile getirdiği bir görüşten dolayı, gece yarısı çocuklarının önünde evine baskın yapıp gözaltına alındığını düşünün. Empati kurmadan bu sorunları anlamak mümkün değil. 4 akademisyen tutuklandı; Esra Mungan, Muzafer Kaya, Kıvanç Ersoy ve Meral Camcı hâlâ tutuklu hâldeler ve cezaevine gönderildiklerinde çıplak aramaya tabi tutuldular. En son, biliyorsunuz, Sayın Başbakan da hem bu tutuklamayı hem bu uygulamanın yanlış olduğunu ifade etti ama ortada yanlışlık varsa bu yanlışlık akademisyenlerin hâlâ cezaevlerinde bulunmasıyla ilgili bir yanlışlıktır.

Dolayısıyla, düşünce, ifade ve basın özgürlüğü konusunda köklü birtakım demokratik reformlar yapmadan buraya getirdiğiniz yasal düzenlemelerle ne AB kriterlerine uyum sağlamamız mümkün ne de kimseyi kendimize inandırmamız mümkün diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Önergeyi oylarınıza...

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çakır.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sataşmadan söz alacağım ama sataşma olarak görmüyorum. İzin verirsiniz “akademi” lafı olduğu için 69’a göre söz istiyorum, adım zikredildiği için.

BAŞKAN – 60’a göre söz istiyorsunuz...

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – 69’a göre istiyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki dakika.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sataşmadan alıyorum ama sataşmadan cevap vermeyeceğim.

BAŞKAN – Başka bir şey söyleyeceksiniz.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır’ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 18’inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

İdris Bey, size de teşekkür ederim, sataşma yapmadınız bana yani onu söyleyeyim, usulen söz aldım ama. Bizim, geldiğimiz gelenek itibarıyla en fazla eziyetini çektiğimiz, cefasını çektiğimiz, zulüm gördüğümüz alan düşünce alanıdır. Bu ülkede özellikle -sadece grubumuzu kastederek söylemiyorum bu kavramı- inanan insanların, inançlı insanların -her partiden olabilir- yakın geçmişte ve uzak geçmişte maruz kaldıkları, maruz bırakıldıkları tablolar bu hazırun tarafından da çok iyi bilinmektedir.

O bakımdan, ben bir öğretim üyesi olarak, asla ve kata, hangi düşünceye sahip olursa olsun bir insanın düşüncesi dolayısıyla yaşamının kısıtlanmasını, özgürlüğünün kısıtlanmasını şiddetle reddederim. İster sağdan olsun, ister soldan olsun, ister dindar olsun, ister ateist olsun bu kanaatim bu kadar nettir. Sadece ve sadece düşüncesini ifade etmesi insanın, her hâlde insan olmaktan gelen en temel, en öncelikli hakkıdır. Bunun altını çizmek isterim.

Öte taraftan, Sayın Başbakanın da açıklamış olduğu gibi, akademisyenlerin, hocaların eğer varsa haklarında bir kovuşturma, onların tutuksuz yargılanmaları esastır. Bunu da söyledi.

Yine Sayın Başbakan -iki şeyi dedi hatırlarsanız- “Konuşma özgürlüğümü kaybetmeyi, ifade etme özgürlüğümü kaybetmeyi her türlü şeyin önünde tutarım.” diye de çok açık beyanda bulundu. Ben de aynı kanaatteyim, eminim ki buradaki hazırun da benzer bir kanaattedir fakat bütün bunlardan sonra hiçbir akademisyen, hiçbir öğretim üyesi görüşlerini açıklarken şiddete davet etme, suça davet etme, hukuksuzluğa davet etme imtiyazına sahip değildir. Ben de olsam, bir başkası da olsa düşüncelerini sonuna kadar açıklamasına “evet” ama hukuksuzluğa ve şiddete davete “hayır”.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Coşkun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tutanaklara geçmesi açısından ifade edeyim çünkü dikkatle dinledim, herhangi bir sataşmada bulunmadı bana.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, biraz sessiz olabilir misiniz.

Dinliyorum sizi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Keşke, sayın grup başkan vekilinin kürsüde dile getirmiş olduğu o hususları, partisi, parti grubu da bir ilke olarak benimsemiş olsaydı.

Sayın Başbakanın son dönemde kullanmış olduğu cümleleri bizler de bütün kamuoyu da önemsedti. Ancak şunu da hatırlatmakta fayda var: 4 akademisyenin tutuklanma süreci AK PARTİ’nin kurucusu olan mevcut Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın “Bundan sonra adliyenin bir kapısından girip diğer kapısından çıkmayacaklar, çıkmayacaklar.” açıklamasından hemen sonra oldu.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Suçlularsa...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Dolayısıyla, siyasallaşmış bir yargı, vesayet altında olan bir yargı anlayışı üzerinden maalesef, üzülererek belirtmek isterim ki sayın grup başkan vekilinin dile getirdiği siyasi tutumdan çok daha farklı bir tutumla bu akademisyen arkadaşlar mağdur olmaya devam ediyorlar, cezaevinde kalmaya devam ediyorlar. Bunu kabul etmek mümkün değil, bu ayıptan bir an önce bu ülkenin kurtulması gerekir.

Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (1/596) (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım önergeler aynı mahiyettedir. Önergeleri birlikte işleme alacağım, talepleri hâlinde önerge sahiplerine ayrı ayrı söz vereceğim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 18'inci maddesinin (6)'ncı fıkrasının tasarı metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Tanal

Tacettin Bayır

Dursun Çiçek

İstanbul

İzmir

İstanbul

Necati Yılmaz

Mustafa Hüsnü Bozkurt

Şenal Sarihan

Ankara

Konya

Ankara

Özgür Özel

Manisa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Coşkun Çakır

Ramazan Can

Abdullah Öztürk

Tokat

Kırıkkale

Kırıkkale

Mehmet Demir

Nureddin Nebati

Şahin Tin

Kırıkkale

İstanbul

Denizli

Osman Aşkın Bak

Rize

BAŞKAN – Okunan aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Gerekece Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekeceyi okutuyorum:

Gerekece:

Aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan uzlaşma sürecinde yapılan tespit, beyan ya da açıklamaların soruşturma ve kovuşturmalarda delil olarak kullanılamayacağı hükmü karşısında Kurul kararlarının yargıda bilirkişi raporu olarak değerlendirilmesi imkânsız hale geleceğinden ilgili fıkranın metninden çıkarılması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Önerge üzerinde...

LEVENT GÖK (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

(6)- 149 Sıra Sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanun Tasarısının 18. Maddesinin (6.) fıkrası, Bağımsız mahkemelerin takdirine ve savunma hakkına müdahale sayılacağı için bu düzenlemenin madde hükmünden çıkarılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 18’inci maddesinin (1)’inci fıkrasında yer alan “Kurum” ibaresinden sonra “her türlü insan hakları ihlali” ibaresinin, “incelemeleri” ibaresinden sonra “araştırma ve değerlendirme” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ruhi Ersoy (Osmaniye) ve arkadaşları

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, şurada bir çilingir sofrası var herhâlde. Enteresan bir görüntü var orada.

BAŞKAN – Nerede? Duymadım.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İktidar partisinin arka sıralarında ilginç bir görüntü var.

BAŞKAN – Arkadaşlar gerekli hassasiyeti gösterirler herhâlde.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Önergeyi tartışıyorlar.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyoruz.

Gerekçe:

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısının “İhlal İncelemeleri” başlıklı 18 inci maddesinin birinci fıkrasındaki değişiklik ile başvurudan kastın ne olduğunun açık olarak belirlenmesi ve kurumun bu başvuruları detaylıca ele alacağının hüküm altına alınması amaçlanmıştır. Öte yandan Kurumun görev alanı itibarıyla ihbar incelemelerinde araştırma ve değerlendirme faaliyetlerinin de görev alanı içerisinde sayılması hüküm altına alınmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

19'uncu maddede üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanun Tasarısı'nın 19'uncu maddesinin birinci fıkrasındaki "İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ve Başkan tarafından görevlendirilen diğer Kurum personeli" ibaresinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Mit	Nuri Okutan	Ruhi Ersoy
Ankara	Isparta	Osmaniye
İsmail Faruk Aksu	Zihni Açıba	Mehmet Erdoğan
İstanbul	Sakarya	Muğla
Arzu Erdem	Deniz Depboylu	
İstanbul	Aydın	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 19'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz. 31.03.2016

“(2) Birinci fıkra da sayılanlar başkanın yetkilendirmesi halinde tüm kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişilerden ilgili bilgi ve belgeleri istemeye, incelemeye ve bunların örneklerini almaya, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları cezaevleri ve tutukevlerini, işahevlerini, gözetleme merkezlerini, rehabilitasyon merkezlerini, geri gönderme merkezlerini, karakolları, hastane hükümlü koşullarını ziyaret etmeye, buralarda inceleme yapmaya ve gerekli tutanakları düzenlemeye, kötü muameleye maruz kaldığı iddia edilen kişi ya da kişilerle görüşmeye yetkilidir. Kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişiler kurumun ziyaretlerini kolaylaştırmak ve taleplerini gecikmeksizin yerine getirmek zorundadırlar.

Ahmet Akın	Şenal Sarıhan	Mahmut Tanal
Balıkesir	Ankara	İstanbul
Onursal Adıgüzel	Tahsin Tarhan	
İstanbul	Kocaeli	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 19'uncu maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	İdris Baluken	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Diyarbakır	Adıyaman
Bedia Özgökçe Ertan	Kadri Yıldırım	Mahmut Celadet Gaydalı
Van	Siirt	Bitlis
	Hüda Kaya	
	İstanbul	

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Hüda Kaya konuşacak.

Buyurun Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 19’uncu maddesi hakkında söz almış bulunuyorum.

19’uncu maddenin 1’inci bendinde işveren veya... Pardon... (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen sessizliğimizi koruyalım.

Buyurun Sayın Kaya, devam edin.

HÜDA KAYA (Devamla) – “Bu Kanunla veya diğer mevzuatla Kuruma verilen inceleme, araştırma, ziyaret ve rapor hazırlama görevleri ile diğer görevler, İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları, İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ve Başkan tarafından görevlendirilen diğer kurum personeli tarafından yerine getirilir.” deniliyor.

Sevgili arkadaşlar, insan hakları alanı devletin eline teslim edilemeyecek kadar son derece hayati bir konudur. Aynı (1)’inci bendinde okuduğum şekilde, (2)’nci ve (3)’üncü bentlerindeki yorumlarda bütün yetkiler kurumun başkanı tarafından görevlendirilecek heyetler tarafından taleplerin yerine getirilebileceği ifade ediliyor. Allah aşkına, yıllardır devletin kurumlarına teslim edilip de selamete kavuşturulabilmiş önümüzde nasıl bir örnek var? Bir şekilde tutuklanmış, hükümlü hâle gelmiş ve cezaevi kurumlarına teslim edilmiş yani devletin emanetine alınmış olan cezaevlerindeki çocukların başlarına gelenleri sadece dışarı yansıyan skandallar bile bizim dehşetle görmemize, fark etmemize sebep oluyor. Pozantı ve Şakran’da bulunan çocukların başlarına gelenleri hep birlikte gördük, biliyoruz. Devletin tekeline bırakılmış olursa, insan haklarını ilgilendiren yaşamın bütün alanlarıyla ilgili yaşayabileceğimiz herhangi problemin bu kurum tarafından halledilebileceğine bizler gerçekten inanabiliyor muyuz, umut edebiliyor muyuz? Bakın, eğitimden siyasete, din ve mezheplerden kadın ayrımcılığı, şiddet ve tacizlere kadar problemlerin içinden çıkılamayan bir toplum hâline geldik. Şimdi, devlet ideolojisinin veya zihniyetinin hâkim olduğu bir kurumda şu problemlere nasıl çözüm bulunabilir? Çöpçü alımında bile Alevi olanların temizlendiği, ayrıştırıldığı bir devlet anlayışı içindeyken bunların nasıl çözüme kavuşturulabilmesi umut edilebilir? 28 Şubatlarda başörtülü kadınlar olarak bizler dün neleri yaşadysak şu an bunlardan çok daha ileride bir ayrımcılık yapılır hâle geldi. Çok daha büyük bir ayrımcılık, nefret ve öfkenin hâkim olduğu bir topluma döndük.

Bir örnek vereceğim: Çorum’da, Osmancık ilçesinde bulunan Alevilerin Koyunbaba Türbesinin bulunduğu alana mescit yapıldı ve bir de imam atandı. Bu problemin Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna geldiğini farz edelim, mezhepçi ve devletçi bir zihniyetle Alevi çöpçünün bile alınmadığı bir durumda, bu Alevilerin doğal, haklı taleplerine nasıl bir çözüm bulunabilecek? Biz, bunu bir hizmet olarak mı telakki edeceğiz?

Arkadaşlar, vaktim bitti, biz, muhakkak Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu sadece Hükümetin ve Cumhurbaşkanının kontrolünde değil, bütün farklı STK’ların, kadın kurumlarının, farklı inanç ve mezheplere sahip toplulukların temsilcilerinin de bulunduğu bir temsiliyetin muhakkak olması gerektiğini düşünüyoruz ve bu şekilde olursa ancak toplumsal bir konsensüs, ortaklaşma, ortak bir dille insan hakları problemlerinde toplumsal bir çözüme ancak bu şekilde gidebiliriz diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HPD sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

LEVENT GÖK (Ankara) – Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebiniz var.

Sayın Gök, Sayın Sarıhan, Sayın Kayıoğlu, Sayın Emir, Sayın Akın, Sayın İlgezdi, Sayın Akaydın, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Çamak, Sayın Havutça, Sayın Demirtaş, Sayın Baydar, Sayın Kesici, Sayın Köse, Sayın Köksal, Sayın Yılmaz, Sayın Torun, Sayın Yeşil, Sayın Topal, Sayın Özdiş.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.38

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.58****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Sema KIRCI (Balıkesir), Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 19’uncu maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili Hüda Kaya ve arkadaşlarının önergesinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Şimdi yoklama işlemini tekrarlıyorum.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, (11/3) esas numaralı Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ile (11/4) esas numaralı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sema Ramazanoğlu hakkındaki gensoru önergelerinin gündeme alınıp alınamayacağına ilişkin görüşmeleri yapmak için, 4 Nisan 2016 Pazartesi günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.02

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman'ın, Bursa'da Bakanlığa bağlı kurumların engelli vatandaşlar için ulaşılabilirliğine ve engelli vatandaşların istihdamına ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/2441)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent TUFENKÇİ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İsmet BÜYÜKATAMAN
Bursa Milletvekili

Engelliler İdaresi Başkanlığı'nca yapılan araştırmaya göre, Türkiye nüfusunun yüzde 12,29'unu engelliler oluşturmaktadır. Sayıları 8,5 milyonu aşan engelli vatandaşlarımızın daha rahat bir ortamda hayatlarını sürdürmeleri devletin görevleri arasındadır. Devlet engelli vatandaşlarımızın bütün sorunlarına çözüm yolları bulmalıdır.

Buna göre;

1. Bursa ilimizde Bakanlığınıza bağlı kurumlarda, işlerini takip için gelen engelli vatandaşlarımız için engelli merdiveni ve engelli tuvaleti var mıdır?
2. Bursa ilimizde Bakanlık olarak 2016 yılında engelli vatandaşlarımızın işlerinin kolaylaştırılması için neler yapılması düşünülmektedir?
3. Engelli vatandaşlarımızın istihdamı hususunda Bakanlığınızca ne kadar kontenjan ayrılmıştır?
4. Engelli kontenjanından işe girip Bakanlığınızda çalışan vatandaşlarımızın, bedensel ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırıp çalıştırılmadığı Bakanlığınızca denetlenmekte midir?

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610- 15010257
Konu : Soru Önergesi (7/2441)

01/04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11/03/2016 tarihli ve 43452547-120.07-24082 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Bursa Milletvekili Sayın İsmet BÜYÜKATAMAN tarafından verilen 7/2441 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Bülent TUFENKCI
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı

Bursa Milletvekili Sayın İsmet BÜYÜKATAMAN'a ait 7/2441 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

- 1) Bursa Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü ve bağlantı idarelerine ait hizmet binalarında engelli rampası, yürüme bandı, merdiven korkulukları ve engelli tuvaleti bulunmaktadır.
- 2) Bursa Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü ile bağlantı idarelerine ait hizmet binalarında engelli vatandaşlarımızın kullanımına yönelik düzenlemeler tamamlanmıştır.
- 3) Bakanlığımızda "Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik" in 10 uncu maddesi kapsamında 15.03.2016 tarihi itibarıyla çalışan personel sayısına göre toplam 478 engelli personel kontenjanı bulunmaktadır.
- 4) Bakanlığımızda görev yapan engelli personelin engel ve ruhsal durumuna uygun işlerde çalıştırılması hususunda tüm birimlerimiz bilgilendirilerek, konu hakkında gerekli hassasiyet gösterilmektedir.

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, çalışma ziyaretlerine eşlik eden gazetecilere ilişkin sorusu ve Başbakan Yardımcısı Yıldırım Tuğrul Türkeş'in cevabı (7/3178)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Yardımcısı Sayın Yıldırım Tuğrul TÜRKEŞ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M: Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1. Ankara'daki gazetecilerin temsilcileri kaç gezinizde size eşlik etmişlerdir?
2. Eşlik eden gazete temsilcileri kimlerdir?
3. Sürekli aynı temsilcileri geziye götürdüğünüz iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, bu temsilciler kimlerdir?
4. Bu temsilcilere harcırah, temsil gideri vb. bir ödeme yapıldığı iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, bu ödemeler hangi bütçe kaleminden ve ne tutarlarda yapılmıştır?

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : 71366025-031-162
Konu : Soru Önergesi

29/03/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 25/03/2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazısı.

İlgi yazı eki ile İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıkulu tarafından tevcih edilen 7/3178 esas numaralı yazılı soru önergesi cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Yıldırım Tuğrul TÜRKEŞ
Başbakan Yardımcısı

EK:
Cevabi Yazı

SORU 1: Ankara'daki gazetecilerin temsilcileri kaç gezinizde size eşlik etmişlerdir?

CEVAP 1: Ankara'daki 'gazetecileri temsil eden' kişiler bulunup bulunmadığı bilinmemektedir. Burada kastedilen basın meslek örgütleri ise herhangi bir gezimize eşlik eden basın meslek örgütü olmamıştır. Bu bir yazım hatasından kaynaklanmakta ve 'Gazete Temsilcileri' kastedilmekteyse, gezilerimizde eşlik eden gazete temsilcisi olmamıştır.

SORU 2: Eşlik eden gazete temsilcileri kimlerdir?

CEVAP 2: Gezilerimize eşlik eden gazete temsilcileri olmamıştır.

SORU 3: Sürekli aynı temsilcileri geziye götürdüğünüz iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, bu temsilciler kimlerdir?

CEVAP 3: Gezilerimize eşlik eden gazete temsilcileri olmamıştır.

SORU 4: Bu temsilcilere harcırah, temsil gideri vb bir ödeme yapıldığı iddiası doğru mudur? İddia doğru ise bu ödemeler hangi bütçe kaleminden ve ne tutarlarda yapılmıştır?

CEVAP 4: Gazeteciler tarafından Meclis Kulisi'nde tarafıma çay ikram edildiği olmuştur. Birkaç kez de TBMM Üyeler Restoranı'nda birkaç gazeteci ile yemekte bulunduğu olmuştur. Bu ödemeler tarafımdan karşılanmıştır.

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, çalışma ziyaretlerine eşlik eden gazetecilere ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/3278)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gümrük ve Ticaret Bakanı **Sayın Bülent TÜFENKÇİ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1. Ankara'daki gazetecilerin temsilcileri kaç gezinizde size eşlik etmişlerdir?
2. Eşlik eden gazete temsilcileri kimlerdir?
3. Sürekli aynı temsilcileri geziye götürdüğünüz iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, bu temsilciler kimlerdir?
4. Bu temsilcilere Bakanlık bütçesinden harcırah, temsil gideri vb. bir ödeme yapıldığı iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, bu ödemeler Bakanlık bütçesinin hangi kaleminden ve ne tutarlarda yapılmıştır?

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026/610- 15011279
Konu : Soru Önergesi(7/3278)

01/04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25/03/2016 tarihli ve 43452547-120.00-26506 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/3278 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Bülent TÜFENKÇİ
Bakan

EK: Soru önergesi cevabı

İstanbul Milletvekili Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU' na ait 7/3278 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1-4) Resmi görevler münasebetiyle yapılan yurtiçi ve yurtdışı seyahatlerine gazete temsilcileri eşlik etmemektedir.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 1

**65'İNCİ BİRLEŞİM
1 NİSAN 2016 CUMA
SAAT: 14.00**

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun;

5, 12, 19 ve 26 Nisan 2016 Salı günkü birleşimlerinde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

6, 13, 20 ve 27 Nisan 2016 Çarşamba günkü birleşimlerinde Sözlü Soruların görüşülmemesi,

Genel Kurulun haftalık çalışma günlerinin dışında 1 Nisan 2016 Cuma günü saat 14.00’te toplanarak; bu günkü Birleşiminde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

Yukarıda belirtilen Çarşamba günkü birleşimlerde Genel Kurulun saat 14.00’te toplanması,

Yukarıda belirtilen birleşimlerin dışında, 26’ncı Dönem 1’inci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 - 24.00, Çarşamba ve Perşembe günleri 14.00 – 24.00 saatleri arasında;

Çalışmalarını sürdürmesi,

149 ve 170 Sıra Sayılı Kanun tasarılarının İttüdüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi,

149 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 16’ncı maddelerden, ikinci bölümünün 28’inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları ile Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 17 ila 30’uncu maddelerden oluşması,

170 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 5’inci maddelerden, ikinci bölümünün 6 ila 12’nci maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.3.2016 tarihli 59’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun;

1 Nisan 2016 Cuma günkü Birleşiminde 5 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Haftalık çalışma günlerinin dışında 8, 11, 15, 18, 22, 25 ve 29 Nisan 2016 Pazartesi ve Cuma günleri saat 14.00’te toplanarak; bu günkü birleşimlerinde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

Bastırılarak dağıtılan 11/3 ve 11/4 esas numaralı Gensoru önergelerinin 4 Nisan 2016 Pazartesi günkü Gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarına alınması ve Anayasanın 99’uncu maddesi gereğince Gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerinin haftalık çalışma günlerinin dışında 4 Nisan 2016 Pazartesi günü saat 14.00’te toplanarak bu Birleşimde yapılması ve Gensoru önergelerinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

5 Nisan 2016 Salı günkü Birleşiminde 24 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

6 Nisan 2016 Çarşamba günkü Birleşiminde 29 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

7 Nisan 2016 Perşembe günkü Birleşiminde 31 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

8 Nisan 2016 Cuma günkü Birleşiminde 33 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

11 Nisan 2016 Pazartesi günkü Birleşiminde 35 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

12 Nisan 2016 Salı günkü Birleşiminde 37 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

Yukarıda belirtilen birleşimlerinde gece 24.00’te günlük programın tamamlanamaması halinde günlük programın tamamlanmasına kadar,

15, 18, 22, 25 ve 29 Nisan 2016 Cuma ve Pazartesi günlerindeki birleşimlerinde saat 24.00’e kadar;

Çalışmalarını sürdürmesi,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 31.3.2016 tarihli 64’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

*** Avrupa Birliği Uyum Komisyonu**

1.4.2016 Cuma - Saat: 10.30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

65'İNCİ BİRLEŞİM

1 NİSAN 2016 CUMA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- Halkların Demokratik Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekilleri Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ve Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in; Yargı Erkinliği Baskı Altına Aldığı ve Yönlendirdiği, Kuvvetler Ayrılığı İlkesine ve Anayasa'ya Aykırı Yaklaşımlarda Bulunduğu İddiasıyla Adalet Bakanı Bekir Bozdağ Hakkında Bir Gensoru Açılmasına İlişkin Önergesi (11/3) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 23.03.2016) (Dağıtma Tarihi: 26.03.2016) (Görüşme Günü: 04.04.2016)

2.- Halkların Demokratik Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekilleri Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ve Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in; Çocuklara Yönelik Cinsel İstismarı ve Kadınlara Yönelik Şiddeti Önlemede İhmali Bulunduğu İddiasıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sema Ramazanoğlu Hakkında Bir Gensoru Açılmasına İlişkin Önergesi (11/4) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 24.03.2016) (Dağıtma Tarihi: 26.03.2016) (Görüşme Günü: 04.04.2016)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- **(S. Sayısı: 149)** Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (*) (**) (X)

2.- **(S. Sayısı: 170)** İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (**) (X)

3.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

4.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

5.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

6.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

7.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

8.- **(S. Sayısı: 29)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Fransız Toplumu Hükümeti, Valonya Hükümeti ve Brüksel-Başkent Bölgesi Fransız Toplumu Komisyonu Heyeti Arasında Kültür, Eğitim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı (1/324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

9.- **(S. Sayısı: 30)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Arasında Türkiyede Bir Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/327) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

10.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

11.- **(S. Sayısı: 32)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

12.- **(S. Sayısı: 33)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/334) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan kanun tasarı ve tekliflerini gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

13.- (S. Sayısı: 34) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

14.- (S. Sayısı: 35) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

15.- (S. Sayısı: 36) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

16.- (S. Sayısı: 37) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

17.- (S. Sayısı: 38) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

18.- (S. Sayısı: 39) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

19.- (S. Sayısı: 40) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

20.- (S. Sayısı: 41) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

21.- (S. Sayısı: 42) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/347) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

22.- (S. Sayısı: 43) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

23.- (S. Sayısı: 44) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

24.- (S. Sayısı: 45) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

25.- (S. Sayısı: 48) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

26.- (S. Sayısı: 46) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

27.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

28.- (S. Sayısı: 49) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

29.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

30.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) (X)

31.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

32.- (S. Sayısı: 56) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

33.- (S. Sayısı: 57) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

34.- (S. Sayısı: 58) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

35.- (S. Sayısı: 59) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

36.- (S. Sayısı: 62) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/345) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.01.2016) (X)

37.- (S. Sayısı: 88) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) (X)

38.- (S. Sayısı: 69) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

39.- **(S. Sayısı: 70)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 71)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 73)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 76)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 77)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 78)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 79)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 80)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 81)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 82)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 83)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 84)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 89)** Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 90)** Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 91)** Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 92)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 93)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 94)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 99)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 100)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 101)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 106)** Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 107)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/444) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

73.- **(S. Sayısı: 110)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

74.- **(S. Sayısı: 112)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 111)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

76.- **(S. Sayısı: 113)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

77.- **(S. Sayısı: 114)** Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

78.- **(S. Sayısı: 115)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

79.- **(S. Sayısı: 116)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

80.- **(S. Sayısı: 120)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/465) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

81.- **(S. Sayısı: 121)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

82.- **(S. Sayısı: 122)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

83.- **(S. Sayısı: 124)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

84.- **(S. Sayısı: 125)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

85.- **(S. Sayısı: 126)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

86.- **(S. Sayısı: 127)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

87.- **(S. Sayısı: 128)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

88.- **(S. Sayısı: 129)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

89.- **(S. Sayısı: 130)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/491) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

90.- **(S. Sayısı: 131)** Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/459) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

91.- **(S. Sayısı: 132)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/500) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

92.- **(S. Sayısı: 133)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/501) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

93.- **(S. Sayısı: 135)** Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

94.- **(S. Sayısı: 138)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/350) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

95.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

96.- **(S. Sayısı: 143)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

97.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

98.- **(S. Sayısı: 134)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

99.- **(S. Sayısı: 137)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/331) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

100.- **(S. Sayısı: 139)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

101.- **(S. Sayısı: 141)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/493) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

102.- (S. Sayısı: 153) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

103.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

104.- (S. Sayısı: 158) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/477) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

105.- (S. Sayısı: 159) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/473) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

106.- (S. Sayısı: 160) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/467) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

107.- (S. Sayısı: 172) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/423) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

108.- (S. Sayısı: 173) Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/442) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

109.- (S. Sayısı: 174) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

110.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

111.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/409) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

112.- (S. Sayısı: 181) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/507) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

113.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

114.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

115.- (S. Sayısı: 145) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Karadağ Hükûmeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/515) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

116.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

117.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Bahreyn Krallığı Hükûmeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/400) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

118.- (S. Sayısı: 154) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/503) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

119.- (S. Sayısı: 155) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Karadağ Hükûmeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/495) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

120.- (S. Sayısı: 166) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/426) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

121.- (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/524) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

122.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükûmeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/527) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

123.- (S. Sayısı: 146) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkanlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/519) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

124.- (S. Sayısı: 157) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/492) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

125.- (S. Sayısı: 162) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/390) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

126.- (S. Sayısı: 163) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/388) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

127.- (S. Sayısı: 164) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/391) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

128.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/425) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

129.- (S. Sayısı: 169) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/510) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

130.- (S. Sayısı: 171) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/393) ve Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

131.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

132.- (S. Sayısı: 161) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/466) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

133.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

134.- (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/521) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

135.- (S. Sayısı: 180) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

136.- (S. Sayısı: 184) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

137.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/619) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

138.- (S. Sayısı: 190) Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/615) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

139.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/624) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.03.2016) (X)

140.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/579) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

141.- (S. Sayısı: 187) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

142.- (S. Sayısı: 188) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

143.- (S. Sayısı: 189) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

144.- (S. Sayısı: 191) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/616) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

145.- (S. Sayısı: 193) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/625) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

146.- (S. Sayısı: 194) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/626) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

147.- (S. Sayısı: 195) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/627) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

148.- (S. Sayısı: 248) Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.03.2016) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde 2000'den fazla küçük nehir tipi hidroelektrik santralının yapımına izin verilmesi, alım garantisinin yanı sıra, suyun kullanım hakkının devredilmesi çok tehlikeli toplumsal ve ekolojik maliyetlere neden olmaktadır. Doğu Karadeniz Bölgesi, dik topoğrafik yapısı ve sahip olduğu zengin su kaynakları nedeniyle nehir tipi hidroelektrik santrallerin yapımı için açık bir yağma, tehdit, tahribat ve yıkımla karşı karşıya kalmaktadır. HES'lerin akarsu yatağındaki sucul yasama olan etkilerinin incelenmesi; akarsudaki mevcut ekolojik dengenin ve canlı yaşamının devamı için akarsuya bırakılması planlanan can suyunun miktarının bilimsel bir yöntemle belirlenmesi; HES'lerin inşa edildiği ya da inşa edileceği bölgedeki endemik bitki ve hayvan türleri üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması; bölgede yaşayan insanların, tarım alanlarının, hayvanların ve akarsudan doğrudan faydalananların su ihtiyaçlarının karşılanması hususunda ortaya çıkan sorunların araştırılması; HES inşaatlarının yapıldığı bölgede sel ve heyelan oluşumuna yol açıp açmayacağı ve inşaat çalışmaları sırasında katı atık ve atık suların bölgenin flora ve faunasına zarar verip vermeyeceğinin incelenmesi; HES'lerin sosyo-ekonomik, biyolojik ve çevresel etkileri ile yaratacağı toplumsal ve ekolojik maliyetlerin tespit edilmesi; çevre, insan ve hayvan sağlığına verilen olumsuz etkilerin en aza indirilmesi ve alternatif enerji politikalarının üretilmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereği, Meclis araştırması açılmasını arz ederiz. 02.12.2015

Saygılarımızla.

Qulap Medetkin
Güney Yedinci

Mustaf Tuner / S. mu.
A. mu.
M. mu.

Hüseyin Y. / S. 2

Ayhan mu.

İbrahim Özdiç

Adana M.V

Amirhan / S.

Mehmet Tazal / S.

Ali Seker
İstanbul mu.

Ahmet Akın
Balıkesir mu.

Ali Yigit
İzmir mu.

Av. Haluk PEKŞEN

Trabzon Milletvekili

MURAT BAKAN

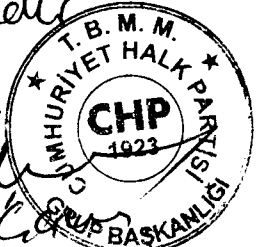
İzmir mu.

M. Söken

Kamil Okyay Sındır

İzmir mu.

M. Söken
İzmir mu.

GEREKÇE ÖZET

Anayasamızın 56 ıncı maddesi “Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.” hükmü gereği, bütün vatandaşlarımız sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Ancak Türkiye’de “üstün kamu yararı” veya “stratejik kullanım” gibi kavramlarla, ekolojik tahribat son hızla devam etmektedir.

Ekolojik yıkımlara neden olan HES inşaatları çok ciddi toplumsal maliyetler yaratmaktadır. Özellikle ülkemizde 2000’den fazla küçük nehir tipi hidroelektrik santralinin yapımına izin verilmesi, alım garantisinin yanı sıra, suyun kullanım hakkının devredilmesi çok tehlikeli toplumsal ve ekolojik maliyetlere neden olmaktadır.

Doğu Karadeniz Bölgesi, dik topoğrafik yapısı ve sahip olduğu zengin su kaynakları nedeniyle nehir tipi hidroelektrik santrallerin yapımı için açık bir yağma, tehdit, tahribat ve yıkımla karşı karşıya kalmaktadır. DOKAP eylem raporuna göre, bölgede aktif ve yapımı devam eden 271 adet lisanlı HES bulunmaktadır. İktidar ülkemizin her akarsuyunu kapsamlı ekolojik değerlendirmeler yapmadan, büyük kapsamlı havza planları geliştirmeden, rastgele bir şekilde HES inşaat sektörüne terk etmiştir.

HES’ler bireylerin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı yok sayılarak inşa edilmektedir. Bireylerin güvenli ve temiz su hakkının sağlanması ile sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı korunabilir. HES inşaatları nedeniyle ulaşım yolları, şantiye alanları, depolama alanları açılırken orman alanları tahrip edilmekte; tarım alanları kamulaştırılmakta; dere yatakları doldurulmakta; ormanlar, doğal yaşam alanları, vadiler parçalanıp, bölünmekte; yaban hayatı, tarım alanları, endemik bitki örtüleri risk altına girmekte; bir çok nadir ve tehdit altındaki türü barındıran yaşam ortamları yok edilmekte, fauna ve flora zarar görmektedir.

HES inşaatları sonucunda dere yatağının büyük ölçüde kuruma olasılığının bulunduğu, su alınan akarsu yataklarındaki sucul yasamın olumsuz olarak etkileneceği, akarsuya bırakılması planlanan can suyunun akarsudaki mevcut ekolojik dengenin ve canlı yaşamının devamı için yeterli olmadığı, akarsuda bulunan balıkların ve diğer canlıların yaşamlarına olumsuz etkisinin olacağı, bölgede yaşayan insanların, tarım alanlarının, hayvanların ve ırmaktan doğrudan faydalananların su ihtiyacının karşılanması hususunda olumsuz etkilerinin olacağı bilinen gerçeklerdir.

HES’ler yüzünden suyun taşınması sonucunda ürün veriminde azalma, balıkçılık faaliyetlerinin sona ermesi, turizm gelirlerinde azalma vb. ciddi ekonomik problemler ortaya çıkmaktadır. Can suyu HES işletmecisinin insafına bırakılmış olup, yeterli can suyunun bırakılıp bırakılmadığına ilişkin kontrol sistemi çalışmamaktadır.

Ülkemizi enerjide dışa bağımlı olmaktan kurtarmanın çaresi ülke genelinde adeta yangından mal kaçırmaya benzer binlerce nehir tipi HES projesine izin vermek kesinlikle değildir. HES’lerin akarsu yatağındaki sucul yasama olan etkilerinin incelenmesi; akarsudaki mevcut

ekolojik dengenin ve canlı yaşamının devamı için akarsuya bırakılması planlanan can suyunun miktarının bilimsel bir yöntemle belirlenmesi; HES'lerin inşa edildiği ya da inşa edileceği bölgedeki endemik bitki ve hayvan türleri üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması; bölgede yaşayan insanların, tarım alanlarının, hayvanların ve akarsudan doğrudan faydalananların su ihtiyaçlarının karşılanması hususunda ortaya çıkan sorunların araştırılması; HES inşaatlarının yapıldığı bölgede sel ve heyelan oluşumuna yol açıp açmayacağının ve inşaat çalışmaları sırasında katı atık ve atık suların bölgenin flora ve faunasına zarar verip vermeyeceğinin incelenmesi; HES'lerin sosyo-ekonomik, biyolojik ve çevresel etkileri ile yaratacağı toplumsal ve ekolojik maliyetlerin tespit edilmesi; çevre, insan ve hayvan sağlığına verilen olumsuz etkilerin en aza indirilmesi ve alternatif enerji politikalarının üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

GEREKÇE

Anayasamızın 56 ıncı maddesi “Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.” hükmü gereği, bütün vatandaşlarımız sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Ancak Türkiye’de “üstün kamu yararı” veya “stratejik kullanım” gibi kavramlarla, ekolojik tahribat son hızla devam etmektedir.

Ekolojik yıkımlara neden olan HES inşaatları çok ciddi toplumsal maliyetler yaratmaktadır. Özellikle ülkemizde 2000’den fazla küçük nehir tipi hidroelektrik santralinin yapımına izin verilmesi, alım garantisinin yanı sıra, suyun kullanım hakkının devredilmesi çok tehlikeli toplumsal ve ekolojik maliyetlere neden olmaktadır.

Doğu Karadeniz Bölgesi, dik topoğrafik yapısı ve sahip olduğu zengin su kaynakları nedeniyle nehir tipi hidroelektrik santrallerin yapımı için açık bir yağma, tehdit, tahribat ve yıkımla karşı karşıya kalmaktadır. DOKAP eylem raporuna göre, bölgede aktif ve yapımı devam eden 271 adet lisanlı HES bulunmaktadır.

HES inşaatları, bireylerin yaşadığı çevrenin bozulmasına, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama haklarının ihlal edilmesine neden olmaktadır. Anayasa’mızın 63 üncü maddesine göre, devletin tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlayıp, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alması amir hüküm iken, iktidar ülkemizin her akarsuyunu kapsamlı ekolojik değerlendirmeler yapmadan, büyük kapsamlı havza planları geliştirmeden, rastgele bir şekilde HES inşaat sektörüne terk etmiştir.

HES’ler bireylerin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı yok sayılarak inşa edilmektedir. Bireylerin güvenli ve temiz su hakkının sağlanması ile sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı korunabilir. HES inşaatları nedeniyle ulaşım yolları, şantiye alanları, depolama alanları açılırken orman alanları tahrip edilmekte; tarım alanları kamulaştırılmakta; dere yatakları doldurulmakta; ormanlar, doğal yaşam alanları, vadiler parçalanıp, bölünmekte; yaban hayatı, tarım alanları, endemik bitki örtüleri risk altına girmekte; bir çok nadir ve tehdit altındaki türü barındıran yaşam ortamları yok edilmekte, fauna ve flora zarar görmektedir.

HES inşaatları sonucunda dere yatağının büyük ölçüde kuruma olasılığının bulunduğu, su alınan akarsu yataklarındaki sucul yaşamın olumsuz olarak etkileneceği, akarsuya bırakılması planlanan can suyunun akarsudaki mevcut ekolojik dengenin ve canlı yaşamının devamı için yeterli olmadığı, akarsuda bulunan balıkların ve diğer canlıların yaşamlarına olumsuz etkisinin olacağı, bölgede yaşayan insanların, tarım alanlarının, hayvanların ve ırmaktan doğrudan faydalananların su ihtiyacının karşılanması hususunda olumsuz etkilerinin olacağı bilinen gerçeklerdir.

HES inşaatları ile su yapay yollarla taşınırken ortaya çıkan çok önemli bir sorun da sucul canlıların yaşam alanlarının tahrip olmasıdır. HES’ler yüzünden suyun taşınması

sonucunda ürün veriminde azalma, balıkçılık faaliyetlerinin sona ermesi, turizm gelirlerinde azalma vb. ciddi ekonomik problemler ortaya çıkmaktadır.

Regülatör yapılarından mansap yönünde doğal yaşamın devamı için bırakılması önerilen ekolojik ihtiyaç debisinin (can suyu) miktarının ne olacağı HES işletmelerinde canlı yaşamı için hayati derecede önemli diğer bir konudur. Sucul yaşamın ve diğer ekosistemlerin devamını sağlayacak ekolojik su ihtiyacının (can suyu) miktarının belirlenmesi için: 18/08/2006 gün ve 27323 S.R.G. Yön/7.mad. ile “doğal hayatın devamı için mansaba bırakılacak su miktarı projeye esas alınan son on yıllık ortalama akımın en az %10 u olacaktır. ÇED sürecinde ekolojik ihtiyaçlar göz önüne alındığında bu miktarın yeterli olmayacağının belirlenmesi durumunda miktar artırılabilir. Belirlenen bu miktara mansaptaki diğer teessüs etmiş su hakları ayrıca ilave edilecek ve kesin proje çalışmaları belirlenen toplam bu miktar dikkate alınarak yapılacaktır. Nehirde son on yıllık ortalama akımın %10 undan daha az akım olması halinde suyun tamamı doğal hayatın devamı için mansaba bırakılacaktır.” hükmü “Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe” eklenmiştir.

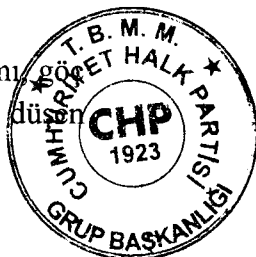
Can suyu, hem ekolojik işleyişi kesintiye uğratmayacak hem de içme suyu, kullanma suyu ve varsa balık çiftliği ve sulama suyu ihtiyaçlarını da karşılayacak miktarlarda olmalıdır. Doğal hayatın devamı için gerekirse suyun tamamının bırakılması gerektiğini Yönetmeliğin düzenlemesine rağmen, doğal yaşamın devamı için bırakılması önerilen can suyunun “%10 düzeyinden daha fazla olmayacaktır” şeklinde bir anlayışın uygulamaya konulması, kar hırsı peşinde tüm doğal hayatın tehdit altına girmesine neden olmaktadır.

Yönetmelik değişikliği öncesi yapılan Su Kullanım Anlaşmalarında ise durum çok daha vahim olup, can suyu oranları bilimsel dayanak olmadan belirlenmiştir. Dünyada can suyu oranlarının belirlenmesine dair iki yüzden fazla ekolojik derecelendirme metodundan hiçbirisi %10 ve civarındaki “can suyunu”, “can suyu” olarak kabul etmemektedir.

Can suyu yetersiz olunca akarsu yatağını temizleyememekte, kıyılardan başlayan yosunlaşma suyun kalitesini bozmakta ve sonuçta suyun PH değerleri değişime uğramakta; akarsu yatağını temizleyemez duruma gelirse, dik yamaçlardan gelen taş, toprak ve kayalar yatağı zamanla doldurmaktadır. Akarsu yatağına yeterli miktarda can suyu bırakılmamasından, suya bağlı türler de doğrudan olumsuz etkilenecektir. Can suyunun gerektiğinden az hesaplanması, balık türleri ve diğer canlıların üreme ve yumurtlama dönemlerini olumsuz etkileyip, hayati risk yaratacaktır.

Tüm su haklarının akarsuyun ortalama debisi üzerinden hesaplanmasından dolayı, akarsuyun debi değerleri daha düşük gösterilerek, can suyu için gerekli su çok az hesaplanmakta, tarımsal sulama suyu ya bırakılmamakta, ya da yetersiz miktarda bırakılmaktadır.

Akarsuda besin taşınımının azalmaması ya da durmaması; sucul yaşamın devamı için gerekli su miktarının belirlenmesi; balık geçitlerinin işlevsel olmaları, üreme alanlarının korunması; debisi düşük

akarsuyun ısınıp, akarsuyun doğal ısı değerlerinin üstüne çıkmaması; yaban yaşamının suya erişiminde güçlükler oluşmaması için can suyunun yeterli miktarda olması hayati derecede önemlidir.

Doğal yaşamın korunması ve bölge insanının refahı için canlı yaşamını yok etmeyecek en az suyun belirlenmesi ve uygulamada bu değerlere uyulması çok önemlidir. Can suyu her havza için ayrı ayrı belirlenip, mevsimsel değişiklikler dikkate alınarak her ay için ayrı ayrı hesaplanmalıdır. Akarsuların daha büyük bir sistem içinde mikro organizmaları, organizmaları, biyolojik çeşitliliği ve neticede doğal yaşamı destekleyip, besleyebilmesi için can suyunun yataklara düzenli olarak verilmesi gerekmektedir.

Can suyu HES işletmecisinin insafına bırakılmış olup, yeterli can suyunun bırakılıp bırakılmadığına ilişkin kontrol sistemi çalışmamaktadır.

Ülkemizi enerjide dışa bağımlı olmaktan kurtarmanın çaresi ülke genelinde adeta yangından mal kaçırırçasına binlerce nehir tipi HES projesine izin vermek kesinlikle değildir. HES'lerin akarsu yatağındaki sucul yasama olan etkilerinin incelenmesi; akarsudaki mevcut ekolojik dengenin ve canlı yaşamının devamı için akarsuya bırakılması planlanan can suyunun miktarının bilimsel bir yöntemle belirlenmesi; HES'lerin inşa edildiği ya da inşa edileceği bölgedeki endemik bitki ve hayvan türleri üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması; bölgede yaşayan insanların, tarım alanlarının, hayvanların ve akarsudan doğrudan faydalananların su ihtiyaçlarının karşılanması hususunda ortaya çıkan sorunların araştırılması; HES inşaatlarının yapıldığı bölgede sel ve heyelan oluşumuna yol açıp açmayacağıının ve inşaat çalışmaları sırasında katı atık ve atık suların bölgenin flora ve faunasına zarar verip vermeyeceğinin incelenmesi; HES'lerin sosyo-ekonomik, biyolojik ve çevresel etkileri ile yaratacağı toplumsal ve ekolojik maliyetlerin tespit edilmesi; çevre, insan ve hayvan sağlığına verilen olumsuz etkilerin en aza indirilmesi ve alternatif enerji politikalarının üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hack'lenerek gizli bilgileri sızdırıldığı ifade edilen İtalyan casus yazılım şirketi Hacking Team'in medyaya yansıyan ve ülkemizin iç ve dış güvenliğine yönelik tehditlerin araştırılması amacıyla İçtüzüğümüzün 104 ve 105. maddeleri gereğince Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz.

B

Barış YARKADAŞ
İstanbul Milletvekili ①

Mahmut Tarak
İstanbul

Ömer Fethi Gıner
İstanbul

Öğün Yedekci
İstanbul

Serpin Tanrıulu
İstanbul

Önder Yılmaz
İstanbul

Şimşek Zeynep
Tunceli-Mu.

İbrahim Özdiş
Adana
İmrehan

Nurhayat A. Kızıoğlu
Hüseyin Yıldız
Ankara
Hüseyin

Özge Akın İğret
İstanbul

Özge Akın
İstanbul

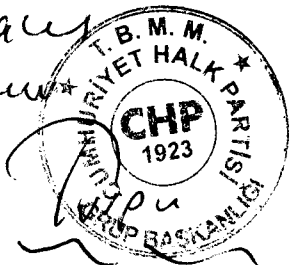
Özge Akın

Ali Sertel

Özge Akın

Özge Akın
İstanbul

Özge Akın
İstanbul

GEREKÇE ÖZETİ

2000 yılında Milano/İtalya'da 2 yazılımcı tarafından kurulan Hacking Team'in, hükümetlere ve kolluk güçlerine başkalarının makinelerine sızmayı mümkün kılan yazılımlar sattığı ifade edilmektedir.

Şirketin geliştirdiği yazılımların son zamanlarda medyada konuşulan pek çok mahremiyet, sızma olaylarının arkasındaki güç olduğu söylenmektedir. Torrent üzerinde yayınlanan belgelerine göre, firmanın ABD, Almanya, Avustralya, Azerbeycan, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Çek Cumhuriyeti, Ekvador, Etopya, Fas, Güney Kore, Honduras, İspanya, İsviçre, İtalya, Kazakistan, Kıbrıs, Kolombiya, Lübnan, Lüksemburg, Macaristan, Malezya, Meksika, Mısır, Moğolistan, Nijerya, Özbekistan, Panama, Polonya, Rusya, Singapur, Sudan, Suudi Arabistan, Şile, Tayland, Umman, Vietnam hükümetleri ile çalıştığı gözlemlenmektedir.

Hacking Team firmasının verilerine bakıldığında, Türkiye'den polis teşkilatının firmaya aldığı yazılım karşılığında, 2011 Haziran - 2014 Kasım arasındaki dönemde ödediği lisans ücreti rakamı 440 bin dolar (1,3 milyon TL) olduğu görülmektedir. Firmadan ele geçen dokümanlardan birisinde 75 bin dolarlık avans karşılığı olan ve Haziran 2011 tarihli bir faturaya bakıldığında, "Uzaktan Kumanda Sistemi (RCS)" şeklinde bir ürün gözüktüğü ifade edilmektedir.

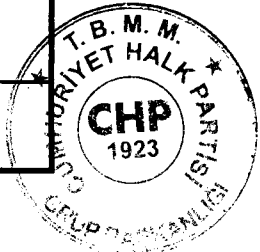
Hacking Team firmasının RCS yazılımı konusunda Citizen Labs'ın 2014 yılında yayınladığı raporda yer alan haritada Türkiye'nin de görüldüğü gözlemlenmektedir. Yine rapor, bu servisin çeşitli ülkelerdeki insan hakları savunucuları ile bağımsız gazetecileri hedeflediğini ifade etmektedir. Yine O bilgisayarlardan internete sızdırılan belgelere göre, Türk Emniyet'inden bazı kişiler "berkinelvan.docx" isimli dosyaya uzaktan kontrol sağlamak amacıyla casus yazılım yüklemesini talep ettiği medyaya yansımıştır.

Emniyet teşkilatının İtalyan "Hacking Team" firmasından aldığı "faturalı hackerlik hizmeti" iddialarının ciddi bir şekilde araştırılarak, ülkemizin bilişim alanında karşılaşılabileceği tehditlere karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir an önce meclis araştırma komisyonu kurularak iddiaların araştırılması önem arz etmektedir.

Barış YARKAÇ
İstanbul MÜ
B

..... Sayılı Meclis Araştırması Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Erdoğan Bircan	Edirne	(İmza)
ÖZKAN YALIN	LSAR	(İmza)
Önd Demirel	Zarbulak	(İmza)
Devrim KÖK	Antalya	(İmza)
Züfir Timur	Adana	(İmza)
Haydar AKAR	Kocaeli	(İmza)
Okan GATLANCIÖZ	Edirne	(İmza)
Ayhan Atıcı	Mersin	(İmza)
Mevlüt Duda	Hatay	(İmza)
Hüseyin Yıldız	Aydın	(İmza)
Ali Şişir	İzmir	(İmza)
Tur Yıldız Anıl	Muş	(İmza)

GEREKÇE

İnternetin ve mobil cihazların kullanımının yaygınlaşması ile geliştirilen yazılımlar artmıştır. Bu nedenle günümüzde yazılım güvenliğinin önemi giderek artmaktadır.

2000 yılında Milano/İtalya'da 2 yazılımcı tarafından kurulan Hacking Team'in, hükümetlere ve kolluk güçlerine başkalarının makinelerine sızmayı mümkün kılan yazılımlar sattığı ifade edilmektedir.

Şirketin geliştirdiği yazılımların son zamanlarda medyada konuşulan pek çok mahremiyet, sızma olaylarının arkasındaki güç olduğu söylenmektedir. Torrent üzerinde yayınlanan belgelerine göre, firmanın ABD, Almanya, Avustralya, Azerbeycan, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Çek Cumhuriyeti, Ekvador, Etopya, Fas, Güney Kore, Honduras, İspanya, İsviçre, İtalya, Kazakistan, Kıbrıs, Kolombiya, Lübnan, Lüksemburg, Macaristan, Malezya, Meksika, Mısır, Moğolistan, Nijerya, Özbekistan, Panama, Polonya, Rusya, Singapur, Sudan, Suudi Arabistan, Şile, Tayland, Umman, Vietnam hükümetleri ile çalıştığı gözlemlenmektedir.

Amerika'da, bölgesel savcılık ve polis teşkilatlarının bu firmadan yazılım aldığı, CIA, Göçmenler ve Gümrük Kuvvetlerinin görüşmeler yaptığı yine gözlenmektedir. FBI'ın ise 2011'den bu yana "uzaktan kontrol birimi" denilen bölümde bu yazılımı kullandığı ifade edilmektedir.

Firma, yazılımları nedeniyle "Sınır Tanımayan Gazeteciler" tarafından Internet'in Düşmanları listesine de alınmış durumdadır . Firmanın yazılımlarının kabiliyetleri arasında, sanıkların bilgisayarlarının uzaktan kullanımı, aramalarının, e-maillerinin ve tuş hareketlerinin kaydedilmesi, kameralarının açılması gibi çeşitli olanaklar olduğu yine uzmanlar tarafından kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Hacking Team firmasının verilerine bakıldığında, Türkiye'den polis teşkilatının firmaya aldığı yazılım karşılığında, 2011 Haziran - 2014 Kasım arasındaki dönemde ödediği lisans ücreti rakamı 440 bin dolar (1,3 milyon TL) olduğu görülmektedir. Firmadan ele geçen dokümanlardan birisinde 75 bin dolarlık avans karşılığı olan ve Haziran 2011 tarihli bir faturaya bakıldığında, "Uzaktan Kumanda Sistemi (RCS)" şeklinde bir ürün gözüktüğü ifade edilmektedir.

Firmanın kendi tanıtımında ürün için şu notun olduğu gözlenmektedir: Modern digital haberleşmede, kullanıcıları bilgisi olmadan takip edilmekten kurtarmak için şifreleme kullanılır. Maalesef bu şifreleme kanun güçleri ve gizli servisleri de, suçları önlemekten ve ülkenin güvenliğini sağlamaktan geri koyar.

Uzaktan Kontrol Sistemi (RCS), şifrelemeyi aşmayı sağlar. Gizli servis elemanı doğrudan gözleyeceği cihaza monte edebilir. Gözlenen cihazlardan delil toplama işlemi görünmez ve veriler bu cihazdan RCS sunucularına şifreli olarak aktarılır ve izlenemez.

Bu noktada hatırlatmak gerekir ki; demokratik bir ülkede telefon dinleme ancak şüphe halinde ve mahkemeden karar alarak gerçekleştirilir. Yani RCS tanıtımında yer alan bu ifade, polisin bu yazılımı satın alarak, hukuksuz bir işlem yaptığına işaret etmektedir.

Firmadan aşırılan "Customer_History.xlsx isimli dosyaya bakıldığında Türkiye'nin Hacking Team şirketine RCS için 2011'de 150 bin Euro, 2012'de 140 bin ve 2013'de 150 bin Euro olmak üzere 440 bin Euro lisans ücreti ödediği görülmektedir.

Yine diğer bir dosya olan "Client List_Renewal date.xlsx," ise Türk Polisinin 10 Kasım 2014'de lisansının geçerliliğini yitirdiği ama yenilenmediği notunu taşıyor, ama firma Türk Polisini "aktif" müşteri olarak sınıflandığı yine ifade edilmektedir.

Hacking Team firmasının RCS yazılımı konusunda Citizen Labs'ın 2014 yılında yayınladığı raporda yer alan haritada Türkiye'nin de görüldüğü gözlemlenmektedir. Yine rapor, bu servisin çeşitli ülkelerdeki insan hakları savunucuları ile bağımsız gazetecileri hedeflediğini ifade etmektedir. Yine O bilgisayarlardan internete sızdırılan belgelere göre, Türk Emniyet'inden bazı kişiler "berkinelvan.docx" isimli dosyaya uzaktan kontrol sağlamak amacıyla casus yazılım yüklemesini talep ettiği medyaya yansımıştır.

Emniyet teşkilatının İtalyan "Hacking Team" firmasından aldığı "faturalı hackerlık hizmeti" iddialarının ciddi bir şekilde araştırılarak, ülkemizin bilişim alanında karşılaşılabileceği tehditlere karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir an önce meclis araştırma komisyonu kurularak iddiaların araştırılması önem arz etmektedir.

